

Praznik slovenske državnosti

Ob 40-letnici Zbora odposlancev slovenskega ljudstva v Kočevju

Od 1. do 3. oktobra 1943 je sredi vojne vihre v Kočevju, na ozemlju, ki so ga v dveletnem boju osvobodile in varovale slovenske partizanske brigade, zasedal in sklepil Zbor odposlancev slovenskega naroda. 650 odposlancev in delegatov z vseh delov osvobodjene in zasedene slovenske zemlje je v treh dneh in na treh nočnih sejah pretreslo vsa bistvena vprašanja slovenske narodnoosvobodilne borbe, izvoljeni so bili 120-članski plenum OF, vrhovni organi ljudske oblasti in štirideset-članska delegacija v AVNOJ.

Tako je pred štirimi desetletji končal svoje zgodovinsko poslanstvo prvi delegatski slovenski parlament, rojen v krvi in ustvarjen z velikimi žrtvami v najbolj usodnih časih. Šlo je za združitev med tri okupatorje in na pet fašističnih režimov razkosane slovenske zemlje, šlo je za biti in ne biti majhnega naroda, ki so ga fašistični osvajalci pred obličjem vsega človeštva obsodili na smrt in uničenje.

Slovensko ljudstvo je dobilo svoje politično vodstvo — parlament in vlado, zakonodajno in izvršilno oblast, vojsko, ljudska sodišča in zaščito, postalo je gospodar na svoji zemlji in v svoji državi. Končno veljavno je stopilo v krog suverenih narodov.

Če se danes poglabimo v gradivo Kočevskega zbora, preberemo uvodne besede Josipa Vidmarja, referata Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja, enovito in za partizanske čase značilno čustveno in prizadeto razpravo odposlancev — borcev, invalidov, aktivistov, delavcev, kmetov, duhovnikov, pesnikov, pozdrave gostov iz Jugoslavije; če napravimo pregled razglasov, odlokov in sklepov, resolucije in proglaš, ki obvezuje slehernega Slovenca za boj zoper okupatorja; če vemo, da se je zbor končal s slovensko himno „Naprej, zastave slave“, potem spoznamo vso veličino, vrednost in pomembnost dogodka.

Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju je pred 40 leti jasno izpričal, da delavski razred in delovno ljudstvo, združena v Osvobodilno fronto, prevzemata odgovornost za usodo slovenskega naroda v svoje roke.

Uresničile so se besede Ivana Cankarja: „Na tvojih plečih, na plečih slovenskega delavca, delavca proletarca, stoni usoda slovenskega naroda, naroda proletarca“.

Besede, ki so za vse, tudi današnje čase.

VSESLOVENSKI ZBOR INVALIDOV V BEGUNJAH

NOVO MESTO — Okoli 120 članov medobčinskega društva civilnih invalidov vojne Dolenjske in Posavja se je 24. septembra udeležilo tretjega vseslovenskega srečanja invalidov v Begunjah na Gorenjskem. Udeležence je v imenu republiške konference SZDL pozdravil Drago Seliger. V kulturnem programu so nastopili oktet Louisa Braillea ter pevski zbor in folklorna skupina iz Radovljice. Dolenjci in Posavci so si ob tej priložnosti ogledali muzej v Begunjah in položili venec k spomeniku na Slatni.

Kako dolgo še pozabljena naša spominska območja?

Kmetijstvo potrebuje investicije, ne obljube

BREŽICE — Tako že nekaj časa upravičeno razmišljajo prebivalci podgorjanskih krajevnih skupnosti v brežiški občini. Dve med njimi nimata niti telefonskih zvez. To sta Mrzlava vas in Velika Dolina. „Če ni prišla naša ura zdaj, potem bomo do leta 2000 zaman čakali nanjo“, zatrjujejo krajan prizadetih vasi desno od Krke in Save. V časopisih in na televiziji namreč vsak dan poslušajo obete za razcvet kmetijstva kot prioritete panoge, ki tudi hribovskim krajem lahko prinese večjo blaginjo. Za naložbe v industriji hribovci vedo, da nanje ne morejo računati, ob učinkoviti podpori kmetijstvu pa bi lju dje radi ostali v teh krajih. Investicije bi lahko obrodile bogate sadove, saj niti mesa niti kruha še ne pridelamo dovolj.

DELO STOTERIH ROK — V Titovem spominskem parku v Krmelju je tudi svojevrsten spomenik iz železa in lesenih reliefov, ki so jih v počastitev 12. SNOUB izrezali mladi. 150 učencev je pomagalo s svojimi stvaritvami izdelati obširen spomenik. Na sliki: med otvoritvijo edinstvenega spomenika v Krmelju. (Foto: OŠ Krmelj)

Težave zveča moralna kriza

V Krmelju je 12. SNOUB proslavila 40-letnico ustanovitve — Govoril je general Alojz Žokalj — Džidži — Poimenovanje šole in mnoge pridobitve

KRMELJ — Ves minul teden so se v tej krajevni skupnosti vrstile prireditve v čast krajevnega praznika in 40-letnega jubileja od ustanovitve 12. slovenske narodno osvobodilne udarne brigade.

Osrednja slovesnost je bila v soboto ob 11. uri pred krmeljsko osnovno šolo. Prvi politični komisar te brigade, general Alojz Žokalj-Džidži, je odkril na šoli tudi ploščo o poimenovanju šole po tej brigadi.

General Žokalj je v slavnostnem govoru med drugim dejal: „Danes nisimo več revni kot nekoč, naši zadolženosti posvečamo preveč besede.“

S papirnati pozivi k storilnosti in restrikcijami ne bomo dolgočasno reševali stvari.“ Opozoril je na človeške vridine, ki so krasile naše borbe v vojni. „Da bomo imeli boljše gospodarstvo, moramo v prvi vrsti spremeniti moralno našega gospodarskega življenja,“ je poudaril.

Slavja so se udeležili tudi pripadniki enote JLA, ki nadaljuje tradicije

„Moj dom“ s srcem in roko

7. grafični bienale jugoslovanskih otrok — Razstave grafik v Kostanjevici in v Krškem — Priznanja

KOSTANJEVICA, KRŠKO — V petek, 23. septembra, so v Kostanjevici na Krki pred Lamutovim likovnim salonom prizgali ogenj, katerega plameni so označili, da se je uspešno dovršila (z zamudo sicer) priprava 7. grafičnega bienala jugoslovanskih otrok.

Na otvoritveni slovesnosti je častni predsednik prireditve akademski slikar Dževad Hozo podelil 10 osnovnim šolam priznanja za vzorno delo na področju otroške grafike in častna priznanja trem likovnim pedagogom, nato pa je razstavo dela izbranih grafičnih listov v Lamutovem salonu v imenu pokrovitelja Iskrinega Invest servisa odprl Andrej Stršinar. Otvoritvena slovesnost se je nadaljevala v Krškem, kjer so po krajšem kulturnem programu odprli še drugi del razstave otroških grafik. Naslednji dan, v soboto, 24. septembra, so v kostanjeviški šoli Jožeta Gorjupa odprli razstavo „Kako nastaja grafični list“, prireditve pa so popestrili slovenski grafik, ki so praktično pokazali, kako nastajajo grafični listi v različnih tehnikah.

Odziv na 7. grafični bienale jugoslovanskih otrok je bil večji kot

doslej. Žirija pod predsedstvom Bogomirja Karlavariša je izbirala med 5000 grafikami, ki so jih na temo „Moj dom“ ustvarili učenci 220 osnovnih šol širom Jugoslavije.

Priznanja so prejeli osnovne šole: Brezovica pri Ljubljani, „Jože Mihavec“ Idrija, „Simon Jenko“ iz Kranja, „Anica Cernej“ iz Makol, „Nada Dragoslavjević“ iz Okučanov, „Pohorskega bataljona“ iz Oplotnice, „Gorče Petrov“ iz Skopja, „Bruno Ivanović“ iz Splita, „Vladimir Nazor“ iz Živinice in center za korekcijo sluha in govora iz Maribora.

Častna priznanja so prejeli pedagogi Tonka Tacol iz brezoviške, Milan Trušnovc iz idrijske in Drago Mikec iz okučanske osnovne šole.

MiM

Le stotinka ustvarjalcev

Z razvitostjo raziskovalne dejavnosti se tudi na Dolenjskem ne moremo hvaliti — Regijski posvet

NOVO MESTO — Regijski posvet o stanju raziskovalne dejavnosti v dolenjski regiji, ki ga je pred razpravo o tem področju v republiški skupščini pripravil svet za znanost pri občinski konferenci SZDL Novo mesto v dogovoru z MS

STOTISOČA TONA CELULOZE

KRŠKO — V avgustu so delavci največjega posavskega delovnega kolektiva, tovarne „Djuro Salaj“, izdelali skupno 23.033 ton proizvodov in za 14 odst. preseglji mesečni plan. V letošnjih osmih mesecih pa so kar za 10 odst. preseglji plan blagovne proizvodnje, saj so izdelali skupno 170.301 ton proizvodov, namesto načrtovanih 165.254 ton. Kot zanimivost naj omenimo, da so v tem tednu izdelali tudi „jubilejno“ 100.000. tono celuloze.

SZDL za Dolenjsko pretekli petek, je pravzaprav le potrdil že znana dejstva o slabi razvitosti raziskovalne dejavnosti pri nas.

Slišati je bilo, da je v razvitem svetu kar 40 odst. delavcev ustvarjalni kader, pri nas pa imamo le 1 odstotek takega kadra. Slovensko gospodarstvo ne razpolaga s kaj prida razvito raziskovalno dejavnostjo in ustvarjalnim potencialom, zato se tudi težko prilagaja potrebam in zahtevam trga. Preprek je več, začenjajo pa se že v izobraževanju, saj učenc oz. študent vse do konca prve stopnje visokošolskega študija ne dobi praktično nič, da bi se razvijal v raziskovalca. Na nobeni ravni ne razvijamo skupinskega dela, v delovni organizaciji pa skušamo potem spraviti skupaj vase zaprte pametne posameznike, kar je izredno težko, brez tega pa ni večjih raziskovalnih dosežkov.

V samoupravnih organih je zelo težko prodrati celo s povsem konkretnimi predlogi o nagrajevanju kreativnega dela ob rednem operativnem delu. Ne nazadnje, najsposobnejši ljudje marsikje sploh niso vključeni v raziskave, vodilnim kadrom pa raziskovalna dejavnost, njen razvoj in dosežki večinoma, žal niso veliko mar.

Občinske raziskovalne skupnosti vsega tega v veliki večini niso bistveno spremenile, saj se otepajo s pomanjkanjem denarja za financiranje raziskovalnih programov, marsikje pa se šele lovijo, kaj naj bi delale. Dejstvo je, da za načrtovanje razvoja raziskovalne dejavnosti do leta 2000 ne obstajajo niti smernice, tako da občine zvečinoma tavajo v temi.

Z. L.—D.

KOPITARNIŠKA KOPITA ZA ALŽIR

SEVNICA — Sevnška Kopitarna bo sodelovala na bližnjem velikem sejmu obutve v Dusseldorfu, ki velja za pomemben barometer za novo sezono. Ker je Kopitarna članica sodna Mercator, bo na nemškem sejmu sodelovala s pomočjo Internarketa, Mercatorjeve firme, ki pozna tamkajšnje tržišče. Ze sedaj je gotovo, da bodo v Veliko Britanijo in ZDA prihodnje leto izvozili 130.000 parov raztezačev za čevlje. Do začetka oktobra bodo sklenjene pogodbe o izvozu 600.000 do 700.000 parov lesene obutve.

Pogodbe že imajo podpisane za zanimive posle v Alžiru. Trboveljski Rudis namreč gradi v tej deželi po tehnološki tržiškega Peka dve veliki tovarni obutve. Sevnška Kopitarna mora za vsako izmed njih pripraviti po 7.000 parov kopit.

A. ŽELEZNIK

Če pred zimo ne bo glin, bo delo obstalo

Brežiška Opekarna je v hudi preizkušnji

Kolektiv tozda Opekarna Brežice — Rudnik Globoko je v skrbeh za proizvodnjo, če za izkop glin na Bizeljskem ne bo pravočasno vse rešeno. Zima se bliža in brez potrebne surovine se opekarna lahko vsak čas ustavi. Tako bi zabredla v še večjo izgubo, namesto da bi se s podvojenimi močmi izkopalca iz težav.

Prvo polletje je temeljna organizacija zaključila z 9,7 milijona dinarjev izgube. Prenizke cene zidakov naj bi zaradi povečanih stroškov za energijo in transport povzročile 70-odst izgube, pomanjkanje repromateriala in zastoji proizvodnje zaradi okvare strojev in drugih razlogov pa 30 odst.

Zboru združenega dela je Anton Harapin na zadnji seji pojasnil, da so bili zidaki iz Brežic do odobritve novih cen za 41 odst. cenejši kot pri drugih proizvajalcih. Pri enoti so imeli tako 1,17 din čiste izgube. Povpraševanje po njih se kljub podražitvi ni zmanjšalo, tako da imajo do konca leta razprodano vso proizvodnjo. Polletno izgubo poskušajo nadoknaditi z nadurnim delom. V proizvodnji pomagajo tudi delavci iz pisarn.

Delavci v Rudniku izboljšujejo količinske rezultate, skripi pa jim povzročajo slabi plačniki. Trenutno dom dolgujejo okoli 3 milijone dinarjev. Tako so na primer za avgust planirali 1500 ton glin in 13.500 ton peska, izkopalci pa nad 3.000 ton glin in 14651 ton peska. Za odjemalce za sedaj niso v zadregi, boje pa se, da bi nekatere večje izgubile, če bi jim zaradi nerednega plačevanja ukinili dobavo. S tem bi utrl pot konkurenca.

J. TEPEY

SAMOZADOVOLJSTVO PREVEČ USPAVA

BREŽICE — Puščice vrste razpravljalcev na seji OK ZKS 26. septembra so bile naperjene proti dosedanjim formalističnim razpravam o uspehih polletnega gospodarjenja v brežiški občini, proti nekritičnosti do številčnih podatkov, v katerih ni upoštevano splošno naraščanje cen. Žal, komunisti niso skoraj v nobenem delovnem kolektivu spodbudili vsebinsko tako zastavljene obravnave, ki bi pokazala na količinske rezultate oziroma na napore za uveljavitev na tujih tržiščih. Potem bi se marsikje vprašali, če ni slabo delo krivo za to, da z gospodarjenjem stagnirajo in iščejo nasdomestilo zanj v podražitvah izdelkov. Zato naj se ob tričetrletju tako površnost ne bi ponovila, saj bo to izhodišče za pripravo planov za prihodnje leto.

J. T.

DOLENJSKI TRAKTORISTI DRŽA VNI PRVAKI

NOVO MESTO — Pred kratkim so zadržniki KZ Krka iz Novega mesta zmagali na republiškem prvenstvu v Kranju, še bolj vesela vest pa je v soboto prišla iz Tuzle, kjer so štirje predstavniki Dolenjske skupaj z ostalo slovensko ekipo osvojili vse naslove na državnem prvenstvu. Slavka Struna—Zalokar je premočno zmagala med združnicami in bo verjetno kot prva Dolenjka izbrana v ekipo, ki bo naslednje leto nastopila na svetovnem prvenstvu v Angliji. Uspešen je bil tudi njen mož Franc Zalokar, ki je dosegel tretje mesto med lahкими traktoristi, Janez Miklič pa je osvojil šesto mesto med težkimi traktoristi. Dolenjci so tako pripomogli slovenski ekipi k ekipnemu uspehu in zmagi v vseh disciplinah.

VREME

V drugi polovici tedna bo suho in toplo vreme, v nedeljo pa prehodno poslabšanje in ohladitev.

USTVARJALNOST OTROK — Kostanjevica je gostila učence mnogih jugoslovanskih šol, udeležence 7. grafičnega bienala. Na sliki: častni predsednik bienala Dževad Hozo med pozdravnim govorom pred Lamutovim likovnim salonom. (Foto: M. Markelj)

Ljubljansko pismo

Skrajni čas za resno vprašanje: kako do službe?

Sloveniji grozi večja brezposelnost

Poprečni delež zaposlenih v skupnem številu prebivalstva Slovenije je lani znašal 52,5 %. Istočasno se je ob koncu leta 1982 število evidentiranih brezposelnih povzpelo nad 16.000. V povprečju je med letom iskalo zaposlitev 13.699 oseb ali 11 odst. več kot v letu 1981. Ker je stopnja brezposelnosti v Sloveniji, ki jo izračunamo tako, da število vseh zaposlenih (okrog 810 tisoč) primerjamo s številom brezposelnih, zanesljivo pod 2 % in s tem najnižje v Jugoslaviji in tudi eno najnižjih v svetu, razmere niti niso tako hude. Nezaposlenost v Sloveniji se zdleče ne dosega makedonske (21,5 %) ali kosovske (27,3 %).

Vendar ima nezaposlenost zadnja leta tri neprijetne značilnosti: mladost, višjo stopnjo kvalificiranosti in iskanje prve zaposlitve. Med nezaposlenimi je kar 53 % mladine v starosti do 25 let, prvo zaposlitev išče 35 %, med žensko mladino pa kar 65 % mladih. Izobrazbena struktura je najboljša v strogosti kategoriji do 25 let, kjer prevladujejo poklici z dokončno srednjo oziroma poklicno šolo.

Letos naj bi v Sloveniji dokončalo šolanje 28 tisoč mladih; zaposlitev pa naj bi jih iskalo okrog 26 tisoč. V celoti naj bi iskalo delo okrog 30 tisoč ljudi. Če v tem podatku upoštevamo še delavce, ki bodo delo izgubili zaradi ukinitve svojih tozdov (1400) in zdomec-povratnike (400), bo celotno število iskalcev zaposlitve letos doseglo 41.500.

Ali sploh imamo možnosti, da bi vse te ljudi zaposlili? Nedvomno jih imamo! Tako še vedno nismo zajezili nadurnega

delo upokojencev (tistih z visokimi pokojninami, da ne bo pomote), ki odjedajo delo mladim. Prav tako ne vpeljujemo kaj prida uspešno delo v drugi in tretji izmeni.

Število delavcev, ki delajo v dveh ali treh izmenah, celo upada. Zgovoren je podatek, da je leta 1978 delalo v eni izmeni 66,4 %, leta 1981 pa že 70,3 % ljudi. O kakšni izkoriščenosti proizvodnih sredstev z vidika zaposlovanja in stabilizacije zato ne more biti govora.

Tudi miselnost iskalcev dela se le počasi spreminja. Zveza skupnosti za zaposlovanje ugotavlja, da na razpise prostih delovnih mest, denimo v strojništvu, gozdarstvu in še kje, ni odziva med moškimi, se pa prijavljajo ženske, ki zaradi predodhodka organizacij združenega dela ne dobijo dela.

Do dela bo v proizvodnji teže priti tudi zaradi neskladja med usmerjenostjo izobraževalnega procesa in potrebami prakse. Skoraj polovica rednih študentov prvih letnikov v naši republiki študira na pedagoških, ekonomskih in družboslovnih šolah, dve desetini sta jih vpisani na strojništvu, metalurgiji in elektrotehniki. Na novo vpisanih študentov, ki študirajo ob delu, pa je več kot dve tretjini na pedagoških, ekonomskih in družboslovnih šolah. Le dobra desetina jih je vpisanih na strojništvu.

Visoko šolstvo v naši republiki sicer ni obsežno, je pa vprašanje, ali je pravilno organizirano glede na osemnajst posebnih izobraževalnih skupnosti in enajst raziskovalnih skupnosti, ki le slabo sodelujejo med seboj.

VINKO BLATNIK

Vest človeštva

Ob mednarodnem dnevu in tednu otroka pri nas

„Lačen otrok izziva svetovno vest.“ Pod tem geslom Unicef ob letošnjem mednarodnem dnevu otroka poziva vso svetovno javnost in njene napredne sile k večji aktivnosti za izboljšanje razmer, v katerih žive otroci in ki so marsikje takšne, da ne zagotove otrokom tudi tistega najnujnejšega — kruha. Pri nas se v vsakoletno Unicefovo manifestacijo vključujejo s tednom otroka, ki bo letos od 3. do 10. oktobra.

Jugoslavija se s svojo neuvrščeno zunanjo politiko, v boju za svetovni mir in proti izkoriščanju, proti nesmiselnemu oboroževanju, ki jemlje vse preveč sredstev, in v boju za pravičnejšo razdelitev svetovnih dobrin posredno bori tudi za to, da bi lakota ne morila otrok, in za ustvarjanje takšnih razmer, v katerih bi omogočili zdrav telesni in duševni razvoj otrok.

Razmere v naši domovini sicer niso takšne, da bi letošnje Unicefovo geslo neposredno veljalo, vsekakor pa je mogoče reči, da imamo še marsikaj storiti pri odpravljanju problemov, ki zavirajo celostni razvoj naših otrok, naj gre za zdravstveno varstvo, vzgojo, izobrazbo ali zabavo, ki igra v otroškem svetu mnogo bolj pomembno vlogo kot v svetu odraslih, saj se neposredno navezuje na vse ostalo.

V okviru stabilizacijskih naporov je treba (naj se sliši še tako papirnato) ustvarjati razmere za zdrav otrokovi razvoj, omogočati otrokom enakovreden vstop v življenje in šolanje, omogočiti jim razvijanje in uveljavljanje sposobnosti, nagnjenj in nadržanosti ter tako pomagati pri oblikovanju zdrave osebnosti, razvijati družinsko in družbeno vzgojo ter ne nazadnje otrokom, motenim v telesnem in duševnem razvoju, zagotoviti ustrezno strokovno in družbeno pomoč.

LETOS 440 VAGONOV GROZDJA V SLOVINOVE KLETI

BREŽICE — Slovinska polnilnica vina v Brežicah obratuje te dni v dveh izmenah. V ponedeljek so imeli prostora za 388 vagonov vina, celotna zmogljivost kleti pa je 592 vagonov. Grozdja bodo letos odkupili rekordno količino, 440 vagonov, od tega 300 vagonov iz bizelsko-sremskega in dolenskega okoliša, 75 vagonov iz Plešivice, 40 vagonov iz Šmarja, iz lastnih vinogradov pa ga bodo predelali 25 vagonov. V brežiško občini Slovin odkupuje grozdje od vseh vinogradnikov, na drugih območjih pa samo od kooperantov. Za trgatve je določen vrstni red, ker lahko na dan predelajo le 25 do 50 vagonov grozdja. V brežiški občini je 14 odkupnih mest. Stroške za prevoz grozdja do kleti v Sentenartu nosi Slovin. Za plačilo grozdja bi potreboval 80 milijonov dinarjev, ima jih pa samo 44, zato išče viře za premostitev finančnih težav.

J. T.

Težji časi za manj razvite

Nujno je maksimalno prizadevanje manj razvitih

Slovenska skupščina bo 3. oktobra obravnavala uresničevanje politike skladnejšega regionalnega razvoja. Podatki kažejo, da so manj razviti znatno napredovali, kar velja tudi za območje ob Kolpi, Suho krajino in Kozjansko.

Naložbe v razne industrijske objekte, družbene dejavnosti in komunalne objekte so odločno prispevale k uspešnejšemu gospodarjenju, hitrejšemu zaposlovanju, upadanje prebivalstva je zaustavljeno. Svoj prispevek k temu so dale tu mladinske delovne akcije in JLA. Veliko so prispevali krajinj in obliki samoprispevkov in delovnih akcij.

Zal obdobje zadnjih dveh let kaže, da je razvoj na teh območjih upočasen, kar lahko prej pripisemo splošnim gospodarskim razmeram kakor pa pomanjkanju nadaljnih vzpodbud. Zlasti je zaskrbljujoče, da se znatneje, kot velja za Slovenijo, zmanjšuje naložbena dejavnost, ne ureščujejo se povsem programi s področja PTT, elektrogospodarstva in cest, dodatne težave nastajajo v šolstvu in zdravstvu.

Zato ni čudno, da so predstavniki občin z manj razvitih območjih na

nedavnem razgovoru z Janezom Zemljaničem, predsednikom Izvišnega sveta, in Vinkom Hafnerjem, predsednikom skupščine, izrazili zaskrbljenost glede možnosti nadaljnega razvoja. Poudarili so, da morajo biti bremena gospodarske stabilizacije porazdeljena enakomerno. Zato bo potrebno odločanje v vsakodnevi praksi, na konkretnih primerih uresničevati politiko skladnejšega razvoja. Za tako dejavnost v našem sistemu ni ovir in nam novi predpisi niso potrebni, pač pa se moramo o tem dogovarjati v okviru ssov, bank in gospodarskih zbornic. Zlasti zbornice se morajo bolj potruditi pri iskanju konkretnih naložbenih programov. Ker imajo manj razviti še možnosti za razvoj kmetijstva, morajo steči dogovarjanja za uporabo sredstev iz skladov za pospeševanje kmetijstva iz bolj razvitih občin. Manj razviti še naprej upajo na pomoč mladine ter razne davčne in druge olajšave.

Vsekakor skladnejšega razvoja ne moremo doseči z enkratnimi akcijami, ampak mora to biti stalna naloga, ki bo vtakana v sleherni samoupravni sporazum, dogovor ali plan. Seveda pa je pri tem odločilnega pomena maksimalno prizadevanje manj razvitih za lasten razvoj.

K. KHALIL

Umrl je Franc Jerele

14. septembra 1983 je v 88. letu starosti umrl šentjernejčan Franc Jerele, najstarejši član komunistične partije oziroma zveze komunistov v novomeški občini. Rodil se je nepremožnemu kmetu in mlinarju. Kmet in mlinar je po očetovi smrti postal tudi sam. Delu na kmetiji je ostal zvest do konca življenja.

Končal je samo štiri razrede osnovne šole, toda njegova bistra kmečka narava ga je spodbujala k nenehnemu samozobraževanju, zlasti na političnem področju. Prve velike življenjske izkušnje je doživel na fronti med prvo svetovno vojno.

Leta 1919 je bil šest mesecev med prostovoljci za severno mejo. V Komunistično partijo Jugoslavije je bil sprejet leta 1920, hkrati pa so mu bile poverjene konkretne partijske naloge na območju takratne šentjernejke občine. Zgodovinski dokumenti pričajo, da se je Jerele v tistem času zavzelo posvečal komunističnemu gibanju in delovanju, kar se je zlasti udeleževal in kazalo ob volitvah in v drugih akcijah.

V času, ko je protijudska oblast prepovedala delovanje partije in onemogočala njeno delovanje, je bil

Franc Jerele preganjan in večkrat tudi zaprt. V zadnjih letih pred drugo svetovno vojno so bili z njim povezani komunisti, odgovorni za politično delovanje med kmečkimi in delavskimi množicami v šentjernejški dolini.

Leta 1941 je začel Jerele delati za OF in se aktivno vključil v delovanje šentjernejke partijske celice. Marca 1942 so ga aretirali Italijani, ga pahnili v zapore, obsodili in konfirali. Po kapitulaciji Italije se je vrnil v šentjernej in se vključil v partizansko enoto. Po osvoboditvi je nekaj časa delal v okrajnem partijskem komiteju, od koder se je vrnil domov na kmetijo in spet prevzel skrb za številno družino. Zaradi posebnih okoliščin se je kmalu nato za več let umaknil iz partijskega življenja. Toda njegova pripravljenost za delo ni usahnila. Leta 1969 je bil odlikovan z redom za zasluge za narod s srebrnimi žarki in se ponovno aktiviral v zvezi komunistov.

Prispevek, ki ga je dal Franc Jerele partiji in naši revoluciji, prav gotovo ni majhen. Zlasti se je izkazal na začetku formiranja in delovanja naše partije in med narodnoosvobodilnim bojem.

Umrl je kot kmet komunist, prepričan, da je na dolgi in naporni življenjski in politični poti, kljub posameznim zastojem, opravil pomembno poslanstvo, katerega razsežnosti in pomen pa bo dokončno ugotovila in opredelila zgodovina revolucionarne preteklosti, katere živa pričča in sooblikovalec je bil tudi Franc Jerele.

JOŽE ŠKUFCA, občinski komite ZKS Novo mesto

Mladi brez dlake na jeziku

Mladi iz Posavja in Zasavja menijo, da gospodarske stabilizacije ni mogoče doseči z „rezanjem“, marveč z boljšim delom, raziskovanjem in šolstvom

KRŠKO — Na posvetu sekretariatov medobčinskih svetov Zveze socialistične mladine Posavja in Zasavja so 23. septembra v Krškem mladi menili, da moramo vsaj zadržati sedanjo raven socialnega varstva, ne pa kar naprej „rezati“ programe. Le z delom si je mogoče zagotoviti socialno varnost. „Tisti, ki je predlagal 1700 dinarjev socialnega dodatka, verjetno ni vedel, da to pomeni, da bi moral vsak zaposleni v Jugoslaviji prispevati po osem stotakov,“ je poudaril član predsedstva republiške konference ZSMS Bogdan Cepič.

V živahni razpravi o načrtu uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v Sloveniji so bili dokaj enotni, da je gradivo presplošno in so zato tudi predvideni ukrepi preveč zmešnjeni. Posavci so zlasti opozorili na razmere v kmetijstvu, pri razvoju katerega bi se morali uskladiti vsaj v regiji. Akcije za setev pšenice so še kampanjske. Pridelovanje pšenice na vsaki zemlji ni primerno. Je prav, da so

najboljše površine na Krškem polju marsikje še zmeraj zasajene s sadovnjaki, pšenico pa naj bi sejali v hribih?

V revirjih se zavzemajo za ustrezen nadzor nad razmerjem štipendij iz združenih sredstev in kadrovske štipendij, da ne bo izkoriščanja solidarnosti. Mladi sprašujejo tudi, koliko so nam potrebni poklicno zaposleni v ssih, na primer v telesni kulturi in kulturi, pa tudi velike in drage manifestacije.

P. PERC

DOLGOROČNA STABILIZACIJA JE ŽE NEZNANKA

BREŽICE — Komunisti v delovnih kolektivih premalo opozarjajo na dolgoročni razvoj, so v ponedeljek ugotavljali razpravljalci na seji OK ZKS. Delavci v večini tozdov s povečanimi naporami premagujejo le sprotne težave in nadomeščajo zastoj s sobotnim in popoldanskim delom, vendar to fizično naprežanje ne zadostuje. Za preboj na tuja tržišča je potrebno še veliko več, predvsem znanja in sposobnosti.

Za brežiško občino je značilno, da še nima dolgoročne stabilizacijske usmeritve.

NAŠA ANKETA

Kdo res vodi kolo cen?

Da je divjanje cen nevrzárno in da med drugim tudi krepko posega v žepe delovnega ljudstva, vemo vsi. Pripravljeni smo obsojati zviševanje cen pri drugih, a z globokim občutkom upravičenosti dvigamo roke, ko je treba potrditi višje cene v svojem kolektivu. Nam misel ne seže tako daleč, da bi videli, kako si s tem sami znižujemo življenjsko raven, posredno jemljemo denar iz žepa in da s tem vneto sodelujemo v plesu cen? So nekatera povišanja upravičena, druga pa ne? Kdo naj vodi to kolo: tržna zakonitost ali položaj?

STONE MATJAŠIČ, predsednik centralnega delavskega sveta metliške Beti: „Kot predsednik DS si moram prizadevati za čim večji dohodek delovne organizacije. Kako danes dohodek povečujemo, pa vemo: največkrat z dvigavanjem cen. Mislim, da Beti v tem ne pretirava. Vemo, da nam lahko previsoke cene zapro tržišče. Moti pa me splošen pojav, da sami sebe goljujamo z izmišljanjem novih nazivov za stare artikle.“

JANEZ SAŠEK, vodja komercialne v črnomaljskem Beltu: „Neprestano smo pod pritiskom dobaviteljev repromateriala, ki večkrat tudi neupravičeno zvišujejo cene. Monopolisti nas postavijo pred dejstvo: plačajte po višji ceni ali ostanite brez surovin. Naši izdelki so pod nadzorstvom republiške in zvezne skupnosti za cene, ki dovolj jeta povišanje samo enkrat letno. Cene naših izdelkov so takšne, da komaj pokrivamo stroške, nekatere pa nam prinašajo celo izgubo.“

ANDREJ KIRM iz novomeškega Laboda: „Človek se kot član delovnega kolektiva zavzema za to, da bi kolektiv čim bolj prodajal izdelke, saj bo s tem dohodek in z njim osebni dohodek večji. Labod je v zadnjem času zvišal cene predvsem zaradi dragih repromaterialov.“

JOŽE BABIČ, predsednik DS v Tesnilih iz Velike Loke: „Nisem prepričan, da so vse naše podražitve zmeraj upravičene, čeprav lahko rečem, da so naše cene pod kontrollo. Poglejte, avtomobili so se letos trikrat podražili, naši materiali pa samo enkrat, pa še takrat prepozno. Torej lahko rečem, da me peče vest le tedaj, kadar podražitev sprejememo prepozno.“

DANILO ŠKULJ, sekretar GG Kočevje: „Naših cen dolgo nismo dvignili, zdaj pa smo jih le uskladili z drugimi GG. Menim, da se za večino podražitev skriva slaba organizacija dela, nedelavnost, zastarela tehnologija, slabo vzdrževanje strojev ipd. Pred odobritvijo višje cene, bi morali dati vsak predlog v temeljito analizo, ki naj pokaže, ali je podražitev upravičena. To naj velja tudi za izdelke, ki so novi le po ceni!“

JOŽE GRADIŠAR, Riko Ribnica: „Naših proizvodov na domačem trgu skoraj ni, ker bi jih doma prodajali z izgubo. Cene repromateriala vrtoglavno in nekontrolirano naraščajo. To naraščanje cen je družbeno zlo, ki ga naša družba ne mora več obvladovati.“

STANE BUDNA, rezbar v tozdu Stilnega pohištva sevnškega Stilleša: „Pri dosedanjih podražitvah smo nekaj terminov izpustili in tako smo prišli v zaostanek, kar se že pozna pri osebnih dohodkih. Kljub temu pri zadnji odmrznitvi cen nismo izkoristili vsega možnega dviga. Ker imamo nizek dohodek na delavca, ni nikogar, ki bi menil, da so naši izdelki predragi, ko cene potrjujejo na zborih delavcev.“

STONE VODIŠEK, direktor tozda Les krške tovarene celuloze in papirja: „Cene naših surovin prosto oblikujejo in so močno porasle v primerjavi s cenami naših izdelkov — papirja in celuloze, ki so omejene. Šele julija so nam odobrili 6-odst. povišanje cene papirja, na delavskem svetu pa smo že mesece poprej sklenili, da je realno 20-odstotno povišanje.“

VLADO DERŽIČ, zdravilišče Čateške Toplice: „Dobro se zavedamo, da je vsaka podražitev dvorezna in da slej ko prej udari nazaj, zato storitev ne zvišujemo po sili. Izračunali smo, da nam pretirane podražitve nič ne koristijo, zato iščemo rezerve v kolektivu. Letos smo tako v gostinstvu prihranili 11.000 delovnih ur.“

Kmetijstvo

KONČANA TRGATEV RANIH SORT

METLIKA - V Beli krajini je končana trgatve ranih sort grozdja: šentlovrenke, portugalka in gamaya. Že do prejšnje srede, ko sta bila do konca trgatve še dva dneva, je metliška Vinska klet sprejela 251 ton grozdja, to je več kot ob lanski trgatvi. V kleti pričakujejo, da bodo ob letošnji trgatvi sprejeli skupaj več kot 2.000 ton grozdja. Šentlovrenka je letos v povprečju imela 75 stopinj oehsleja, manjša količina tega grozdja pa je dosegla celo 80 oehslejevih stopinj ali 17 odst. sladkorja, se pravi pogoje za vrhunsko vino; to grozdje, skrbno obirano brez gnilobe in popolnoma suho, je tudi najvišjo ceno: 32,06 dinarja za kilogram.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Da je bila konec prejšnjega tedna trgatve, je bilo videti po ponudbi domačega grozdja na mestni tržnici. Grozdje je v ponedeljek veljalo 70 din za kilogram. Ljudje so ga kupovali bolj kot sicer. Solata je bila po 70 din za kilogram, za slive so zahtevali 40 din, za paradiznik 60 din. Spet pa so kupcem na voljo cele vreče paprik za vlaganje, ki jih prodajajo po 35 din za kilogram, za slive so zahtevali 40 din, za paradiznik 60 din. Spet pa so kupcem na voljo cele vreče paprik za vlaganje, ki jih prodajajo po 35 din za kilogram, za slive so zahtevali 40 din, za paradiznik 60 din.

Sejmišča

BREŽICE - V soboto so kupci lahko izbirali le med pujski, teh, starih do 3 mesece, so rejci pripeljali 322. Lastnika je zamenjalo 173 živali, za 1 kg žive teže pa je bilo treba odšteti 300 dinarjev. NOVO MESTO - V primerjavi z brežiškimi je kot po nepisanem pravilu zmeraj manjša ponudba na novomeškem sejmišču. V ponedeljek je bilo na prodaj 265 živali; od tega 200 do deset tednov starih pujskov in 65 starejših prašičev. Prodanih je bilo samo 75 živali, za pujske so morali kupci odšteti od 5.000 do 6.500 din, za prašiče pa od 6.500 do 7.500 din.

Kmetijski nasveti

Črna noga stopa v krompir

Groziživa je bila podoba opustošene njive nekje na Poljskem, kjer so samo še gola rebra spominjala, da je tam rasel krompir. Suhoparen komentar k televizijski sliki, prikazani v letošnjem poletju, se je glasil: v državi je zmanjkalo herbicidov in krompirjevi nasadi so na milost in nemilost prepuščeni koleradskemu hroščem. Koloradarji pa niso edina nadloga, krompir napadajo med rastjo še mnoge bolezni, miru pa mu ne dajejo niti v skladišču, kjer lahko pripravijo kaj neprijetna presenečenja, kot denimo letos, ko krompir nadpovprečno močno gnije.

Skladiščne bolezni krompirja so, vsaj marsikje kaže tako, v ofenzivi. Nedosledno kolobarjenje, premajhna skrb za seme, zlasti pa uporaba strojev pri izkopavanju, ki zapuščajo na gomoljih več ran, to širi boleznin in povečuje škodo. „Izbor“ je velik, pridelka se lahko loti obročkasta bakterijska gniloba, črna noga, bela trohnoba, navadna krastavost, prašnata krastavost, počmelost, nitavost, uvelost. Vse to ogroža uskladiščen krompir in sili pridelovalce, da na to pazijo.

Kot že rečeno, je letos posebno nadležna črna noga in gniloba krompirja. Bolezen uničuje rastline, ko so še na polju, še mnogo nevarnejša pa je, ko se preseli v gomolje. Ti naglo gnijejo in značilno zaudarjajo. Veliko škodo naredi bolezen v topli, vlažni in slabo zračeni kleti, še preden pritisne zima. Treba je naglo ukrepati: odbrati napadene gomolje, zdrave pa razkužiti z apnenim prahom ali kakim drugim razkužilnim posipalom.

Preprečiti pa je bolje kot zdraviti. Strokovna služba priporoča saditev le zdravih gomoljev, ki niso narezani ali poškodovani. Krompirju namenjena zemlja ne sme biti pretežka in prevlažna, zagnojena in obdelana pa naj bo, če je le mogoče, že jeseni. Kolobarjenje je nujno, prav tako pa tudi pravilno skladiščenje pridelka. Klet naj bo topla največ do 12 stopinj, zračna in ne prevlažna.

S tobakom lažje kot s trto

Jože Janžekovič z Radovice je posadil tobak na 10 arih - Težko in drago delo v vinogradu - Tobak lepo uspeva na steljniku - Sovaščani čakajo

RADOVICA - Že od nekdaj je na radoviškem koncu eden pomembnejših virov dohodka vinogradništvo. Tudi pri Janžekovičevih je tako, saj obdelujejo okoli hektar vinograda, skupaj pa imajo 8 ha zemlje, od tega polovico obdelovalne. Gospodar Jože Janžekovič se je letos odločil, da bo za poskus posadil še nekaj tobaka.

„Posadili smo ga na 10 arih, da bomo videli, kako se bo ta kultura obnesla pri nas in kakšen je kaj dohodek,“ je začel pripoved Jože Janžekovič. „Sicer se pri naši hiši v glavnem ukvarjamo z vinogradništvom in živinorejo, a je kmetovanje v teh višinskih krajih težko: strmina je, zemlja je razdrobljena in kamnita, tako da je strojna obdelava zelo težka.“

Marca so posejali tobak. Seme jim je kot vsem ostalim, ki v Beli krajini

Jože Janžekovič

gojijo tobak, dala Ljubljanska tobačna tovarna, ki je poskrbela tudi za strokovno pomoč. „Redno nas obiskuje njihova strokovnjakinja Jana Okomova, zelo prizadevno in aktivno dekle; če bi bili vsi pospeševalci taki, bi povsod dobro šlo,“ je mlado inženirko pohvalil izkušeni kmet. „Ne obljublja gradov v oblakih, ampak pove po pravici. Vemo, da bo tovarna prvovrstni tobak odkupovala po 147 din kilogram, na 10 arih pa naj bi ga mi pridelali okoli 200 kilogramov.“

Dela s tobakom je sicer po Janžekovičevih besedah veliko, ni pa težko in največ časa zahteva prav v „vmesnem“ kmetovem času: ko je vinograd večinoma že poskropljen, pšenica požeta in prva krma pospravljena. „Marca smo tobak posejali. Ker je precej občutljiv, ga je v začetku zaradi možnosti slane treba pokrivati, potem pa počasi navajati na sonce. Konec maja smo sadike presadili na njivo; bilo jih je okoli 2.000, kakih dvesto pa smo mesec dni kasneje presadili na novo preorani steljnik in ta tobak je danes skoraj večji kot tisti na njivi, ki smo ga sadili mesec dni prej. Sedaj je tobak dosegel že višino okoli dva metra in pol, listi so pa tudi po 80 cm veliki. Prvič smo liste trgali julija, dvakrat v avgustu in še dvakrat jih bomo. Tobačna tovarna

nam je dala stroj za šivanje listov. Sešijemo jih in sušimo na podstrešju, se pa počasi sušijo. Več kot mesec dni je treba, da so toliko suhi, da jih lahko spravimo v vreče.“ Če se bo izkazalo, da se pridelava tobaka izplača, ga bodo prihodnje leto posejali na večji površini, zlasti na steljnikih. „Delo s tobakom ni ne tako težko ne tako drago kot v vinogradu. Nikoli ne gremo škropiti, da bi nas samo škropivo stalo manj kot pol starih milijona, kje pa je še nafta pa naše delo in drugi stroški! Letos, ko je bilo ugodno suho vreme, smo škropili šestkrat, sicer pa je treba tudi desetkrat. Koliko grozdja moram dati samo za škropivo!“

Janžekovičevi so za sedaj edini na Radovici, ki so se odločili za poskus s tobakom, na sosednjem Krašnjem vrhu pa ga gojijo še dvoji. „Vaščani se zanimajo in hodijo gledat, kako tobak uspeva, preden pa se bo še kdo odločil za tobak, bodo počakali na ceno,“ pravi Janžekovič. Vedno je pač tako, da mora biti nekdo prvi. Janžekovičevi so kupili prvi traktor na Radovici. Takrat, pred 12 leti, so jih ljudje spraševali: „Kaj boste s traktorjem v tem kamnju?“

Kislo grozdje nezakonitosti

V devetih letih niti ene kazni zaradi trgatve

METLIKA - Preden je bil v katerikoli dolenski in belokranjski občini določen rok trgatve za portugalko, so vino iz tega grozdja točili v večini gostiln po Dolenski in Beli krajini, ne da bi kdorkoli karkoli rekel, čeprav je jasno, da je bilo grozdje potrgano pred dovoljenim rokom. Tako gre iz leta v leto, in to velja za vse sorte grozdja. Poznavalci trdijo, da vsako leto samo v Beli krajini vsaj 500 vinogradnikov trga pred rokom in tako krši zakon o vinu.

V devetih letih, kolikor velja zakon o vinu, pa zaradi prezgodnje trgatve ni bil na območju Dolenske in Bele krajine menda kaznovan niti en sam kršilec! Leta 1974, ko je začel veljati ta zakon, je bila za prezgodnje trgatve zagrožena kazen od 1.500 do 10.000 dinarjev, kar je bilo v tistih časih veliko denarja. In pri vsej tej zadevi so, kakor se sliši čudno, najbolj oškodovani pravi, tržni vinogradniki, se

pravi tisti, ki jim vinograd pomeni pomemben vir dohodka. Ti vinogradniki se namreč držijo predpisane roka, prvič zato, ker večino svojega grozdja prodajo vinskim kletem, ki pa grozdja ne sprejemajo pred uradno predpisanim začetkom trgatve, in drugič zato, ker ti vinogradniki vedo, da jim narava muči dohodek v obliki večje sladkorne stopnje v grozdju. Tisti, ki jim je vinograd konjiček, pa s svojo množičnostjo in neodvisnostjo od te kmetijske panoge diktirajo protizakonito ravnanje v vinogradih in tržnim vinogradnikom neposredno povzročajo škodo. Ko so namreč vinogradi potrgani, gredo vse ptice pa tudi tatovi v tistih nekaj vinogradov, ki jih še niso potrgali. Zato prav tržni vinogradniki najbolj opozarjajo in pozivajo, da je treba preprečiti prezgodnje trgatve. Žal je ta njihov glas brez odmeva. Povedati je še treba, da je tudi tolmačenje, da ima vinogradnik, če trga zase, pravico trgati pred rokom, napačno.

Preusmeritev?

Čadoničevim iz Zilj je poskus z vrtninami le napol uspel

ZILJE - Četudi kmetovanje v Ziljah, vasi na bregu, ki se strmo vzpenja nad dolino Kolpe, ni lahko, se mu mnogi prebivalci kljub temu še niso odpovedali. Prav tako se čvrsto oklepajo zemlje pri Čadoničevih, čeprav imajo od 32 hektarov zemlje obdelovalne le osmino. „Prav zaradi tega, ker obdelovalne zemlje nimamo veliko, smo se želeli preusmeriti v gojenje ene ali dveh kultur,“ pripoveduje Jože Čadonič, ki skupaj z ženo že nekaj let goji čebulo in česen za viniško šolo. Doslej so pridelali okrog 100 kilogramov česna in 400 kilogramov čebule, vendar danes ugotavljajo, da bodo pri tej količini tudi ostali. „Povprašali smo v

polkmet Franc Mrgole iz Rogačic. V tej hriboviti in tudi najmanjši krajevni skupnosti sevniške občine so letos nasploh pridelali največ pšenice. Na vsega 76 ha tamkajšnjih njiv so namreč oddali 61 ton pšenice. In druga skrajnost: v veliki sevniški krajevni skupnosti je 418 ha njiv, vendar je bilo oddanih le 13 ton pšenice!

Jože Čadonič

kmetijski zadrugi, a so nam odgovorili, da večjih količin teh vrtnin ne potrebujejo, ter nam predlagali, naj si sami najdemo kupca,“ pravi Čadonič. „Saj razumemo kmetijsko zadrugo, žal pa kupca sami ne moremo najti, zato smo se letos odločili za gojenje tobaka.“ A tudi tokrat, pravijo, so se ušтели, saj je tobak glede na to, koliko dela potrebuje, preslabo plačan. „Nekako se bomo že prebili, vse upe pa sedaj polagamo na sina, sedmošolca, ki ima z delom na kmetijski veliko veselja in ki bo gotovo gradil na najinih žuljih,“ upa oče Čadonič.

B. M.

pravi tisti, ki jim vinograd pomeni pomemben vir dohodka. Ti vinogradniki se namreč držijo predpisane roka, prvič zato, ker večino svojega grozdja prodajo vinskim kletem, ki pa grozdja ne sprejemajo pred uradno predpisanim začetkom trgatve, in drugič zato, ker ti vinogradniki vedo, da jim narava muči dohodek v obliki večje sladkorne stopnje v grozdju. Tisti, ki jim je vinograd konjiček, pa s svojo množičnostjo in neodvisnostjo od te kmetijske panoge diktirajo protizakonito ravnanje v vinogradih in tržnim vinogradnikom neposredno povzročajo škodo. Ko so namreč vinogradi potrgani, gredo vse ptice pa tudi tatovi v tistih nekaj vinogradov, ki jih še niso potrgali. Zato prav tržni vinogradniki najbolj opozarjajo in pozivajo, da je treba preprečiti prezgodnje trgatve. Žal je ta njihov glas brez odmeva. Povedati je še treba, da je tudi tolmačenje, da ima vinogradnik, če trga zase, pravico trgati pred rokom, napačno.

Največ poželi na Primožu

Rekorderji v mali, hriboviti krajevni skupnosti

SEVNICA - Včeraj so bili končani pogovori s kmeti o jesenski setvi ozimne pšenice. Tokrat so kmetijci in člani štaba za akcijo setve obiskali predvsem tiste kraje in domačije, kjer bi lahko pridelali več.

Sevniška občina je bila v dosedanjih dveh akcijah v Posavju edina, ki je preselila zastavljene načrte. Za novo setev in žetev je načrt 300 ton. Tako pač govori republiški razred, ki računa, da bi morali zasejati to poljščino na najmanj 20 odstotkih razpoložljivih njiv. Vseeno bi bil to velik skok, saj je od letošnjih 150 ton kar podvojen.

Zanimivo namreč je, od kod so v sevniški občini letošnji rekorderji. 55 stotov na hektar je dosegel

Kmetijska zadruga Trebnje, katere svet je nedavno obravnaval poslovanje in načrte za prihodnost, posluje kar dobro. V trebanjski zadrugi so letos v prvem polletju pridelali za 3,5 odst. več mesa (1500 ton žive teže goveje živine), za 5 odst. več mleka - tu bodo brčkone plan še nekoliko presegle do konca leta, pridelali so

Zaradi nereda na trgu pa se še vedno dogaja, da najbolj shajajo tisti kmetje, ki so „prosti strelci“. Na srečo je tako, da večina kmetov, ki sodelujejo v družbeno organizirani proizvodnji le ima zaupanje v dolgoročne povezave, kar še kako prav pride pri najemanju kreditov, prejemanju doplačil ipd. Prav zato

TREBNJE - „Izpolnjujemo s planom zadane naloge tako v predelavi krompirja, pšenice, mleka kot prireji mesa,“ pravi inž. Drago Kotar, direktor Kmetijske zadruge Trebnje. „Vendar pa se nam zatika pri odkupu živine, ki zmeraj pogosteje konča prek republiške meje, pa tudi črni zakoli nam povzročajo nemalo preglav. Kdo bo preganjal silni razmah črnih zakolov, pa niti ne vemo, saj pojav dobiva vse večje razsežnosti, kaže, da mu pristojne službe niso več kos.“

Zato pa so tembolj spodbudni rezultati v pridelovanju krme za živno. Letos so s silažo koruzo posejali 400 hektarov, 100 hektarov več pa s koruzo za zmrje. Zraven tega so zajeli v intenzivno pridelovanje krme tudi 900 hektarov travnikov. Vse to pa pomeni, da so v pičlih treh letih skoraj dosegli krmino neodvisnost in jim torej ni več treba kupovati krme drugod. Seveda vsega tega ne bi bilo brez kvalitetnih semen, gnojena in strojev.

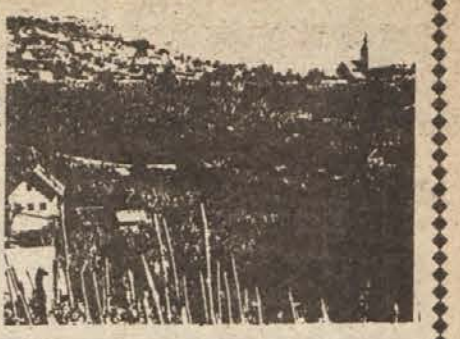
Čeprav kot izraziti živinorejci Trebanjci ne zanikajo, da zanje pšenica ni kdo ve kako zanimiva, so vpregli vse sile v večje pridelke pšenice. Prihodnje leto bodo v slovenske kačice prispevali 550 ton pšenice. Da pa bodo dosegli ta cilj, so kmetom ponudili več kot ugodne pogoje. Poleg vseh ugodnosti bodo kmetom za navadno merkantilno pšenico nudili semensko in še podarili 500 kilogramov MPK gnojila na hektar.

RAZSTAVA GOB

METLIKA - Turistično društvo Metlika prireja v soboto, nedeljo in ponedeljek v kleti belokranjskega muzeja v metliškem gradu razstavo gob. Prvi dan bo razstava odprta od 10. do 18. ure, v nedeljo od 9. do 15. ure in v ponedeljek od 8. do 15. ure.

Prav zaradi tega, ker obdelovalne zemlje nimamo veliko, smo se želeli preusmeriti v gojenje ene ali dveh kultur,“ pripoveduje Jože Čadonič, ki skupaj z ženo že nekaj let goji čebulo in česen za viniško šolo. Doslej so pridelali okrog 100 kilogramov česna in 400 kilogramov čebule, vendar danes ugotavljajo, da bodo pri tej količini tudi ostali. „Povprašali smo v

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Kako vre mošt

V moštu in vinu delujejo razne glivice, bakterije in kvasila, ki smo jih z grozdem vnesli iz vinograda v mošt in vino. Za kletarstvo so najvažnejše kipele glivice, glivice alkoholnega vrenja, ki jim pravimo tudi droži ali vinske kvasnice.

Odbirajoče delovanje kalijevega metabisulfit

Poleg koristnih kvasnic (Saccharomyces) smo z grozdem iz vinograda prinesli v mošt še mnogo škodljivih kvasnic, nezahvalnih bakterij in plesni, ki jih strokovnjaki uvrščajo med različne rodove in vrste. Da preprečimo delovanje teh (škodljivih) kvasnic, žveplamo ž drozgo (izpod pečjalnika) s kalijevim metabisulfitom. Na kakovost drozge sproščeni kalij tega sredstva ne deluje škodljivo, kot mislijo nekateri, pospešuje le izločanje vinskega kamna. Ker koristne vinske kvasnice prenesejo več žvepla kot škodljive, deluje v drozgi kalijev metabisulfit odbirajoče (selektivno); to pomeni, da preprečuje delovanje škodljivim mikroorganizmom, koristnim kvasnicam pa v odmerku od 10 do 20 gramov na 100 kg grozdja ne škoduje. Znano je, da prenesejo koristne vinske kvasnice štirikrat več žvepla kot škodljive drobnozivke. Kalijev metabisulfit razpade v kalijev oksid in žveplov dvokisl le v kislem okolju, to je v drozgi, moštu in mladem, kislem vinu. Pri tem žveplo veže v drozgi, moštu in mladem vinu kisik, ki ga škodljive drobnozivke potrebujejo več kot koristne kvasnice. S tem smo dali večjo možnost za hitrejše razmnoževanje koristnih vinskih kvasnic.

Pogoji za delovanje vinskih kvasnic

Koristne vinske kvasnice, ki prevrejo sladkor v alkohol, potrebujejo za rast in razmnoževanje ustrezne razmere. Med te štejeemo navzočnost hranilnih snovi, kot so sladkor, beljakovine, mineralne snovi, vitamini itd. Teh hranil je navadno v moštu dovolj.

Zračenje mošta z mešanjem je v začetku vrenja zelo koristno, ker se s tem vinske kvasnice hitreje razmnožujejo in hitreje delujejo. Med vrenjem mošta pa je potrebno z mešanjem zračiti mošt le tadej, ko opazimo, da se bo vrenje prehitro ustavilo. Zračenje mošta pa ima lahko poleg koristnih tudi slabe strani, ker se z zračanjem, zlasti pri belih vinih, lahko pospeši ali povzroči porjavenje mošta in vina. Zato z mešanjem zračimo v glavnem le močno razsluzene, to je močno žveplane mošte.

Raziskavanja so dokazala, da se kvasnice pri svetlobi slabše razmnožujejo kot v temi.

T. D.

Ne bomo kos črnemu zakolu?

V trebanjski kmetijski zadrugi dosegajo načrtovano prirejo mesa, ne pa odkupa - Če ne bo višjih cen mleka, je vprašljivo izpolnjevanje planov

načrtovane količine krompirja in drugih poljščin. Letos so pridelali 470 ton tržnih presežkov pšenice. Čeprav se zdaj lahko pohvalijo, da so polletni plan proizvodnje mleka povečali, je pa res, da jih skrbi več bližnja prihodnost. Cena mleka velja od decembra lani že dlje časa poteka njeno usklajevanje, a se zdi, da prepočasni.

Zato pa so tembolj spodbudni rezultati v pridelovanju krme za živno. Letos so s silažo koruzo posejali 400 hektarov, 100 hektarov več pa s koruzo za zmrje. Zraven tega so zajeli v intenzivno pridelovanje krme tudi 900 hektarov travnikov. Vse to pa pomeni, da so v pičlih treh letih skoraj dosegli krmino neodvisnost in jim torej ni več treba kupovati krme drugod. Seveda vsega tega ne bi bilo brez kvalitetnih semen, gnojena in strojev.

Čeprav kot izraziti živinorejci Trebanjci ne zanikajo, da zanje pšenica ni kdo ve kako zanimiva, so vpregli vse sile v večje pridelke pšenice. Prihodnje leto bodo v slovenske kačice prispevali 550 ton pšenice. Da pa bodo dosegli ta cilj, so kmetom ponudili več kot ugodne pogoje. Poleg vseh ugodnosti bodo kmetom za navadno merkantilno pšenico nudili semensko in še podarili 500 kilogramov MPK gnojila na hektar.

Prav zaradi tega, ker obdelovalne zemlje nimamo veliko, smo se želeli preusmeriti v gojenje ene ali dveh kultur,“ pripoveduje Jože Čadonič, ki skupaj z ženo že nekaj let goji čebulo in česen za viniško šolo. Doslej so pridelali okrog 100 kilogramov česna in 400 kilogramov čebule, vendar danes ugotavljajo, da bodo pri tej količini tudi ostali. „Povprašali smo v

Prvič praznovali

KS Kandija – Grm slavi v spomin na izvolitev odposlancev za Kočevski zbor

NOVO MESTO – V spomin na 22. september pred 40 leti, ko je okoli 120 prebivalcev takrat prvič osvojenega Novega mesta na večernem zborovanju na Grmu – vodil ga je Jože Hribar, sekretar mestnega komiteja KP – izvolilo šest odposlancev za zbor v Kočevju, slavi Krajevna skupnost Kandija – Grm svoj krajevni praznik.

Krajani te novomeške krajevne skupnosti so tako prvič praznovali minuli četrtek. Na popoldanski proslavi v avli grmske osnovne šole ki so se poleg Mice Ferlič in Ernesta Rusjana, edinih preživelih odposlancev, izvoljenih na Grmu, in predstavnikov občine ter občinskih družbenopolitičnih organizacij udeležili krajani iz raznih sosesk, je o pomenu dogodkov pred štirimi desetletji in tega praznika govorila prof. Ema Muser.

V kulturnem delu proslave so nastopili pionirski pevski zbor, folklorna skupina in recitatorji

ŠOPKI ZA ODPOSLANCA

Na četrtkovni proslavi prvega praznika KS Kandija – Grm so pionirji z grmske osnovne šole izročili šopke Mici Ferlič in Ernestu Rusjanu, edinima preživelim od šesterece, ki so bili pred 40 leti na Grmu izvoljeni za delegate na Kočevskem zboru odposlancev.

grmske šole. Tekoče izvedeni program, ki je prikazal dober del kulturne dejavnosti na tej šoli, je udeležence navdušil.

ZGOREL KOZOLEC

PODLJUBEN – 21. septembra je prišlo do požara na kozoicu Franca Jeniča v Velikem Podljubnu. Ogenj je poleg poslopja upapal tudi 1.500 kilogramov sena in 170 kilogramov ovs, tako da je skupna škoda ocenjena na 250 tisočakov. Kako je prišlo do požara, zaenkrat še raziskujejo, sumijo pa, da gre za požig.

DELEGACIJA DOMA NA TURJAKU

18. septembra je bila na Turjaku velika prireditev v počastitev 40-letnice zmage nad belogardisti. Prireditvi so prisostvovali tudi borci Prešernove, Tomšičeve in Ljubljanske brigade. Z borci slednje tesno sodelujemo učenci novomeškega Doma Majde Silc, zato je delegacija našega doma prišla na Turjak in se tamkaj srečala z borci Ljubljanske brigade.

SABIT JAKUPOVIČ

Delegati kot odborniki?

Nujna racionalizacija delegatskega sistema – Razmejiti pristojnosti – Še o dinarski prodaji vozil IMV

NOVO MESTO – Novomeški občinski sindikalni svet je na seji pretekli četrtek posvetil največ pozornosti uresničevanju delegatskega sistema in odnosov v zborih novomeške občinske skupščine, o čemer je pripravil gradivo za razpravo v občinskih organih in družbenopolitičnih organizacijah sekretariat skupščine.

Člani sveta so v razpravi ugotovljali, da je bistvena ovira za delovanje delegatskega sistema sprejemanje odločitev zunaj tega sistema, mimo samoupravljalcev. Še vendar se tudi srečujemo s polprofesionalnimi odborniki oz. poslanci, ki nimajo pravega stika s svojo bazo. Poleg tega vsi govorijo in odločajo o vsem, namesto da bi pristojnosti natančneje razmejili in s tem skrajšali mnoge maratonske seje z obširnimi dnevnimi redi, ki so idealna možnost za manipuliranje z delegati. Skupščine so vse bolj mesto informiranja, ne pa mesto odločanja.

Člani so bili enotni, da v sedanjih stabilizacijskih časih verjetno ne bo več mogoče opraviti večino delegatskega dela med delovnim časom, da je treba različne delegatske seje in skupščine razredčiti in skrajšati, delegate pa razbremeniti. Temejlite spremembe so zato potrebne tudi pri delegatskih gradivih. Vsekakor naj bo v občini le ena

oblika informiranja; če smo se odločili za glasilo Odločajmo, naj bodo v njem tudi gradiva sisov. Biti pa mora tako, da ga bodo občani resnično in z zanimanjem prebrali ter da bo pomenil pocenitev. Priprava gradiv zahteva kvalificirano strokovno delo.

Ko je svet razpravil o uresničevanju usmeritev in kriterijev republiškega sveta ZSS za regresiranje prehrane med delom, je ugotovil, da so novomeške delovne organizacije v glavnem spoštovale usmeritev, naj organizirajo toplo malico za svoje delavce, če je le mogoče. Regres za prehrano v gotovini tako dobiva sedaj manj kot desetina zaposlenih v občini, in sicer predvsem razni terenski delavci. Dana pa je bila pobuda, naj bi nekoliko zvišali regres, saj je 900 din na mesec zelo malo, še posebno za tiste, ki malicojajo v obratih polgostinskega značaja.

Ponovno je bila na dnevnem redu tudi dinarska prodaja vozil IMV (R 9 in R 18). Svet je podpril oceno novomeških osnovnih organizacij ZSS, ki so obravnavale ta problem, in predstajajo, da moralno politična odgovornost komunistov, ki so ta privilegij izkoristili, ni taka, da bi zahtevala odstop s funkcije ali položaja. V bodoče pa je treba zahtevati odstop tistega, ki privilegij omogoči, in tistega, ki ga sprejme.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Za začetek - evidenca

Uresničevanje dogovora o kadrovske politiki je na dokaj majavih nogah - O poročilu povsod razprave

NOVO MESTO – Poročilo odbora za spremljanje družbenega dogovora o kadrovske politiki je bilo prejšnji teden v obravnavi na vodstvenih organih vseh družbenopolitičnih organizacij v občini, končno pa je o njem 23. septembra razpravljalo še predsedstvo občinske konference SZDL.

Družbeni dogovor o izvajanju kadrovske politike je bil v novomeški občini sprejet leta 1979 s podpisom večine vsega združenega dela, toda 6 delovnih organizacij, med njimi tudi nekatere večje, dogovora niso podpisale. Res pa je, da se nekatere teh kljub temu določil dogovora držijo. Po drugi strani je vrsta delovnih organizacij, ki določil dogovora niso uskladile s svojimi samoupravnimi akti, tako so podpisnice dogovora, ki pa ga ne uresničujejo.

Ko so na predsedstvu SZDL o poročilu razpravljali, so se ob sicer ugotovljenem napredku na tem področju ustavili predvsem ob slabostih, ki so najbolj vidne. Menili so, da kaže racionalizirati in poenotiti kadrovske evidenco na ravni občine, katere zdaj tako rekoč ni, pač pa delovne organizacije dobivajo po 7 vprašalnikov o kadrih, ki jih izpolnjujejo in pošiljajo na razne konce. Menili so, da velja proučiti možnost računalniške obdelave kadrovske podatkov, priti do enotnih me-

ril za ocenjevanje uspešnosti poslovnih kadrov in kadrovske službe. Kadrovske komisije bi morale sproti evidencirati perspektivne kadre za poslovodne in družbenopolitične funkcije, da bi tovrstno kadrovanje potekalo po načelih dogovora, ne pa po naključnih znanstvih in v zaprtih krogih, kar se zaradi časovne stiske in slabe evidence večini tudi dogaja.

R. BACER

Izkaznice za plin do konca novembra

Plina poslej ne bo mogoče kupiti brez izkaznice in pregleda trošila

NOVO MESTO – Po velikih težavah v preskrbi z gospodinjstvom plinom ob koncu lanskega leta so se v novomeški Novotehni februarja letos odločili, da za prodajo v bodoče uvedejo natančno evidenco vseh porabnikov plina v občini na osnovi evidenčnih kartonov, ki naj bi jih porabniki izpolnili ob prvem nakupu polne jeklenke in hkrati s tem dobili tudi plinsko izkaznico.

Nastavljanje takšne evidenco in izdajanje plinskih izkaznic pa teče dokaj počasi. Do 20. septembra je Novotehna izdala le 4.517 izkaznic, kar je komaj za tri četrte vse porabnikov plina, ki jih oskrbuje Novotehna. Vsi porabniki, ki izkaznice še nimajo, si jo morajo preskrbeti do konca letošnjega novembra. Po tem plina namreč ne bo več mogoče kupiti brez izkaznice, v kateri mora biti vpisan tudi datum zadnje kontrole plinskih trošil, ki jo opravijo po naročilu delavci Novotehne.

KULTURNO DRUŠTVO SPET DELUJE

Nedavno tega smo se na občnem zboru zbrali člani kulturnega društva, ki deluje v novomeškem Domu Majde Silc, in pregledali delo v preteklem šolskem letu. Ugotovili smo, da je okoli 150 članov uresničilo delovni program. Tudi letos bo v okviru društva delovalo 7 sekcij, in sicer ritmična, folklorna, literarna, recitacijsko-dramski krožek, pevski zbor in knjižnica. Teži na prostorska stiska, saj imamo na razpolago le domsko jedilnico, tam pa ni ne primerne razsvetljave ne odra.

MARJAN NEMANIČ

VEZI SE KREPIJO

Vezi, ki jih spletata obratni krajevni skupnosti Krško in Sentjernej, so vse močnejše. Mednje šteje tudi srečanje, ki je bilo 14. septembra v Sentjerneju, ko smo Krčanom predstavili našo krajevno skupnost. V bližnji vasi Sela smo si družno ogledali posodobljeni kmetiji, na Javorovici pa graditev vodovoda, ki bo napajal vasi v krški in novomeški občini. Moški so si ogledali še kartuzijo Pleterje.

MOJCA SINTIČ Sentjernej

RAZSTAVA GOB V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ – Osnovna organizacija ZSMS in osnovna šola Mirna peč pripravljata v sodelovanju z gobarsko družino Novo mesto razstavo gob v osnovni šoli Mirna peč. Razstava bo na ogled v soboto, 1. oktobra, od 10. do 20. ure in v nedeljo, 2. oktobra, od 7.30 do 19. ure.

R. BACER

Republika zahteva preveč

V Metliki predlagajo, naj bi bila obveza občine za prihodnjo žetev 320 ton odkupljene pšenice

METLIKA – Ker odkup pšenice v metliški občini še traja, bodo svojo obveznost 317 ton tržnih presežkov pšenice izpolnili ali pa morda celo malo presegli. Za prihodnje leto pa naj bi ta belokranjska občina po republiškem predlogu sprejela obvezo kar za 380 ton pšenice, kar pa, pravijo v Metliki, ne bi mogli izpolniti. Metliški predlog je 320 ton tržnih presežkov pšenice.

Čeprav so se cene storitev v otroških vrtcih v občini letos povečale za 12 odst., pa ugotavljajo, da zaradi višje rasti stroškov sedanja ekonomska cena ni več taka kot prej, zato predlagajo valorizacijo cene za 4 odst. Poudariti je treba, da se prispevek staršev ne bo povečal, saj gre povišanje na račun skupnosti otroškega varstva, ki se ji bodo tako povečali vzgojni in del oskrbnih stroškov, ki jih skupnost krije za vse otroke enako.

M. BEZEK

kvalitetno seme priporočenih sort pšenice, prav tako bo dovolj gnojil in zaščitnih sredstev, skrbi pa jih preskrba z nafto, ki je zadnja dva meseca v Metliki primanjkuje. Vsekakor pa tudi za naprej velja, da kmetje lahko pšenice zamenjajo za koruzo pod znanimi pogoji. Zamenjava oziroma prevzem koruze je možen od sklenitve pogodbe o oddaji do konca avgusta prihodnjega leta. Tisti kmet, ki izpolni pogodbo, ima tržnost najmanj 2.000 kg na hektar in dodatno zamenja kilogram merkantilne pšenice za kilogram semenske, dobi regres za semensko pšenico. Razliko v ceni bosta krila republiški in občinski sklad za intervencije v kmetijstvu.

A. B.

PO ŠTRUKLJE V LJUBLJANO – Novomeške samopostrežne trgovine imajo v svojih hladilnih skrinjah še vedno na kupe sladoleza, nekod tudi malce vložene zelenjave in zmrazjene ribe, ni pa dobi zmrazjenih štrukljev, po katerih posleje gospodinjje rade segajo. Nekod pravijo, da jih proizvajalci dobavljajo, toda v Ljubljani je v večini večjih samopostrežbah tovrstna jedi na pretek.

NA PARKIRIŠČIH SE POZNA – Ze nekajkrat podraženi bencin je dosegel nedavno izredno visoko ceno 68 din za liter super bencina, večina avtomobilistov se ob tem pridušala, da bo hodila po Na novomeških parkiriščih tega videti. Verjetno dokaz, da ljudje nimajo avtomobilov za luksuz ampak za nujne vožnje.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 21. septembra so v novomeški porodnišnici rojeni: Marija Kuselj iz Stolovnika – Lidija Marjanca Geltar iz Crnomlja – Nataša Dreja, Nada Turk iz Krškega Jureta, Irena Jakše iz Vinice Erno, Ljubica Brklje iz Jurovske broda – Ivano, Anica Mužar Radovičev – Martina, Ljubica Dolžar iz Ribnička – Nikolino, Alojz Kocjan iz Stopnega – Francija, Marija Gorše iz Bubljarcev – Ana Ana Blažič z Griča pri Klevezju Gregorja, Darinka Cvelbar iz Obče – Primoža, Zdenka Bušič iz Bojčev – Boruta, Milena Vrabc – Skrijevca – Petro, Marjana Brad iz Soteske – Tino, Dragica Hren Krškega – Primoža, Stanislava Adamov iz Pribincev – Mojco, Marja Jagrič iz Sentjerneja – Mateja, Joca Mikar iz Drušč – Matejo, Marija Hočevar iz Šmalče vasi – Marijelo, ERna Rajejz Dolenjih Kame – Jureta, Marija Robida iz Budgaj vasi – Ines, Nevenka Božič – Moli iz Metlike – Luka, Jožica Vide Zvabova – dečka, Ljudmila Berk Bogneče vasi – deklico, Sadija Čih iz Dolenjskih Toplic – deklico Mirjana Smerderer iz Velike Buč vasi – dečka in Nevenka Jesih s S pri Dragatušu – Boruta.

IZ NOVEGA MESTA: Eva Jož iz Ragovske 33 – Maja, Jože Klanjšek iz Bršljina 8 – Aleša, Martina Stepan, Na žago 1 – Karmen Alenka Bartolj iz Ulice Marjana Kazine 19 – Mateja, Lijana Imamo iz Drške 58 – Sabino, Nataša Gilpelj iz Jurčičeve 6 – deklico Atifa Hajder s Ceste herojev 68 – dečka. Cestitamo!

Sprehod po Metliki

ZADNJE DNI JE V METLIKI NAJVEČ GOVORA o stabilizacijskih napreznih in mladinski časopisu Razmerja, ki nima s stabilizacijo nič skupnega. Razmerja so tako razburkala metliško javnost da se govori o njih na vseh koncih kraji: pohvalno, a tudi kritično te mere, da bi bilo treba izdajanje prihodnosti prepovedati. Slednje gotovo ne bo zgodilo, kajti gorečnejši so tudi strpnosti, ki prajo: „Mladi naj kar pšejo, vendar treba z njimi nekatere stvari razčistiti.“ Poslušanje mladih in pogovoro njimi bržkone ne bo nikomur škodilo, kajti posamezne generacije so najbrž le preveč narazen.

V METLIKI RAZMERJA TOR DOŽIVLJAJO „uradno“ kritiko, leti tako na ilustracije kot tudi del vsebine, prek Gorjancev pa časopis osnovne organizacije ZSS hvalijo. Tako Radio študent, Mila na, posamezniki z republiške konference ZSMS. Razmerja so dotrdno pisana, a ne tako, da bi treba zganjati okrog njih toliko besed. Ustvarjalci Razmerij vam bodo celo sami priznali, da ne jemlje vsega napisanega hudo resno, priznavajo pa tudi, da vselej le nimajo prav. Pomembnost vsemu skupaj dajejo najbrž vsi tisti, ki se po potrebnem razburjajo.

ZDAJ SPET VEČ MLEKA

ČRNOMELJ – V letošnjem letu je črnomaljska kmetijska zadruga odkupila manj mleka kot leto prej. Vzrok za to je nesorazmernost med cenami mleka in telet, saj kmetje za liter kvalitetnega mleka dobili 20 dinarjev, za kilogram teletine pa 320 dinarjev, zato so se odločili za rejo mlade govedi. Večkrat opažajo, da se je odkup polletnih mesecih povečal, saj so juja odkupili 9. avgusta pa 6 odst. mleka kot lani, kar je nad načrtovanim. V kmetijski zadrugi planirajo, da bodo letos odkupili 4.600.000 litrov mleka in upajo, da jim glede na zadnje dobre rezultate tudi uspelo.

Več denarja za bolj ogrožene

Število upravičencev do otroškega dodatka se je v črnomaljski občini letos zmanjšalo, povečali pa so se zneski pomoči najbolj ogroženim

ČRNOMELJ – V preteklem letu je v črnomaljski občini prejelo otroški dodatek 973 družin za 2137 otrok. Merila za pridobitev pravice do denarne pomoči pa so bila letošnje leto zastavljena tako, da se je število prejemnikov zmanjšalo, zneski pomoči najbolj ogroženim pa so se povečali, saj je pomoč dobila le tista družina, ki s svojim delom otrokom ne more zagotavljati socialne varnosti.

Tako prejema letos denarno pomoč 773 družin za 1693 otrok, kar je za petino manj kot lani. Močno se je zmanjšalo število prejemnikov v skupini, kjer znašajo mesečni prihodi na družinskega člana od 3.900 do 4.200 dinarjev, število upravičencev z najnižjimi osebnimi dohodki in torej z najvišjim zneskom pomoči pa je poraslo. Povečano denarno pomoč prejema tudi

206 otrok zaradi edinohranilstva ter 65 zaradi prizadetosti.

Komisija za denarne in materialne pravice pri občinski skupnosti otroškega varstva je dodelila 152 denarnih pomoči po prosti presoji na podlagi mnenja delovne organizacije ali krajevne skupnosti, pet družin, ki so se znašle v težkem položaju, pa je prejelo enkratno denarno pomoč.

Poleg tega skupnost nadomešča tudi oskrbne stroške dvema tretjinama otrok v vrtcih; od tega ima 13 otrok oskrbo popolnoma zastoj, pomoč ostalim pa znaša v povprečju dobrih 2.300 dinarjev.

Čeprav so se cene storitev v otroških vrtcih v občini letos povečale za 12 odst., pa ugotavljajo, da zaradi višje rasti stroškov sedanja ekonomska cena ni več taka kot prej, zato predlagajo valorizacijo cene za 4 odst. Poudariti je treba, da se prispevek staršev ne bo povečal, saj gre povišanje na račun skupnosti otroškega varstva, ki se ji bodo tako povečali vzgojni in del oskrbnih stroškov, ki jih skupnost krije za vse otroke enako.

M. BEZEK

PRAZNO MESTO – Preteklo soboto je bil Črnomelj prazen kot že dolgo ne. Nakupovalni vrvež, ki se ob sobotah začne okrog 10. ure, je minuli teden ob tej uri že pojenjal. Zato pa je bilo toliko bolj živo v vinskih goricah, saj sta lepo vreme in obilna letina privabila ne le lastnike vinogradov, temveč mnoge „gajbičarje“ celo iz drugih, nebelokranjskih krajev.

V SEMIČU ŽIVAHNO – Toliko bolj živo pa je bilo v petek in soboto v Semiču, kjer so združili vinsko trgatve s prevozom nevestine bale, šranganjem in ostalimi predporočnimi obredi, sicer delom novomeške turistične pridelitve „dolenjsko svatovanje“. Dva dni veseljačenja je kar dobro znamenje za trgatve, med katero pa je že tako in tako težko najti ljudi s kislimi obrazi.

Ribniški zobotrebci

MANJ OVINKOV – Cesta od Pirkejevca k ocolca do Loškega potoka je že dobila asfalt, je pa uradno še vedno v gradnji. Kljub temu je na njej že precej prometa. Vozniki so je veseli, saj so se izognili nekdanjim makadamskim luknjam. Tudi ovinki so precej manj ostri, tako da lahko po njej hitreje pelješ v lepšo bodočnost. Preveč pa je ni treba pritiskati na plin, da ne bi prehitro prispel v bolnišnico ali na pokopališče.

Drobne iz Kočevja

SLADKI ČASI – Včasih si dobil v trgovini lepo zapakiran sladkor, danes pa ti ga natehtajo v debelo in veliko vrečko. Tako plačaš papir kot sladkor, nato pa še pri tehtanju doma ugotoviš, da papir in sladkor tehtata skupaj kakšno deko manj, kot si plačal samo sladkor. Seveda po so ti postopki trgovcev povsem „upravičeni“, saj vidiš v tej trgovini „upravičeni“, saj vidiš v tej trgovini po teh razsutega kar nekaj kg sladkorja, v drugi pa je razsut že kar zunaj pred vrati skladišča. Za tako razstresen sladkor je potem treba pomolsti potrošnike.

OJ TI ČAS PRESNETI! – Kjer delajo v več izmenah, naj bi po novem začeli s delom ob 6. uri, kjer pa le v eni izmeni, v DSS in družbenih službah, pa ob 7. uri. Tako je bilo priporočilo občinskega sveta ZSS. Kako se je obneslo, bomo še poročali, delavci pa so še pred sprejemom opozarjali, da bo zmešnjava pri vrtilcih, šolah in prometu ter da je namen premikanja ur ta, da bi lahko bolje in ceneje delali, pri nas pa delamo slabše in dražje, saj mora biti naprimer vrtec odprt uro ali dve več, kot bi bil, če bi vsi začeli delati hkrati, podobne težave pa so pri prevozu in šolstvu.

Zakaj je bilo vloženo v kočevsko zlatarno, ne pa v banko?
 – Ker je dinar vedno manj vreden in se ne spleča.

Trebanjske iveri

POGREBNI MARŠI ZA ZABAVO – Ne tako dolgo tega se je v mirenki gostilni Kolar zgodilo tudi to, da so godbeniki, ki so si tam oddihovali, nekaterim gostom zagrali mrtvaški marš. Tudi to pot so bili naročniki te nenavadne zabave nekateri izmed trebanjskih obrtnikov. Seveda jim po napornem in tudi uspešnem delu ne gre odrekati malo bolj eksotične zabave.

ZA VSAKEGA PO ENA OPEKA – Pravijo, da je v Kazensko poboljševalnem domu Dob za vsakega vgrajena po ena opeka. No, naj bo kakorkoli že, Trebanjci so kar drli na razstavo, ki jo je pripravil ta zavod v stari trebanjski osnovni šoli.

In življenje ter delo za zidovi KPD Dob je prikazano na tako prikopen način, da je marsikoga kar zamikalo po tistem ugodju. Dolej namreč še ni bilo slišati, da bi se KPD otepal s tako slabostjo.

VAZNA JE KOLIČINA – Tako kot vsako leto doslej tudi letos Trebanjci niso spoštovali občinskega odloka, ki določa, kdaj trgati gozdje. Večino gozdiča so namreč potrgali že pretekli konec tedna. In tako je spet zmagal načelo, da je za Dolenjce bolj važna količina kot kvaliteta. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi kakšna gozdna jagoda tudi odpadla, če bi s trgatvijo še počakali. In škoda bi bila katastrofalna.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Številke dobro kažejo

Dobro polletno gospodarjenje v črnomaljski občini – Večja vloga sindikata pri stanovanjski politiki

ČRNO MELJ – Podatki o šestmesečnem gospodarjenju v črnomaljski občini so spodbudni, vendar pa, žal, v glavnem temeljijo na povišanju cen in ne na večji produktivnosti. Tudi rentabilnost, akumulativnost, splošna in skupna poraba ter osebni dohodki so še vedno na ravni, s katero ne morejo biti zadovoljni, so menili člani črnomaljskega občinskega sindikalnega sveta na seji pretekli teden.

Pri investicijah, med njimi je malo novih, niso dovolj varčevali, izvoz na konvertibilni trg pa so povečali zahvaljujoč Iskri, Beltu in Novoteksu. Čeprav se v črnomaljski občini lahko pohvalijo s petkrat manjšimi izgubami, kot so jih imeli v enakem obdobju lani, nikakor ne gre prezreti dejstva, da se izgubari ponavljajo malodane iz leta v leto. Beseda je tekla tudi o vlogi sindikata pri uveljavljanju stanovanjske politike. Ob tem so poudarili neplačevanje stanarin, kurjave ter slabo vzdrževanje družbenih stanovanj, za kar bi morale poskrbeti stanovanjske skupnosti, ki pa ne morejo zaživeti. V akcijo za ustanovitve skupnosti bi moral ponovno stopiti tudi sindikat, ki ne sme ostati ob strani niti ob uvajanju ekonomskih stanarin, ki naj bi jih po predvidevanjih Črnomaljci začeli plačevati najpозnejše leta 1985.

ZACETEK PRIPRAV

ČRNO MELJ – V črnomaljskem občinskem svetu Zveze sindikatov kakor tudi v osnovnih sindikalnih organizacijah se bodo v kratkem pričele priprave na volilne in programske seje v jesensko-spomladanskem obdobju. To odločitev so sprejeli člani občinskega sindikalnega sveta na svoji nedavni seji.

PRIDNI V ŠOLI IN V DOMU

ČRNO MELJ – Tukajšnji dijaški dom je v začetku letošnjega šolskega leta sprejel 77 učencev, od tega 22 osnovnošolcev, 36 dijakov srednje šole Edvarda Kardelja ter 19 iz poklicne tehniške šole Beti. Učenci prihajajo iz devetih občin, največ (20) jih je iz ozaljske, pa iz črnomaljske, dugoreške in novomeške. V preteklem šolskem letu so gojenci doma dosegli dobre učne uspehe, saj razreda nista izdelala le dva. Dobro razvejane imajo interesne dejavnosti.

V Dobrniču 40-letnica kongresa AFŽ

Po 40 letih se bodo spet zbrale delegatke Slovenske protifašistične ženske zveze

DOBRNIČ – Prvi kongres Slovenske protifašistične ženske zveze je bil od 16. do 17. oktobra 1943 v Dobrniču, ki je tedaj ležal sredi osvobojenega ozemlja. Na njem se je zbralo 160 delegat iz vse Slovenije, med njimi tudi poslanke slovenskega naroda. Na kongresu so delegatke sprejele resolucijo, v kateri so poudarile pomen žensk za narodnoosvobodilni boj ter potrebo po še večjem sodelovanju žensk v organih ljudske oblasti. Osrednja proslava ob štiridesetletnici 1. kongresa SPŽZ bo tudi letos v Dobrniču, kjer se že pripravljajo na sprejem delegat in drugih gostov. Dela prav gotovo ne bo malo, saj bodo morali Dobrničani obnoviti staro dvorano, ki je še prav taka, kot je bila v času kongresa. Seveda ne gre za temeljito obnovo, saj Dobrn-

Silvo Prpar: „Ob pomoči Novolesa bomo menda prišli tudi do stolov za dvorano, v kateri bo proslava.“

čani nimajo denarja niti za nove stole. Vendar bodo (vsaj tako je slišati) ob pomoči straškega Novolesa prišli tudi do stolov. Predsednik sveta krajevne skupnosti Silvo Prpar, ki je tudi član občinskega pripravljalnega odbora za proslavo, je povedal, da bo denar največji problem. Tudi sicer v tej krajevni skupnosti po vojni še niso dosegli velikega napredka. Asfalt so dobili že prej, letos pa so v vasi namestili avtomatsko telefonsko centralo. Dolej v tej krajevni skupnosti še niso razpisali referendu-ma za krajevni samoprispevek, zato so tamkajšnji krajanji v veliki meri odvisni od pomoči občine.

Prazne obljube

Kako je bilo ob sprejemu samoprispevka in kako je s šolstvom zdaj

KOČEVJE – V Kočevju smo pred leti s samoprispevkom zgradili nov center usmerjenega izobraževanja oz. stavbo srednje šole. Občani so se za samoprispevek odločili še posebno za to, ker je bilo objuljeno, da bodo v usmerjeni šoli po končani osemletki učenci „srednjih šol“ obiskovali pouk še dve leti doma, saj bo dve leti še enak pouk na vseh srednjih šolah. Šele nato se bodo učenci odločili za eno izmed „srednjih“ oz. „poklicnih“ šol in odšli pač na študij tja, kjer bo tista šola.

Obljube so bile eno, praksa pa drugo. Zdaj morajo seveda učenci po končani osnovni šoli na šolanje tja, kjer je tista šola, ki so si jo izbrali. Kaže pa, da to sploh ne bi bilo potrebno ali pa ne za vse šole. Staršem in učencu v „srednji“ oz. „usmerjeni“ šoli pojasnijo, da so knjige za prvi in drugi letnik vseh „usmerjenih“ šol iste. Razlika med šolami je le v tem, da imajo v posamezni šoli nekaj ur na mesec praktičnega pouka iz stroke, ki so si jo izbrali.

Prav za to ni nobenega pravega vzroka, da ne bi mogli učenci nekaterih šol nadaljevati šolanja še dve leti v Kočevju, saj bi za marsikateri predmet lahko doma zagotovili tudi dober praktični pouk, na primer za kmetijsko, gozdarsko in še kakšno šolo. Šolanje drugod ne samo da je za kočevske starše in družbo drago, ampak tudi nekateri štirinajstletni otroci ne zdrže po ves teden brez doma in staršev.

JOŽE PRIMC

Obnova za stoletnico?

Šola v Starem trgu je potrebna obnove – Število učencev končno začelo naraščati

STARI TRG – Prihodnje leto bo 140 let, kar so v Starem trgu zgradili šolo. Leta 1889 so jo dozdali. In v teh prostorih še danes poteka pouk. Dozidava in adaptacija starotrske šole je sicer v programu posebnega samoprispevka, vendar se zaradi težav in vedno večje dragine vsa zadeva odmika. Radi bi, da bi bila šola adaptirana vsaj za 100-letnico dozidava.

Marko Kobe: „Ob stoletnici nadzidave si želimo, da bi bila šola dozidana in adaptirana. Takrat bo, računamo, hodilo v to šolo okoli 100 učencev.“

V tem šolskem letu obiskuje šolo 62 učencev v šestih oddelkih: 1. in 2. ter 3. in 4. razred sta kombinirana. „Ker smo majhna šola in je število učencev vseskozi upadalo, tudi nismo mogli z našimi upravičenimi zahtevami bolj pritiskati na izobraževalno skupnost. Sedaj pa kaže, da se bodo stvari spremenile,“ je povedal ravnatelj šole Marko Kobe, ki na tej šoli uči že 26 let, ravnatelj pa je 19 let. „Če ne bi v Starem trgu začel delati obrat Uniorja, ki je privabil domov marsikatero mlado družino, bi bilo letos na šoli deset učencev manj, kar pomeni, da bi bila šola že skoraj v razsulu, saj bi morali imeti kombiniran pouk tudi na višji stopnji. No, sedaj pa računamo, da se bo v petih letih število šolarjev povečalo na 75.“

Na šoli poučuje 7 učiteljev in na predmetni stopnji vsak uči od dva do pet predmetov, tako se že močno pozna, če zbolni učitelj, zgodi se pa tudi, da sta hkrati v bolnišnici po dva. V takem primeru je pouk na šoli že resno moten. V velikih šolah seveda tudi take stvari lažje in manj boleče prebrodijo. Tako, kot mora učitelj tu poučevati več predmetov, se morajo tudi učenci vključevati v več interesnih dejavnosti, če se hoče razredna skupnost, pionirski odred ali šola tudi na zunanizkazati.

A. BARTELJ

Za dvigom cen tiči – nedelo

Veliko napak, krivcev pa nikjer – Izsiljevanje višjih cen

KOČEVJE – „Za vsakim dvigom cen se skrivata nedelo in nedisciplina. To velja za vse OZD, tudi na našo,“ je samokritično ugotovil eden izmed delegatov občinskega sveta Zveze sindikatov Kočevje na zadnji seji, na kateri so razpravljali o gospodarjenju v občini v prvem polletju in o cenah ter nalogah sindikatov. Razprava je bila kritična in ostra, žal pa je v njej sodelovalo malo delegatov. O gospodarskih rezultatih smo že poročali, zato le nekaj misli iz povedanih besed. Delavec ne more biti odgovoren za zviševanje cen v svoji delovni organizaciji, pač pa tisti, ki pripravljajo predloge za njihovo zviševanje. Ta odgovornost je zakonsko tako tudi opredeljena. Odgovornost je še vedno za nas „neznanka“. Tudi z najodgovornejših mest je treba koga odstraniti, da bodo ljudje spet pridobili nekdanje zaupanje, so menili v razpravi. Kdor ustvarja devize, naj tudi z njimi razpolaga. V republiki, ki izpolni devize obveznosti, na primer do uvoza nafte, ne bi smelo primanjkovati bencina, plinskega olja itd. Zdjaj pa prihaja celo do izsiljevanj. Plinsko olje je po 38 din, a ga ne dobiš, če ne podpišeš pod priloženo „pod mizo“ sporazuma, da ga bo podjetje plačevalo po 44 din.

Neizkoriščen denar za gradnjo stanovanj propada. Kdo je kriv? Kljub novemu zakonu o zemljiščih in drugim izgovorom je nekdo kriv, da novih stanovanj ni, da se ni začela gradnja doma upokojeencev itd. Izraženo je bilo nasprotovanje raznim „druginjskim dodatkom“, ker sodelujejo nedelo. Zdjaj živi slab delavec na račun dobrega, slaba delovna organizacija na račun dobre, je nekdo poudaril ob zaključku burne razprave.

J. PRIMC

Koliko v kuverti?

RIBNICA – V prvem polletju letos je znašal v ribniški občini povprečni čisti mesečni osebni dohodek v gospodarstvu 15.698 din, v negospodarstvu pa 15.846 din. V negospodarstvu so bili povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega najvišji v osnovni šoli Loški potok (18.779 din), v skupni strokovni službi samoupravne stanovanjske in komunalne skupnosti (18.382 din), tozdu Zdravstveni dom Ribnica (17.120 din) in skupnih strokovnih službah SIS Ribnica (16.758 din); medtem ko so bili najnižji v Delavski univerzi Ribnica (9.417 din), Glasbeni šoli Ribnica (11.655 din), Vzgojnovrstnem zavodu Majde Silc Ribnica (13.104 din) in občinski skupščini Ribnica (14.923 din). Izplačila za prehrano delavcev so v prvem polletju znašala na delavca v gospodarstvu 7.165 din, v negospodarstvu pa 4.934 din. Regres za letni dopust na delavca je bil v gospodarstvu 5.076 din, v negospodarstvu pa 5.647 din.

Le malo prekoračiteljev

Ribnica: štirje kolektivi so izplačali preveč

RIBNICA – Organizacije ribniške občine so ob letošnjem polletju razporedile za osebne dohodke manj denarja, kot bi lahko z ozirom na rast dohodka. Pri štirih pa so ugotovili tudi previsoka izplačila. Največje odstopanje je bilo v ribniškem tozdu Žičnice Ljubljana. Menijo, da je tu prišlo do odstopanja zaradi slabega poslovanja. Za osebne dohodke so namreč porabili tudi tisti del dohodka, ki je še skrit v zalozah nedokončane proizvodnje. V tozdu GG „Jelenov žleb“ in TOK (Temeljna organizacija kooperantov) je tudi prišlo do odstopanj, ker so se srečevali s podobnimi težavami kot drugod, razen tega so zaradi hude zime proizvedli manj. V TOK je prišlo tudi do reorganizacije in zato večje zaposlitve iz drugih tozduv. Cilj reorganizacije je bil, da bi bolje izpolnjevali proizvodni in prodajni načrt. V gozdarstvu računajo, da bodo ob tritretletju še kršitelji, do konca leta pa bodo izplačila uskladili z rastjo dohodka. V ITPP načrtujejo, da bodo izplačila uskladili že ob zaključku devetmesečnega obračuna, saj so imeli le manjše odstopanje. Pri izplačilu sredstev za namene skupne porabe so bili v ribniški občini doseženi nižji indeksi rasti kot v Sloveniji. Kljub temu je bil izplačani regres za letni dopust v ribniški občini nekoliko višji kot v Sloveniji: znašal je 5.076 din, v Sloveniji pa 4.697 din. V ribniški občini so izplačali tudi za prehrano delavcev (7.165 din) več kot v ostali Sloveniji (6.016 din).

Na leto priredijo 250 ton mesa

Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas pri reji govedu sodeluje s Primorci

DOB PRI MIRNI – Te dni praznujejo delavci, ki delajo v zavodih za izvajanje kazenskih sankcij, svoj praznik. Pretekli tork so se ob tem prazniku odprla vrata KPD Dob tudi za obiskovalce, ki so si lahko ogledali, v kakšnih razmerah žive obsojenci na Dobu. Nemara pa je bilo ob obisku premalo časa za to, da bi se seznanili tudi s tako pomembno dejavnostjo KPD Dob, kot je kmetijstvo. V okviru tega zavoda namreč posluje tudi Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas, ki pridelava pomembne tržne presečke hrane. Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas ima v lasti 600 hektarov zemljišč; polovica je obdelovalne zemlje, ostalo pa so gozdovi. V okviru tega gospodarstva delujeta dve enoti, ena na Dobu in druga v Hotemežu. Hkrati s kmetijstvom se v tej gospodarski enoti KPD Dob ukvarjajo tudi z gradbeništvom. Njihov obrat proizvajata betonske elemente. V kmetijskem gospodarstvu je zaposlenih dvajset ljudi, od tega trije agronomski inženirji. V glavnem so usmerjeni v živinorejo. Ze dolgo časa imajo uspešne poslovne stike z Mesno industrio Primorske, za katero spitajo okoli 900 glav goveje živine do teže 550 kilogramov. Torej na leto prirede okoli 250 ton mesa. Na posestvu imajo tudi 120 krav molznic, ki na leto dajo 400 tisoč litrov mleka. Priluhnilo so tudi potrebam družbe in posejali precej pšenice. Lani so je posejali na 27 hektarjih in Žitu ter Merxu prodali 130 ton pšenice, kar pa je zanje skrajni domet. V zadnjih letih so v kmetijskem gospodarstvu vlagali veliko denarja

Odrinjeno turistično Kočevje

Prospekta še ne bo

KOČEVJE – Zadnji prospekt Turističnega društva Kočevje je bil natisnjen leta 1971, ob 500-letnici mesta Kočevje, in je torej že zastarel. Po zelo skromnih ocenah bi 50.000 izvodov novega prospekta po 30 din veljalo 1,5 milijona dinarjev. Turistično društvo pa zbere na leto s turistično takso, s katero krije v glavnem svojo dejavnost, le 100.000 din. Tajnika društva, ki je hkrati uslužbenec v turistični informativni pisarni in prodajalec spominkov, nagrajujejo že 10 let s po 2.000 din na mesec, in to za delo 4 do 5 ur na dan. Kočevsko gostinstvo in turizem prispevata za turistično propagando raznim zbornicam, združenjem, poslovnim združenjem itd. kar precej denarja. Letos je združenje financiralo prospekt Slovenije, ki ga je pripravil Kompas, izšel pa je v več jezikih in v nakladi 500.000 izvodov. V tem prospektu je zemljevid z označbo slovenskih mest in rek pa tudi, kaj je v posameznem kraju turistu na razpolago. Na zemljevidu je označeno Kočevje in še znak, da je tu kulturnozgodovinski spomenik. Ni pa označeno, da je tu hotel, da je možen ribolov in lov, čeprav so podobne oznake pri drugih večjih slovenskih krajih. Označene niso niti reke Kolpa, Čabranka in Rinža in seveda niti nobena kraška jama, da o kočevskem jezeru sploh ne govorimo.

Podobno je zastavljeno Kočevje tudi na raznih drugih turističnih prospektih in publikacijah.

JOŽE PRIMC

NEREDNO OBISKOVANJE POUKA

ČRNO MELJ – V preteklem šolskem letu je štiri izmed šestih osnovnih šol v črnomaljski občini obiskovalo 99 romskih otrok, od tega skoraj polovica črnomaljsko. Uspešno je zaključilo razred 71 učencev, 16 pa jih, zaradi nerednega obiskovanja pouka ali ker ga sploh niso obiskovali, ni bilo ocenjenih.

ČETRTKOV INTERVJU

Vsestranska modernizacija

Odgovarja nova predsednica posavske gospodarske zbornice Marinka Pucelj-Arandjelović

BREŽICE - Čeprav je za krmilom medobčinske gospodarske zbornice Posavja šele slabe pol leta, je predsednica Marinka Pucelj-Arandjelović, diplomirana ekonomistka iz Sevnice, prispevala, da je zavel nov veter v tej medobčinski instituciji, ki ima svoj sedež v Brežicah.

Večja elastičnost in prodornost se je naposled pokazala tudi ob nedavnih toči v sevniški občini, ko je bila zbornica prva, ki se je s kmetijskimi gospodarstveniki, predstavnikami bank, zavarovalnic in izvršnih svetov dogovorila za nujne ukrepe pomoči.

Radi poudarjate 12 let dela v gospodarstvu ter svojo predanost in smisel za novo, boljše, za naložbe in računalništvo. Kaj lahko to pomeni za delovanje zbornice?

„Zet kot začetnica s fakultete sem pri delu v Perutninskem kombinatu Pivka v Neverkah, kjer sem bila zaposlena 5 let, občutila, da mi seveda manjka izkušenj. Svetovalna vloga zbornice je zelo pomembna, kajti četudi je združeno delo s kadri

še tako dobro zasedeno, mu vendar manjka informacij, praktičnih nasvetov, kako do zaželenega cilja. Nagnjenost do razvoja pa se kaže pri naložbah in računalništvu. V Pivki smo imeli med prvimi računalnik Philips. Ljudje najprej sprejemajo računalnik kot nekaj, kar jim odzira posel, potem pa le spoznajo, da jih ravno računalnik osvobaja „črnskega“ dela. Ko sem bila predsednica komiteja za družbeno planiranje in gospodarski razvoj v Sevnici, smo posodobili občinsko upravo s programom za razdeljevanje bonov. Ljudje, zlasti v krajevnih skupnostih, so nam bili hvaležni za poenostavitve, zanimanje pa je tudi v drugih občinah. To je le drobec, kako se da pomagati z računalnikom, zato se zelo zavzemam za nadaljnjo razširitev Posavskega računalniškega centra v Sevnici.“

Pravite, da naj bi se vaše delo istovetilo s nenehnim razvojem, s tem, da nobena stvar ni popolna. Pa vendar: katere so najbolj aktualne naloge zbornice?

„Posavsko gospodarstvo naj bi malo bolj povežalo obveznost za pomoč in naložbe v manj razvitih republikah in pokrajini z ekonomskimi interesi, saj potrebuje repromaterialne, energijo in prodajne prostore. Po drugi strani pa bi tak način združevanja dal prenekatere delo našim lesarjem in gradbenim. Lani je šlo za manj razvite iz Posavja 184 milijonov dinarjev, a od tega le nekaj več kot 40 milijonov v obliki zbiranja za konkretne investicijske programe. Med svetlimi primeri so brežiška Agraria, Jutranjka, Tovarna Djuro Salaj in Agrokombinat iz Krškega. MGZ proučuje možnost vključitve lesnih in gradbenih podjetij v izgradnjo hotelskega kompleksa Otrant v Budvi ter izgradnje polnilnice slatine in piva, kjer bi dobila delo kovinska industrija.“

PAVEL PERC

Marinka Pucelj-Arandjelović

Čim manj na škodo bolnika

O posledicah varčevalnih ukrepov temeljito na seji skupščine

Izguba v zdravstveni skupnosti in tozdu Splošna bolnišnica v Brežicah vzbujata zaskrbljenost pri delegatih občinske skupščine. Zbor združenega dela opozarja, da so ukrepi za varčevanje dvorezni, če gre za skrajševanje ležalne dobe (zdravi ljudje gotovo ne ležijo v bolnišnicah), za poslabšanje prehrane in za slabo oskrbljenost z zdravili.

V zdravstvu nasploh naj bi prišlo do take organizacije dela, da pacienti ne bi predolgo čakali na vrsto pred ordinacijo. Tako bi prihranili

marsikaj dinar delovni organizaciji, če so tudi sami vestni in bi šli po pregledu v splošni ambulanti ali obisku pri zobozdravniku še isti dan nazaj na delo. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, zakaj tolikšen odliv bolnikov v Ljubljano in drugam, in to za storitve, ki jih lahko opravijo na internem, kirurškem ali otroškem oddelku v Brežicah. Za vsak odhod v zdravstveni zavod zunaj regije je potrebna napotnica, torej mora bolnika nekdo poslati tja.

Da bi o položaju, opremljenosti in varčevalnih ukrepih v zdravstvu celoviteje razpravljali, so se delegati občinske skupščine v Brežicah odločili, da bodo o teh problemih spregovorili na eni naslednjih sej. Takrat bodo obravnavali še težave anohvskega Salonita - tozdu Opekar - Brežice - Rudnik Globoko.

V občinski zdravstveni skupnosti računajo tudi s postopnim zmanjševanjem bolnišniških. Gre predvsem za tiste „sezonce“, ki gredo k zdravniku takrat, kadar imajo delo na polju

LASTNIKI MOTORNIH ŽAG, NA PLAN!

KRŠKO - Na skladišču lesa imajo v tozdu Les tovarne „Djuro Salaj“ večjo količino nerazrezanega bukovega lesa, ki ga je potrebno pred predelavo v sekanico razrezati na krajše dele. Ker v tovarni zaradi dotrajanosti svoje opreme tega dela ne zmorejo opraviti sami, ponujajo vsem, ki imajo motorno žago in bi radi zaslužili 35 dinarjev za kubik razžaganega lesa, možnost sodelovanja.

ZARADI TRGATVE?

KRŠKO - Občinski svet Zveze sindikatov 20. septembra ni mogel opraviti 6. redne seje zaradi nesklepčnosti, saj se je udeležilo samo 15 članov, le pet članov pa se je opravičilo. Čeprav je zdaj čas trgatve, kar naj bi bil razlog za slabo udeležbo, je to dokaj trško opravičilo za tiste, ki se jim ni zdelo vredno niti opravičiti odsotnosti. Zlasti je početje neodgovorno, če vemo, da naj bi sindikat obravnaval stabilizacijska prizadevanja, tudi v luči uresničevanja občinskega družbenega plana. Kaj potemtakem reči šele za delegate občinskega družbenopolitičnega zbora, ki so „pozabili“ na sejo zbora 22. septembra in povzročili njeno nesklepčnost?

Marija Gorišek

Ni še tako dolgo, toda zdi se, da je pretekla že cela večnost, odkar je ni več med nami. Nič več ne bomo slišali njenega prešernega smeha in njenih spodbudnih besed. Pogrešali jo bomo vsi.

Ni bila le dobra mati in skrbna gospodinja, temveč tudi nadvse prizadevna družbena delavka. Svoje

gospodinske sposobnosti je razdajala v povojnih tečajih, pozneje pa na mnogih prireditvah, ko je bilo treba pripraviti kaj okusnega za goste ali za nastopajoče. Bila je dolgo let nadvse prizadevna predsednica Društva prijateljev mladine Artiče, ki je v času njenega delovanja dosegala izredne uspehe.

Kdo bi mogel pozabiti, koliko cicibanov in pionirjev OŠ Artiče je vsako leto razveselil dedek Mraz z darilnimi paketi, ki jih je Marija pomagala pripravljati s toliko ljubezni in veselja!

Kako lepo so zvenele njene besede na vsakoletnih občinih zborih Društva prijateljev mladine. Vsi, ki smo jo poznali in delali z njo, smo bili srečni, saj je znala vedno in povsod ustvariti domače in hkrati delovno vzdušje. Bili smo kot ena družina.

Premalo so besede, s katerimi bi lahko izrazili zahvalo in priznanje za vse, kar je storila v dobro mladega rodu in svojega kraja.

ANKA ZORČEK

Za izvoz premalo poguma v kolektivih

Mnogi se ustrašijo začetnih težav

Delovne organizacije brežiške občine so v letih 1981 - 1983 izvozile nekaj več kot za 804,9 milijona dinarjev izdelkov in za 49,6 milijona dinarjev storitev na zahodna tržišča. Na klirinško območje je izvažal dobovski tozdu Trimo in v omenjenih treh letih prodal tja za 354 milijonov dinarjev izdelkov.

Potrebe po uvozu v občini, so bile vsakič pokrite in do junija letos so izračunali, da se je presešek izvoza nad uvozom povečal za 2,75 odst. Planiranega uvoza s konvertibilnega območja posavske občine zlasti letos ne dosegajo predvsem zaradi devizne nelikvidnosti. Tudi novi izvozniki so v težavah zaradi zapletenih administrativnih stvari. Naj ne bi vzelo poguma tistim, ki so spoznali, da bodo brez izvoza težko preželi. Podatek o tem, da prodaja na tuje vsako leto narašča, ne bi smel nikogar zapeljati, ker je količinski obseg izdelkov za tužno v občini še sorazmerno majhen.

POLOVICA NA TRGATVI

SEVNICA - V sevnškem združenem delu so nov delovni teden po premaknitvi urnih kazalcev začeli z delavnikom ob 6. uri oziroma 5.30. Na seji predsedstva OK SZDL minuli petek so se čudili, zakaj so „skočili iz ojnice“ v sosednjem Krškem, kjer bodo ta teden imeli še za prehodno obdobje, dokler se ne bodo dokončno odločili. Konec tedna v Sevnici, tudi če bi se tako hoteli, ne bi mogli več ničesar spremeniti. Delavcev kratkoma ne bi mogli več obvestiti. V petek so namreč prišle iz sevnških tovarn vesti, da je polovica delavcev vzela dopust zaradi trgatve.

Premalo vode

Zakaj je sevniški vodovod za marsikoga pre-sušil?

SEVNICA - „Napeljan je vodovod izpod Lisce, pipe pa so spet suhe,“ se jezi prenekateri uporabnik mestnega vodovoda, posebno v višje ležečih stanovanjih. Kaj je temu krivo, smo zaprosili za odgovor vodjo komunalnih dejavnosti pri Komunalni Silva Dobovška.

„Izvir pod Lisco bi moral zagotavljati 15 litrov vode v sekundi. V zadnji suši je dajal približno po 10 do 11 litrov. Vodo moramo zato še vedno dočrpavati iz obstoječih mestnih črpališč, kjer pa je zaradi nizke podtalnice gladina kritična. Zato je prišlo tudi do večjih okvar črpalok. Poudariti moram, da porabi Sevnica v konici tudi po 25 litrov vode v sekundi,“ pojasnjuje Dobovšek.

Da bi izmenično pripirali pipe zdaj enim, zdaj drugim? „Nemogoče,“ odgovarja Dobovšek, saj so na vseh koncih porabniki, katerim vode ne morejo zapreti, npr. pekarna. Pač pa bi lahko marsikaj z razumevanjem storili uporabniki. Pri Komunalni menijo, da so v kritičnem času stanovalci od 20 do 30 odst. vode porabili za zalivanje, kar je razmer zelo poslabšalo.

Rešitev je v izdatnejših zajetjih tudi v kritičnih časih. Rismalova študija o preskrbi Sevnice z vodo govori o zajetju Sevnice. Gradnja s tem povezane čistilne naprave in vse ostalo v teh časih žal ni uresničljivo. Razmere bi se izboljšale, če bi lahko izpeljali še preostalo tretjino rekonstrukcije mestnega vodovodnega omrežja.

A. ŽELEZNIK

Potrpljenje ima svoje meje

Ocena uresničevanja gospodarske stabilizacije v krški občini - V planih preveč optimizma neutemeljenega - Izvoz papirja po doslej najnižjih cenah

KRŠKO - Komunisti vse manj čakajo na odpravo slabosti od zunaj, ampak skušajo odpraviti lastne slabosti tudi s tem, da poiščejo notranje rezerve. Kljub temu pa še vedno radi s prstom pokažejo, kje so ovire zanje nepremostljive, kar naposled tudi ni nič slabega, če se zavoljo raznih izsiljevanj pričanja zatikati pri njihovem (beri: tozdovskem!) poslovanju.

To je le eden od poudarkov ocene delovanja ZK pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, ki smo ga zabeležili na seji občinskega komiteja ZK 21. septembra v Krškem. Komunisti zahtevajo dosledno izvajanje nalog na vseh ravneh. Zdjaj, ko vse bolj občutno pada življenjska raven, so ljudje pripravljeni na še večje žrtve le, če bo ustrezno nagrajevanje po delu, da ne bo administrativne delitve dohodka, ki prizadeva ravno pridne in tiste, ki spoštujejo dogovore, in da bo jasna perspektiva.

Pri dobrem, rednem delu delavec ne bi smel biti socialno podpiran. Izhod iz težkega gospodarskega položaja tiči le v materialni proizvodnji. Rešuje nas lahko samo delo, proizvodnja, kakovost in boljša izkoriščenost delovnega časa. Delovni kolektivi se vse bolj zapirajo tudi pri zaposlovanju, zato je v krškem združenem delu tačas manj zaposlenih kot v enakem obdobju lani.

V planskih dokumentih je še zmeraj veliko optimizma, zato bodo poslej večjo pozornost posvetili nastajanju teh listin, a tudi ne le letnemu in periodičnim, marveč celo mesečnim pregledom uresničevanja načrtov. Ponekod, kot denimo v tovarni Djuro Salaj, imajo ob dokaj razviti računalniški informatiki dnevno sliko proizvodnje. Zanimivo in za ta kolektiv nič kaj razveseljuje pa je, da bodo navkljub blestecim poslovnim rezultatom (večji fizični obseg proizvodnje, za 19 odst. večji izvoz) na svetovnem trgu iztržili predvidoma za 9 odst. manj zavoljo doslej najnižjih cen.

P. PERC

ZAPRT NAPAČEN VENTIL

BREŠTANICA - Krajani Breštanice kljub obetom, da bodo z nedavno rekonstrukcijo vodovoda vendarle dobili dovolj zdrave pitne vode, še zdaleč ne morejo biti zadovoljni z vodo no oskrbo. Zlasti višje ležeči naselji Dórc in Goriča še vedno ostajata brez vode. Da bi bila jeza krajanov še večja, je zadnjič poskrbel delavec Kostaka, ki je zaprl napačni ventil ob neki okvari na vodovodu in povsem po nepotrebnem kar za tri dni vzel vodo nekaj sto krajanom Dorca. Krajani glasno sprašujejo o (ne)odgovornosti in (ne)strokovnosti delavcev krškega Kostaka, zadolženega za vzdrževanje vodovoda.

PREŠNA LOKA - Vaščani Prešne Loke - veliko jih je zaposlenih v sevniški industriji - so pridno pomagali pri obnavljanju in razširitvi ceste proti Lončarjevemu dolu. Opravili so kar 3.430 udarniških ur in tako precej olajšali delo cestne službe pri sevniški krajevni skupnosti, sebi pa omogočili uresničitev dolgoletne želje - dobiti organizirane avtobusne prevoze na delo in v šolo.

Razširitev ceste Prešna Loka - Lončarjev dol od 5 na 6 metrov širine je bila predvidena z zadnjim referendumskim programom. Od potrebnih 2,5 milijona dinarjev po tedanji cenah naj bi s samopriskevkom zagotovili 875 tisočakov. Vsa dela pa bi zdaj veljala okrog staro milijardo, če jih seveda ne bi pocenili z lastnim prispevkom; tako pa računajo, da bo temeljita obnova in razširitev ceste stala nekaj več kot 3 milijona dinarjev.

Zgradili so tudi nov most pri kamnolomu, drugi, pri Lončarjevemu dolu, pa bo morda zgrajen še letos.

O izjemni pripravljenosti in zavesti ljudi, ki vedno med prvimi končajo glasovanje na volitvah in referendumih v sevniški občini, pa govori dejstvo, da so vaščani vsi do zadnjega brezplačno odstopali svoja zemljišča za širo in vamejšo cesto.

P. P.

„To so čudoviti ljudje“

Vaščani Prešne Loke opravili 3.430 udarniških ur za razširitev ceste, kjer bo vozil avtobus

SEVNICA - Leta že ugotavljamo, da je naša stanovanjska gradnja predraga. Očitno gre zidanje cen hitreje od rok kot zidava stanovanj. Delegati stanovanjske skupnosti so imeli na zadnji seji pred seboj stroškovnik za določitev izhodiščne cene stolpiča, ki ga grade v Šmarju. Po ceni, določeni letošnjega marca, naj bi kvadratni meter stal nekaj nad 35.140 dinarjev. Nekateri delegati so opozorili, koliko stane pri tem papirnata vojna, razna soglasja, nadzor in razne priključne takse. Seštevek da skoraj tretjino cene

Tretjino požro papirji

Dopolnjen pravilnik o stanovanjskih vprašanjih - Kako do denarja za skupno kotlovnico v Šmarju?

Kvadratnega metra! Zaenkrat se ni denarja za gradnjo kotlovnice v Šmarju, ki naj bi v bodoče ogrevala več objektov. Dopolnili so tudi pravilnik o stanovanjskih vprašanjih za tako imenovana solidarnostna stanovanja. Dodali so nov člen, ki določa, da upravičenec, ki bi odklonil ustreznost stanovanje, s tem izgubi pravico do nadaljnje dodelitve solidarnostnega stanovanja. Kar celi dve leti se v takem primeru nima več pravice potegovati za stanovanje.

A. Z.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 17. do 22. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Durdur Lastavčič iz Domaslavca - Ivana, Dragica Abram iz Senovega - Marka, Marija Antol iz Kraja Donjega - Zeljka, Terezija Sotšek iz Saviščaka - Tomislava, Fanika Ivanšek iz Globočič - Anjo, Mihaela Šetinc iz Brežic - Jerneja, MilenOgnjenovič iz Sevnice - Gorana, Sonja Lepesič iz Prudnic - Miroslava, Dragica Čizmek iz Dovškega - Simona, Nada Blatnik iz Prekladola - Damjana, Štefica Gorišek iz Celin - Danijela, Mojca Vanič iz Krškega - Andreja, Slavica Horvat iz Otoka - Ksenija, Pepica Cirsni iz Ribnice - Ljubomirja, Dragica Lehpaer iz Ljave Gore - Tino, Marija Juh iz Senovega - Roka, Olga Doračič iz Šibic - Krunoslava, Erika Cvetkovič iz Vel. Obreža - Barbaro, Miljana Pezdirc iz Brežic - Igorja, Marija Božičnik iz Senovega - Alena, Irena Zučko iz Brestanice - Nino. Cestitamo!

Krške novice

CELULOZI V SOBOTO ZGODNEJSI PRICETEK DELA - Sele v soboto, 1. oktobra bodo v delovni organizaciji „Djuro Salaj“ pričeli z delom v zimskem času ob 6. uri zjutraj, oziroma ob 14. in 22. uri v drugi in tretji izmeni; prvotni dogovor, naj bi pričeli delati tako že prejšnjo nedeljo, 25. septembra, ni obveljal zaradi zahteve republiškega in občinskega izvršnega sveta, da je nujno uskladiti prevoze delavcev za ozde, ki so dolžni pričeti z delom ob 7. uri. Če pa bi bile upoštewane želje delavcev „Djuro Salaja“ že ob pričetku dogovaranja o novem delovnem času, tega pravzaprav sploh ne bi spreminjali.

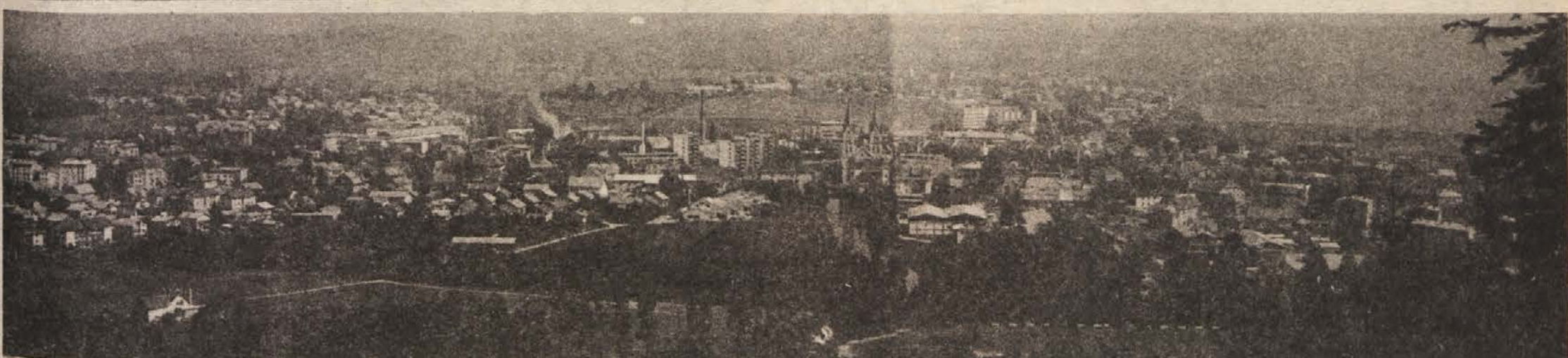
SPREMENITI LE DATUME? - Na posvetu medobčinskih svetov Zveze socialistične mladine Posavja in Zasavja o načrtu uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije smo slišali, da so v neki delovni organizaciji v Krškem rekli: „Saj imamo stabilizacijski program iz leta 1975 in bomo le spremenili datume za nov program.“ Takih delovnih kolektivov, kjer je dosti formalizma in neodgovornosti, je precej tudi drugod, le nihče se ne hvali s tako „bistroumnostjo“.

Sevniški paberki

SPET VLAK V KRMELJU - Vse od zaprtja rudnika v Krmelju leta 1960 v ta kraj ni več pripeljal potniški vlak. V soboto, ob jubileju 12. brigade, je pridrdrala od Tržišča sem motorka. Ob vsem napredku se je prenekateremu domačini kar mило storilo pri srcu. Nekateri so menili, da je bil motorovodja kar preveč skromen, saj bi ob slovesu lahko vsaj malo zapiskal.

DOMAČE IME - Potem ko je sevniško gostinsko podjetje (ABC Pomurka) v Krmelju po rudarsko poimenovala gostilno Barbara, so lepo po domače poimenovali tudi lično slaščičarno - Snežinka. Hvalevredna izkušnja, saj v Sevnici še vedno strši Snack bar.

SKOMINE - Krmeljski novi športni objekt, za katerega so v nedeljo pri šoli položili temeljni kamen, skromno poimenujejo telovadnica. Klobuk dol pred neumornimi Krmeljsčani (ob tem, ko se okrog bodočega sevnškega bazena še vedno le menijo, „kje bo rastel paradiznik“).

Leto pomembnih jubilejev

Letošnji praznik občine Kočevje je posvečen številnim obletnicam pomembnih dogodkov

Letošnje svečanosti ob prazniku občine Kočevje so posvečene 40-letnici Zbora odposlancev slovenskega naroda, 40-letnici ustanovnega kongresa ZSM, 40-letnici ustanovitve IX. SNOUB (Kočevske) in 40-letnici II. zasedanja AVNOJ. Občina Kočevje praznuje svoj praznik 3. oktobra v spomin na zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je bilo od 1. do 3. oktobra 1943 v tedanjem sokolskem domu — sedaj Dom Jožeta Šeška — v Kočevju. Praznovanje je letos povezano tudi z jubilejem ustanovnega kongresa ZSM, ki je bil od 10. do 12. oktobra 1943 v Kočevski Reki. Visok z jubilejem ustanovnega kongresa ZSM, ki je bila ustanovljena neposredno po kapitulaciji Italije, ko je 14. septembra 1943 glavni štab slovenske partizanske vojske sporočil, da se dosedanjí odredi preoblikujejo v operativne enote. Tako je v Kočevju iz Zapadnodolenjskega odreda nastala IX. brigada. Vsi skupaj v Jugoslaviji pa letos slavimo 40. rojstni dan nove Jugoslavije, ki se je rodila na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu, na katerem so bili tudi delegati izvoljeni na Kočevskem zboru.

Pod Cankarjevim napisom nad odrom v Šeškovem domu „Narod si bo pisal sodbo sam“ si je pričel slovenski narod resnično pisati svojo usodo. Pred štiridesetimi leti so se sestali prvič v zgodovini slovenskega naroda svobodno izvoljeni odposlanci ter postavili temelje slovenske državnosti. Na zboru je bilo okrog 650 demokratično izvoljenih ali delegiranih odposlancev ter gostov, ki so potrdili prehojeno oboroženo pot narodnoosvobodilnega gibanja kot edino možno. Sprejeta je bila zelo pomembna odločitev, da se vsi predeli, kjer so tedaj prebivali Slovenci, priključijo v svobodno državno skupnost in povežejo v novo demokratično Jugoslavijo. Odposlanci so tedaj sprejeli tudi pomembne sklepe, izvolili slovensko delegacijo za drugo zasedanje AVNOJ in izvolili vodstvo Osvobodilne fronte. Lahko rečemo, da so se tedaj že rodile zasnove današnjega delegatskega sistema, potrjeno pa je bilo tudi bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Zbor odposlancev je v proglasu poudaril:

„Slovenci in Slovenke! Svobodno izvoljeni odposlanci slovenskega naroda, zbrani z vseh delov slovenske zemlje na zasedanju svojega zbora, se po končanem delu obračamo na ves slovenski narod, ki ga s ponosom zastopamo. V teku osvobodilnega boja smo spoznali in te dni še globlje doživljamo, da si je slovenski narod ustanovil OF kot najmočnejše orodje za narodno svobodo ter si tako določil najboljši način narodno političnega boja samega.“

V imenu naroda, njegove zgodovine in njegovih bodočih pokolenj, v imenu današnjih žrtv in bolečin zahtevamo od slehernega, ki ga je rodila slovenska mati, da se odzove vojaški in moralni mobilizaciji, ki jo slovesno proglašamo.“

Tudi danes je potrebna mobilizacija vseh delovnih ljudi in občanov, da bi lažje izšli iz zaostrenih razmer gospodarjenja ter uresničili zastavljene cilje nadaljnjega razvoja. Seveda je danes potrebno vložiti več naporov in truda, da bi dosegli prave rezultate. Delovni ljudje in občani občine Kočevje smo se v preteklem letu srečali s mnogimi težavami pri gospodarskem razvoju občine. Prva leta tega srednjeročnega obdobja smo beležili stagnacijo, nekaj organizacij združenega dela je imelo težave, nekatere pa so dosegle tudi lepe rezultate pri izvozu in razvoju.

V izhodiščih o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine za leto 1983 smo si zastavili naslednje cilje in naloge:

- realno povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje ter v občinskih okvirih doseči pokrivanje uvoza z izvozom;
- rast družbenega proizvoda za 1,4 %, v tem industrijske proizvodnje za 1,3 % in kmetijske proizvodnje za 3 %;
- povečati število novo zaposlenih za 60, kar znaša 0,7 % povečanje;
- ohranjanje investicij na ravni iz preteklega leta;
- doseči 35 % počasnejšo rast sredstev za bruto osebne dohodke od rasti dohodka;
- rast sredstev za dovoljevanje skupnih potreb povečati nominalno za 10,9 % (to je za polovico počasneje od nominalne rasti dohodka);
- rast sredstev za splošne potrebe (občinski proračun) za 10,7 %.

Predvideli smo tudi ukrepe za ustavitve negativnih tendenc na področju:

- proizvodnje gradbene mehanizacije in prometnih sredstev,
- predelave lesa v povezavi z gospodarstvom, lesno industrijo in drugimi udeleženci pri predelavi lesa;
- kmetijstva, v smislu zagotovitve večjega izkoriščanja prostora primernega za kmetijsko proizvodnjo.

Opredelili smo še nekatere druge naloge.

Polletni rezultati gospodarjenja kažejo, da so bili doseženi nekateri premiki na boljše, vendar še ostajajo odprte naloge, ki jih je treba rešiti. Nekateri kazalci v primerjavi s polletnimi povprečnimi kazalci v republikli kažejo na pozitiven premik, posamezni kazalci pa še kažejo odstopanje od republiškega povprečja.

Celotni prihodek gospodarskih organizacij je bil v polletju dosežen v višini 6.384.905 tisoč din, kar je za 30 % več kot lani v enakem obdobju, oz. je to sedem (7) indeksnih točk manj kot v republikli. Največji porast celotnega prihodka beležijo tozdr SINTEP v Opremi (Indeks 163) TRIKON (143) in MELAMIN (142). Nizke rasti pa so bile dosežene v DO ITAS (114), LIK (124), rast celotnega prihodka dosežena v kmetijstvu (142) in prometu (140), najnižja rast pa je bila dosežena v dejavnosti finančnih in poslovnih storitev (94) in v gozdarstvu (113). V strukturi so se poveča-

li prihodki, doseženi s prodajo na tujem trgu (146) in predstavljajo v celotnem prihodu že 10,4 % vseh prihodkov (lani 9,3 %). Povečujejo se tudi neplačani prihodki, ki jih je ob koncu junija kočevsko gospodarstvo imelo 294.324 tisoč din (12 % več kot lani). Polletni plan pridobivanja celotnega prihodka so kočevske OZD presegle za 2 %. Porabljena sredstva so v polletju znašala 4.321.393 tisoč din, kar je 27 % več kot lani v prvem polletju, oz. 10 indeksnih točk manj kot v republikli. Stopnja rasti porabljenih sredstev je bila nekoliko nižja od stopnje rasti celotnega prihodka. Struktura porabljenih sredstev se ni bistveno spremenila, saj še vedno 60 % teh sredstev predstavljajo vrednosti porabljenih surovin in materialov.

Amortizacija po predpisanih stopnjah je v prvem polletju znašala 286.612 tisoč din, kar je za 33 % več kot lani v prvem polletju. Nekoliko nad dogovorom so se povečali stroški dnevnice, kilometrine, reprezentance, pogodb o delu in avtorskih honorarjev. Ekonomičnost poslovanja se je povečala v tem obdobju za 2 %, medtem ko se je zmanjšala v republikli za 1 %. Največji prihodek na 100 din vloženi porabljeni sredstev je bil dosežen v komunalni dejavnosti (ind. 253) in gozdarstvu (198).

Delovnim organizacijam je v prvih šestih mesecih ostalo za razdelitev 2.063.512 tisoč din dohodka, kar je za 35 % več kot lani v enakem obdobju. Enak odstotek rasti je bil dosežen tudi v republikli. Najhitrejša rast dohodka je bila dosežena v kmetijstvu (ind. 209), kar je povečalo delež kmetijstva v dohodku gospodarstva občine na 6,3 % (s 4 % v lanskem letu). Najnižjo rast dohodka je doseglo gozdarstvo (ind. 100). Načrtovani dohodek za to obdobje je bil presežen za 6,8 % v celi občini, v 6 tozdrh oz. DO pa planirane rasti dohodka rasti niso dosegli.

V prvih šestih mesecih letos je bil za 35 % povečan dohodek na delavca v primerjavi z lanskim letom in znaša 17.659 din, enaka rast pa je bila dosežena v republikli, vendar tu znaša povprečni dohodek na delavca 24.097 din. Najhitrejša rast dohodka je bila dosežena v kmetijstvu (ind. 209) in industriji (141).

Dohodkovno najuspešnejša proizvodnja na zaposlenega pa je bila v ITAS, tozdr PIN, MELAMIN, tozdr Kameloli, in OPREMA, tozdr Sintep.

V primerjavi s prvim polletjem lanskega leta se je razmerje pri razporejanju dohodka v letošnjih prvih šestih mesecih spremenilo. Zmanjšuje se delež dohodka za osebne dohodke in skupno porabo v OZD, hitreje pa narašča delež za splošno porabo in druge namene. Tako je bilo v prvih šestih mesecih skupno razporejenih 2.090.973 tisoč din dohodka ali 34 % več kot lani. Za skupno porabo je bilo namenjenih 37 % več kot lani, za splošno porabo 54 % več (povečani republiški davek in novi davek za blagovne rezerve), za čiste osebne dohodke pa 19 % več kot lani. Bruto osebni dohodki v prvem polletju so znašali 835.122 tisoč din ali 25 % več kot lani v tem času, za čiste osebne dohodke pa je bilo izplačanih 591.306 tisoč din. Povprečni čisti mesečni OD na delavca je znašal 317.659 din, kar je 17 % več kot lani. V tem obdobju je bil povprečni čisti OD na delavca v republikli 324.097 din ali 21 % več kot lani. OD v občini zaostajajo, glede na porast življenjskih stroškov pa je realni OD občutno padel. Ob koncu prvega polletja je bilo v gospodarstvu zaposlenih 6721 delavcev oz. 19 manj kot lani v tem obdobju. Kaže, da OZD odhoda svojih delavcev ne nadomeščajo z novimi.

V prvem polletju se je za 50 % povečala akumulativna sposobnost gospodarstva (v republikli se je povečala za 42 %), sredstva za akumulacijo pa so znašala 352.174 tisoč din. Če k temu prištejemo še 286.612 tisoč din sredstev amortizacije, so se sredstva za reprodukcijo povečala za 42 % in so znašala 638.986 tisoč din.

Najvišjo rast akumulativne in reproduktivne sposobnosti je doseglo kmetijstvo (ind. 883 in 181), narašča pa tudi ponovno akumulativna in reproduktivna sposobnost industrije. Negativne stopnje rasti beležijo tozdr Kameloli v Melaminu, TEKSTILANA in tozdr Pletenine v TRIKONU.

Pri virih sredstev se je povečal delež trajnih virov poslovnih sredstev, povečale pa so se tudi obveznosti do dobaviteljev. Gospodarstvo kot celota pa je upnik, saj je imelo na 100 din obveznosti 197 din terjatev do kupcev. Zelo so se povečali kratkoročni krediti (za 46 % večji kot lani) in seveda tudi obresti za kredite, ki znašajo 267.452 tisoč din, oz. so za 105 % večje kot lani.

Z rezultati gospodarjenja pa ne moremo biti v celoti zadovoljni, ker beležimo tudi nekatere negativne kazalce. Tako je bil fizični obseg industrijske proizvodnje v prvih šestih mesecih letos za 14,1 % pod nivojem lanskega leta, saj je letos povprečni mesečni ineks znašal 90,4, lani pa je bil 105. Obseg industrijske proizvodnje je bil presežen v ITAS, tozdr Pirče, proizvodnji pahišva LIK, tozdr Melapan ter tozdr Pletenine v Trikonu. Največji izpad pa je bil dosežen v proizvodnji strojev in naprav ter proizvodnji prometnih sredstev, kar je posledica preusmeritve proizvodnje v ITAS. Padec 3 % je zabeležen tudi pri proizvodnji mleka, manjši je bil zakol v mesariji ter manjši prirast prašičev. Ugodnejši rezultati so bili doseženi pri izvozu, vendar plan izvoza še ni bil dosežen. Tako je kočevsko gospodarstvo izvozilo v prvem polletju na konvertibilno področje za 321.367 tisoč din (1 dolar = 63,40 din), na klirinško področje pa za 57.486 tisoč din, oz. skupaj v vrednosti 378.853 tisoč din. V tem času je bilo uvoženo za 248.540 tisoč din in tako znaša stopnja pokritja uvoza z izvozom 1,52. Poleg tega je imel še AVTO Kočevje v tem času za svoje

storitve 8.239.255 DM priliva in 4.608.111 DM odliva. Glede na plan izvoza na konvertibilni trg zaostajajo ITAS, LIK in OPREMA.

V prvem polletju letošnjega leta smo sicer izgube zmanjšali (ind. 94), znašajo pa 27.460 tisoč din. Izgubo so zabeležili tozdr Iveral in Tovarna pohišva in LIK, tozdr Strojni obrati SGP ZIDAR in tozdr Elektro.

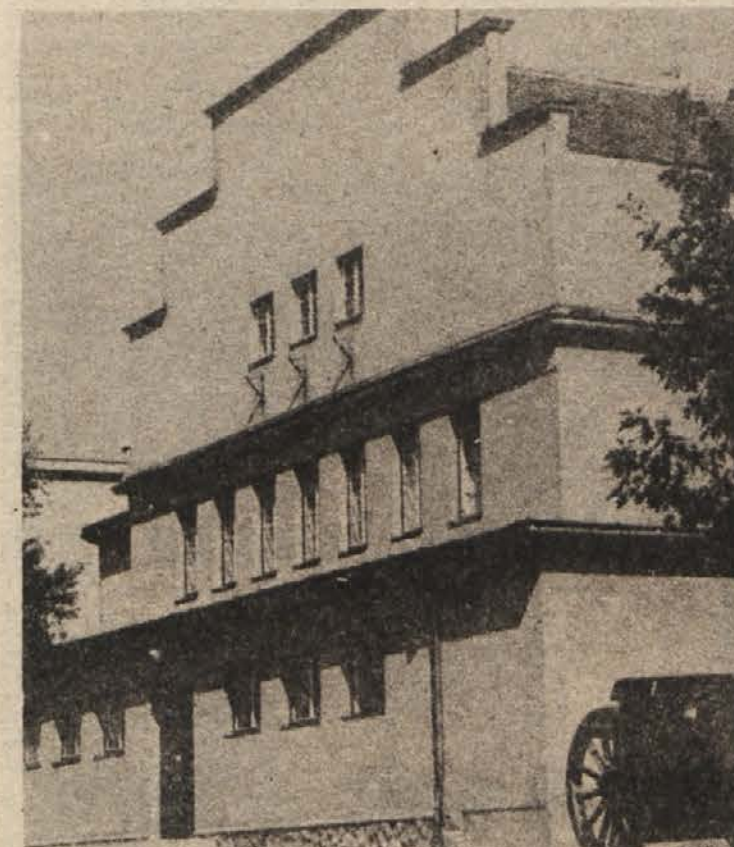
OZD družbenih dejavnosti so na splošno dosegle počasnejšo rast v primerjavi z gospodarstvom občine, medtem ko primerjava z OZD družbenih dejavnosti republike kaže usklajeno rast. Tako je znašal v prvem polletju celotni prihodek 164.737 tisoč din (ind. 125), porabljena sredstva 60.077 tisoč din (126), dohodek 105.014 tisoč din (125), čisti OD 49.657 tisoč din (109), povprečni OD na zaposlenega je znašal 15.540 din (108), v republikli pa 16.718 din (119). V prvem polletju pa se je povečala izguba družbenih dejavnosti, ki znaša 1.455 tisoč din (ind. 238) in jo izkazujeta Center za gradnjo in vzdrževanje športnih objektov ter Dom Dušana Remiha. Povečalo se je število zaposlenih, za 6 %, to je 28 delavcev več (skupaj 518 delavcev), predvsem v zdravstvu in otroškem varstvu.

Nekatere naloge so bile v navedenem obdobju opravljene tudi v krajevnih skupnostih v skladu s programom samopriprav. Nadaljevalo se je z izgradnjo vodovodov na območju KS Kočevske Reke, obnovljen je bil tudi vodovod v KS Poljanska dolina. Pri gradnji vodovodov sta sodelovala tudi lokalna mladinska delovna brigada in JLA. V teku je modernizacija PTT omrežja v KS Poljanska dolina, v pripravi pa je dokumentacija za razširitev pošte v Kočevju.

V Kočevju je bila zaključena adaptacija vrtca Čebelica, v zaključni fazi pa je tudi prvi stanovanjski blok v naselju 4. maj. Odprta je bila nova trgovina na Trati in v Dolgi vasi. Električno omrežje je bilo preurejeno v Ložinah, Fari in na Mlaki. V Podpreski je bila obnavljena Žaga, DO Oprema pa je dogradila na Rudniku novo proizvodno halo. Gozdarji so nadaljevali z izgradnjo gozdnih cest, kmetijci pa v Koprivniku s povečanjem stajišč za pitano govedo.

Kljub nekaterim pozitivnim premikom v kočevskem gospodarstvu pa je še mnogo odprtih vprašanj in težav. Nekateri gospodarske organizacije imajo težave pri preskrbi s surovinami in repromateriali, velike napore vlagajo v ITAS in LIK za uvajanje novih programov, več bo potrebno storiti pri povezanju gospodarstva, kadrovske krepitvi združenega dela itd. Še naprej bomo morali krepiti samoupravne odnose in delegatski sistem ter vložiti še večje napore za preseganje gospodarske stagnacije. Prehojena 40-letna pot naj nam da nove spodbude. Vsem delovnim ljudem in občanom želim ob občinskem prazniku mnogo delovnih uspehov.

Predsednik skupščine občine JOŽE NOVAK

Šeškov dom v Kočevju — prizorišče zasedanja Zbora slovenskih odposlancev od 1. do 3. oktobra 1943

Takšen razvoj je terjati tudi ustrezne spremembe v samoupravni organiziranosti. Prvo večjo reorganizacijo je kolektiv izpeljal leta 1974, ko so se delavci proizvodnih obratov v dotodanji enoviti DO organizirali v temeljne organizacije združenega dela Žaga, Iveral, Pohištvo (z obratom v Podpreski) in delovno skupnost skupnih služb.

Stalno prilagajanje razvoju je terjalo v naslednjih letih nove reorganizacije, tako da sestavlja danes delovno organizacijo 7 temeljnih organizacij (Žaga, Iveral, Tovarna šolskega pohištva, Tovarna masivnega pohištva, Jelka v Podpreski, Blagovni promet, Vzdrževanje in oskrbovanje) in delovna skupnost.

Podatki, zaradi prostorske stiske sicer dokaj skopi, nam vendarle prikazujejo hitro rast in razvoj Lesne industrije Kočevje, ki je danes tretja največja delovna organizacija v občini in reže kruh kar 830 delavcem ožje in širše okolice Kočevja. Niso pa razvidne težave, ki so nas spremljale v naših 35 letih obstoja in so v polni meri prišle do izraza v sedanjih zaostrenih možnostih za gospodarjenje. Zaradi velikih vlaganj, kreditov in inflacije so se zmanjševala lastna obratna sredstva, kar nam danes povzroča precejšnje težave in pri 30-odstotni obrest-

ni meri velik odliv dohodka. Pri sedanji inflaciji nam to vedno bolj znižuje stopnjo lastnih obratnih sredstev ter narekuje zmanjševanje zaog reprovromateriala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov ter hitrejšo preusmerjanje proizvodnje v izvoz. Poleg obratnih sredstev je velik problem tudi zastarelost opreme in tehnologije, ki jo moramo nujno zamenjati in vzdrževati, če hočemo držati korak z drugimi in slediti zahtevam trga. Tako je žaga danes stara 15 let, tovarna ivernih plošč 14, tovarna šolskega pohištva 11 in tovarna masivnega pohištva 8 let. Pozornost pri vzdrževanju in obnovi moramo usmeriti v tisti del proizvodnje, ki nam zagotavlja smer razvoja, torej finali in pripravi lesa za finalo.

Smer sanacije in razvoj Lika po programski zasnovi, ki je izdelana, je:

1. Rekonstrukcija in modernizacija tovarne stolov, ki bo omogočila proizvodnjo povečane količine stolov in razširitev programa na zahtevnejše modele.

2. Rekonstrukcija in modernizacija oz. postavitve linije, ki bo omogočila obdelavo iveric s furnirji in masivi za izdelke, ki bodo zaokrožili masivni program stolov še z drugimi elementi za bivalne prostore. Vse to pa je namenjeno predvsem za izvoz.

3. Najprej naj se razvija program šolskega pohištva, ven-

Zadnja faza izgradnje žage v Podpreski, ki bo otvorjena ob proslavi 35-letnice LİK Kočevje

dar v omejenem obsegu in količinah, ki jih je možno plasirati na domačem in tujem trgu. Razvoj šolskega pohištva mora biti usmerjen predvsem v razvoj takih modelov, ki bodo kvalitetnejši in po vložnem materialu cenejši zaradi konkurenčnejše prodaje na trgu. Razvijati bomo morali predvsem zahtevnejši del šolskega programa.

4. Modernizacija in rekonstrukcija obrata za proizvodnjo tripp-trapp stolov, ki so ravno tako namenjeni prodaji za izvoz.

5. Za razširitev proizvodnje masivnega pohištva moramo zagotoviti zadostne količine žaganega lesa in elementov. Zaradi tega bo treba povečati predelavo bukovega tehničnega lesa in razširiti predelavo na še tanjše in krajše gozdne sorte. Povečati bo treba predelavo bukovih desk v elemente za proizvodnjo pohištva, vzporedno s tem tudi predelavo jelovega žaganega lesa v elemente za lastno predelavo in za druge potrošnike, to je predvsem Inles Ribnica. Ta del programa bomo reševali s preusmeritvijo iverice. Zaradi zagotovitve večje količine gozdnih sortimentov za tako predelavo se bo moralo vključiti tudi GG Kočevje z organizacijo manipulacijskega skladišča za bukovo, na katerem bomo lahko tisti del bukovih sortimentov, ki so sedaj namenjeni predelavi v iverici z drugačnim krojenjem, preusmerili v dodatno predelavo.

6. Vzporedno s tem bo treba organizirati proizvodnjo kurišč v sodelovanju s Smeltom v Ljubljani. Vzorčno kurišče je že v izdelavi, redna proizvodnja mora steči v naslednjem letu.

7. Prav je, da omenimo tudi povezavo z izgradnjo nove kotlarne v Kočevju, ki bo oskrbovala Kočevje s paro. Po preusmeritvi iverice bomo imeli

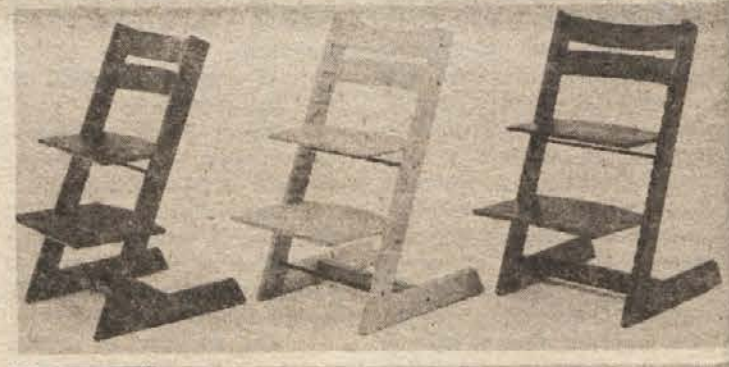
presežek toplotne energije in nam bo zelo dobrodošlo vključevanje v to tehnološko povezavo zaradi oddaje odvečne toplotne energije, poleg tega pa bo omogočena potrošnja odvečnih nastalih odpadkov pri predelavi lesa.

Izvajanje nakazanega programa se začne takoj, vendar v treh fazah. Prva faza: modernizacija tovarne Colonial v letošnjem in naslednjem letu; druga faza: masivno kombinirano pohištvo; tretja faza: ploskovno pohištvo in tripp-trapp. Razvoj je razdeljen v tri faze načeloma, ker se bodo zaradi potreb in prilagajanja faze med seboj prepletale. Vmes bo treba nujno izvrševati tudi druge akcije, ki bodo potrebne za usklajevanje in sinhroniziranje razvoja, kot so preusmeritev iverice, organizacija proizvodnje kurišč, prirezovalne itd.

Nikakor pa ne bomo smeli pozabiti na tiste naloge, ki jih moramo izvrševati vsak dan za doseganje optimalne proizvodnje. Tako bomo morali povečati izkoriščanje delovnega časa, povečati proizvodnjo, izkoriščanje surovin in materiala, izboljšati strukturo delovne sile, s koncentracijo razpoložljive strojne opreme povečati proizvodnjo za izvoz. Več poudarka moramo dati izobraževanju delavcev na delovnem mestu zaradi boljšega dela na stroju ter vsi pozornost usmeriti aktivnemu vzdrževanju strojne opreme.

Da bomo lahko dosegli vse zastavljene cilje, je nujna velika aktivnost in precejšnje odrekovanje vseh zaposlenih. Aktivno bo treba sodelovati z združenim delom v občini in izven nje ter z občinskimi in političnimi organi v občini.

ALOJZ JEŠELNIK

35 let Lesne industrije Kočevje

Od ustanovitve leta 1948 pa vse do leta 1970 je Lik Kočevje iskal svojo trajnejšo organizacijsko obliko

Rojstvo Lesne industrije Kočevje, skrajšano Lik, sega v leto 1948. Takrat je na sedanji lokaciji pričela s proizvodnjo nova žaga, tej so dokaj naglo sledili novi lesnopredelovalni obrati. V vseh teh letih rasti in razvoja od prvega obrata do današnjih sedmih temeljnih organizacij in delovne skupnosti se je status delovne organizacije večkrat spreminjal.

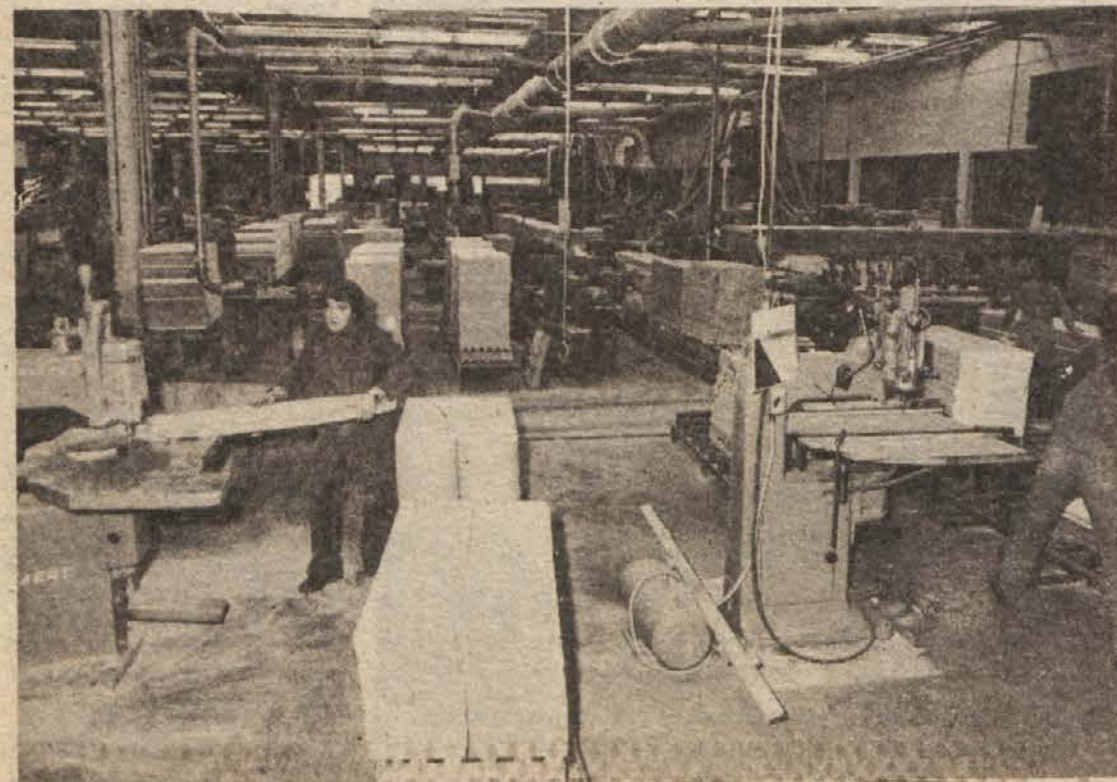
Leta 1948 je bil takratni Lik, imenovan Novogradnja, v sklopu LIP Kočevje, ki je samostojno deloval do leta 1954. Tedaj se je združil s KGP Kočevje, 1962 pa je prišlo do odcepitve in takojšnje združitve s Kombinatom lesne industrije Inles Ribnica. Posledica različnih razvojnih programov je bila ponovna razcepitve in od 1. januarja 1966 delujejo lesnoindustrijski obrati kot samostojna DO Lik Kočevje. Leta 1970 je Lik pristopil k sozdu Slovenijales - proizvodnja in trgovina.

Kot status se je večkrat menjal tudi proizvodni program. V prvem obdobju je bila tu koncentrirana žagarska proizvodnja, začetki finalizacije segajo v 1954/55, ko je začela poleg žage obratovati zaboja in je bil zgrajen mizarški obrat. O jasno zarisani razvojni poti v letih ne moremo govoriti. Poskušali smo z uveljavitvijo različnih programov (kuhinjsko in sobno pohištvo, heraklit plošče, luščena embalaža), ki so bili z nekaterimi izjemami (proizvod-

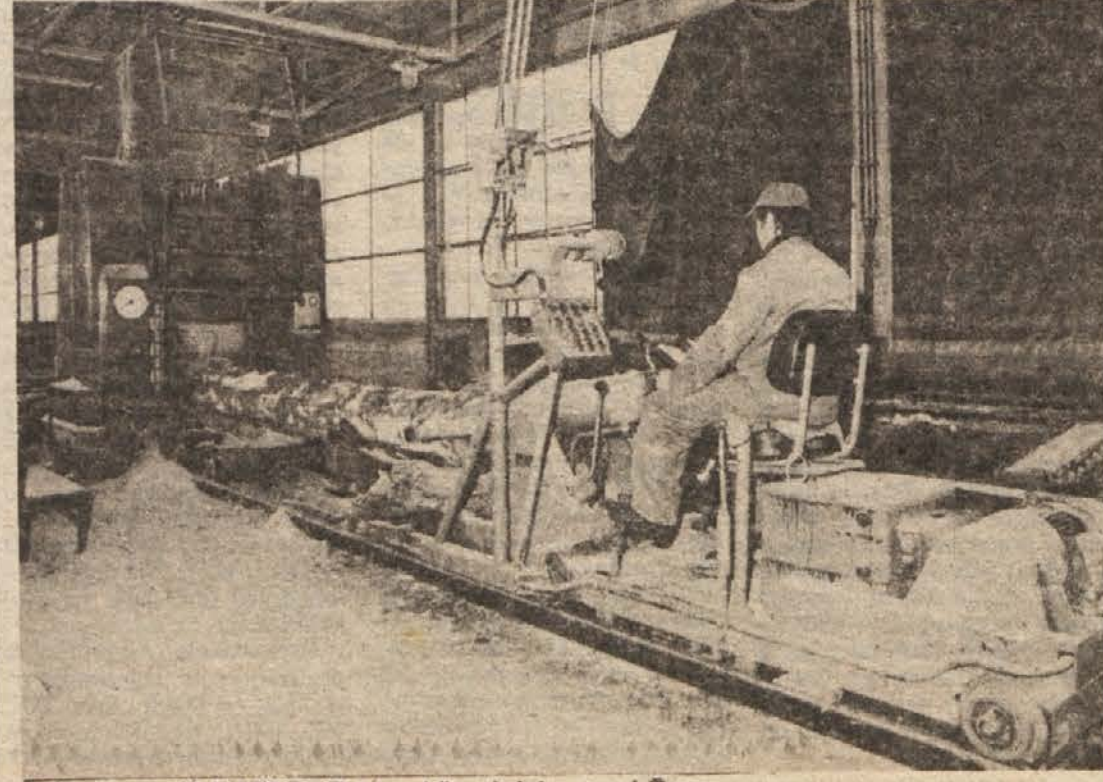
nja šolskega pohištva leta 1957 pomeni začetek današnjega programa) po krajšem ali daljšem obdobju ukinjeni.

Realnejše okvire razvoja (s ciljem predelati kar največ domače surovine v finalne izdelke doma) je postavil razvojni program 1966-1975. V ta namen je bila 1969 zgrajena tovarna ivernih plošč, ki je bila

dve leti zatem dopolnjena še z obratom za oplemenitenje. V letu 1970 je v Podpreski zrasel nov obrat za proizvodnjo šolskega pohištva, leta 1972 pa doma nova tovarna šolskega in otroškega pohištva. Leta 1975 je v novozgrajeni tovarni stekla proizvodnja masivnega pohištva, predvsem stolov, kar je zelo povečalo možnosti izvoza na tuje tržišče. Po tem letu so bili zgrajeni še potrebni infrastrukturni objekti (kotlovnica, skladišča, sušilnice itd.), veliko sredstev smo v minulih letih vložili tudi v razširitev in izboljšanje že obstoječe proizvodnje.

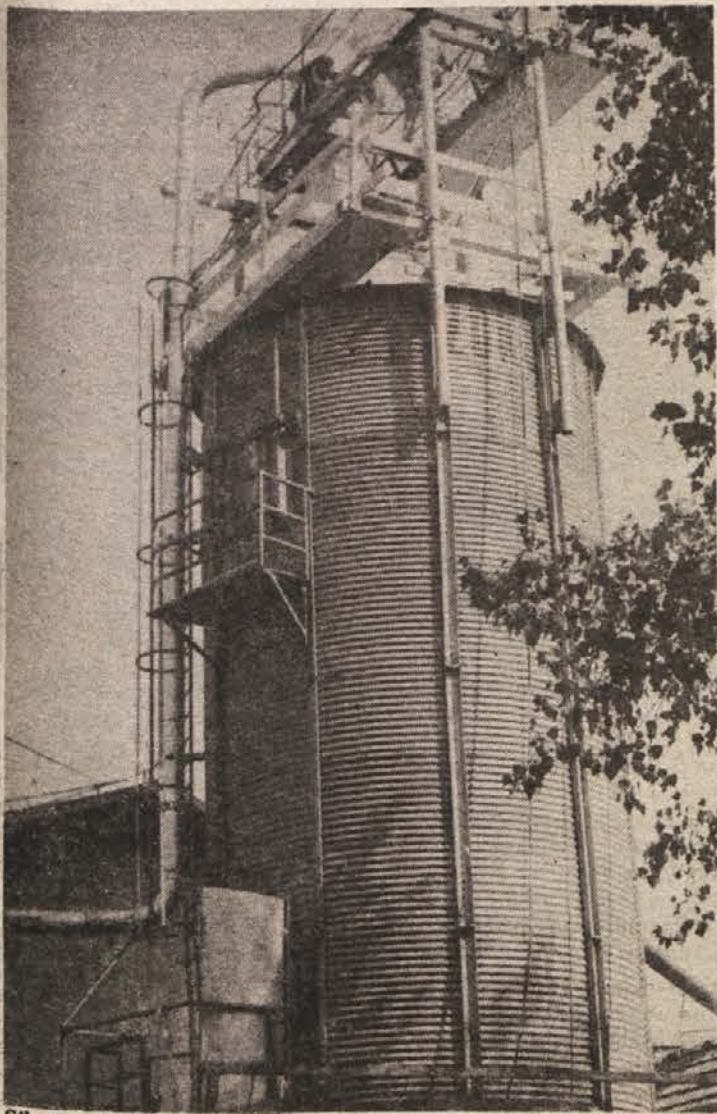

Proizvodna dvorana ploskovnega pohištva za opremo šol in otroških vrtev

Polnojermernik ETTERER v novi žagalnici - tozd Žaga

35 - letnica kočevske Opreme

Silos tozda lesne predelave

Spremembe v razvoju in organiziranosti kočevske Opreme so prešle vse faze uspešnega razvoja

V letih 1947 in 1948 so bila v Kočevju ustanovljena tudi podjetja Mizar, Tapetništvo, Sedlarstvo ter Slikoplesk. Leta 1961 so se združila v obrtno podjetje Oprema Kočevje.

Sprva je bil proizvodni program usmerjen v izdelavo stavbnega in drugega pohištva, nudenje slikopleskarskih in steklarskih storitev ter tapetniških in sedlarskih izdelkov. Kasneje so proizvodni program razširili še na izdelavo ponjav iz bombažnih tkanin za tovorna vozila.

Leta 1975 je bilo obrtno podjetje Oprema registrirano kot proizvodna delovna organizacija s tozdi Težka

konfekcija Sintep, Lesna predelava in Usluga.

Ob ustanovitvi temeljnih organizacij in priključitvi bivšega obrtno storitvenega podjetja Usluga Rudnik Kočevje je Oprema sprejela tudi spremembo in razširitev proizvodnega programa in sicer:

- tozd Sintep:
- proizvodnja ponjav,
- proizvodnja zračnih hal,
- proizvodnja lahke PVC konfekcije,
- proizvodnja vseh vrst sintetično-plastičnih tkanin,
- izdelava plastičnih in plastiki sorodnih izdelkov;
- tozd Lesna predelava:
- izdelava lesnih izdelkov in polizdelkov,

- proizvodnja vseh vrst kosovnega pohištva po individualnih naročilih,
- proizvodnja stavbnega pohištva,
- proizvodnja oplemenitenih zidnih oblog,
- izdelava laboratorijske opreme za opremljanje vseh vrst laboratorijev (šolskih, zdravstvenih itd.),
- mizarske storitve vseh vrst;
- tozd Usluga:
- izvrševanje vseh plekarskih in soboslikarskih del,

- izvrševanje vseh steklarskih storitev,
- polaganje podov iz sintetičnih in plastičnih materialov,
- vulkanizacija,
- pralnica,
- uokvirjanje slik.

Ob spremenjenem proizvodnem programu se je Oprema usmerila tudi v izvoz. Izvažajo v dežele konvertibilnega področja (Italijo, Francijo, Zahodno Nemčijo). Na klirinškem

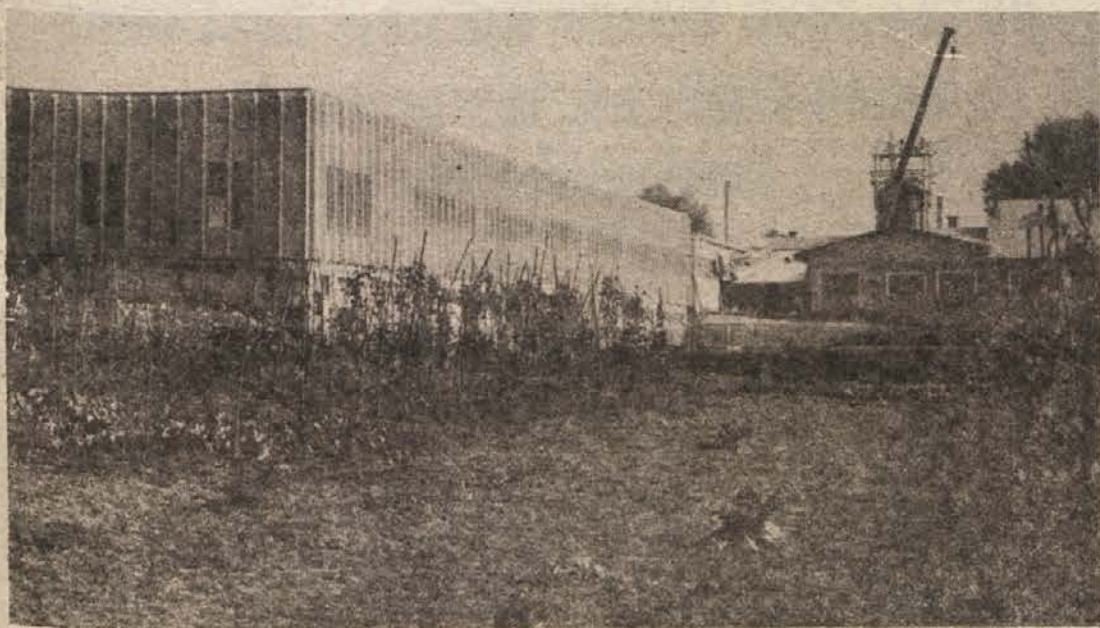
področju so prisotni v Sovjetski zvezi in Bolgariji, med dežalami v razvoju pa so osvojili tržišče Iraka.

Precejšnje napore vlagajo tudi v to, da bi razširili trg za svoje izdelke, predvsem na konvertibilnem območju in deželah v razvoju.

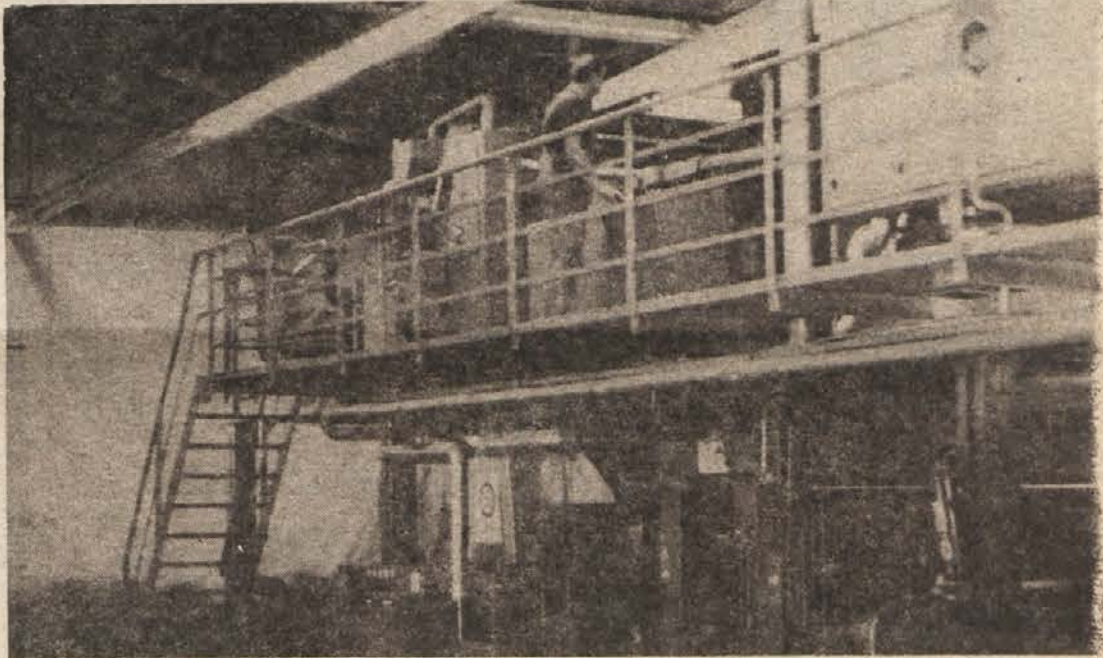
Objekt, ki ga odpirajo ob svoji 35-letnici na Trdnjavi na Rudniku, je namenjen predvsem serijski proizvodnji laboratorijskega pohištva za izvoz na konvertibilno in klirinško območje.

Oprema letos praznuje svojo 35-letnico sočasno s proslavo občinskega praznika občine Kočevje, ki je posvečena spominu na zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda pred 40 leti, ki je začrtalo pomembne mejnike slovenske zgodovine.

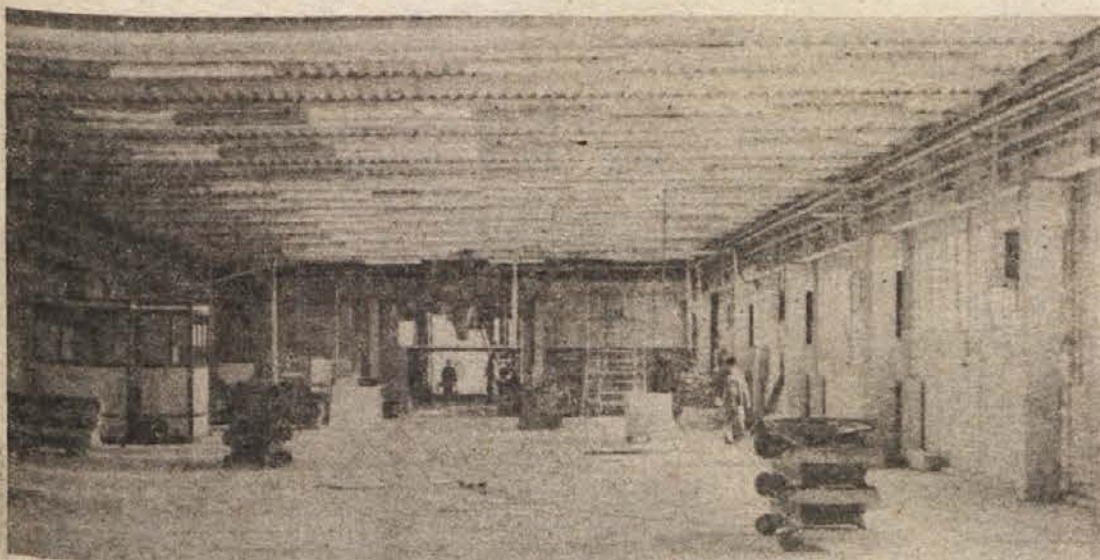
Izvozna prizadevanja in realizacija izvoza pa je velik prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem jugoslovskega gospodarstva.

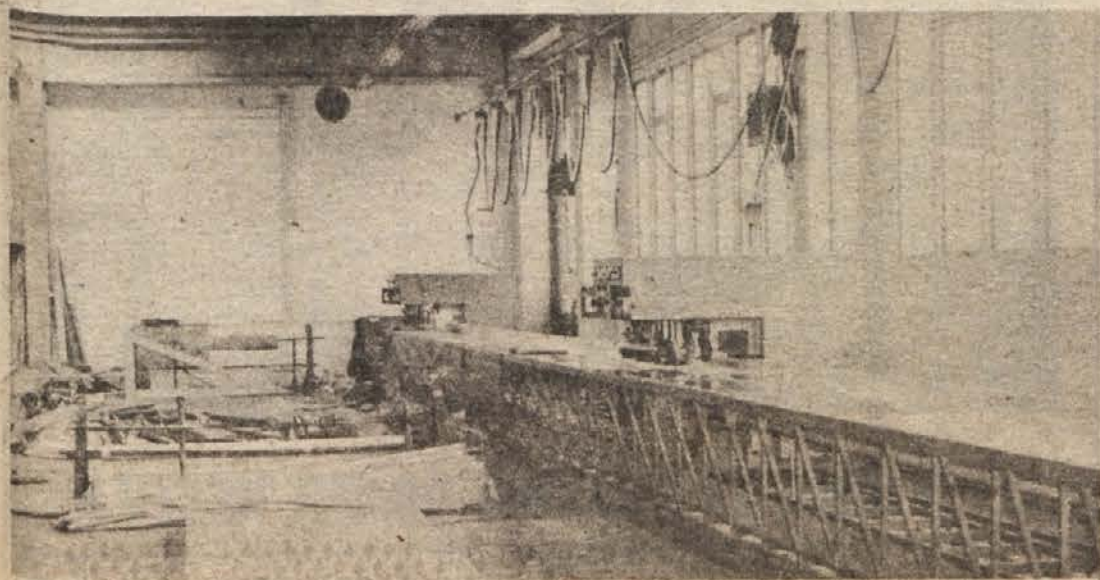
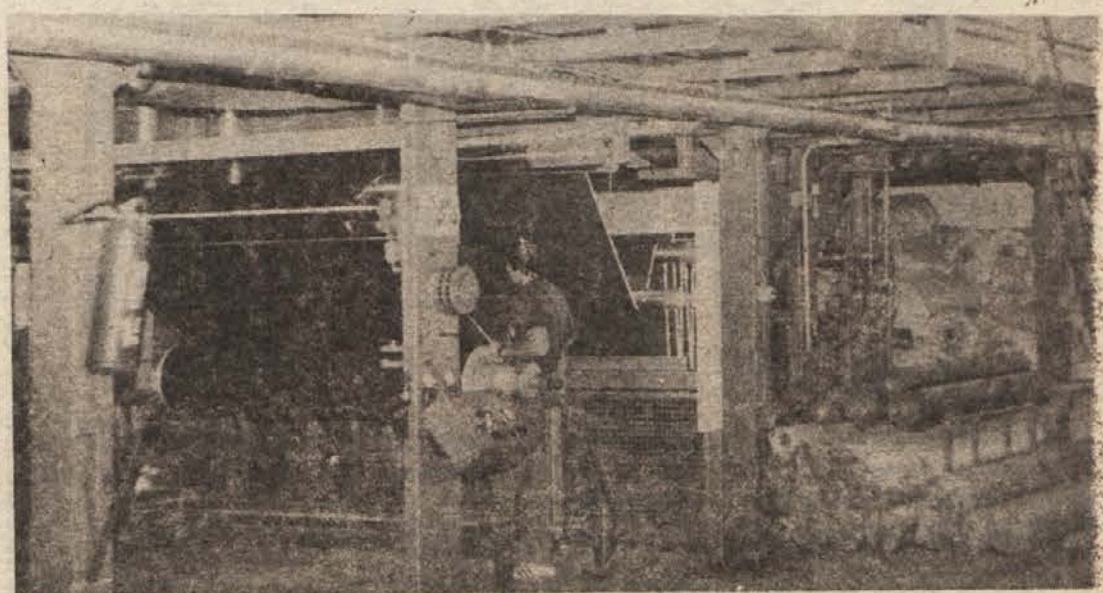
Nova proizvodna dvorana tozda Lesna prelelava

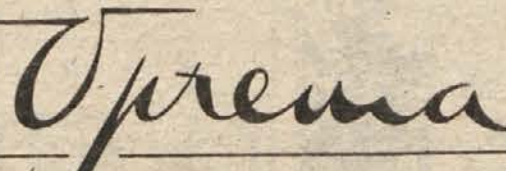

Delovna enota tozda Plastičirnica

Gradnja nove proizvodne dvorane v zaključni fazi, ki jo bodo svečano izročili svojemu namenu ob proslavi 35-letnice

Delovna enota konfekcije tozda Sintep

 PROIZVODNO PODJETJE

 Oprema KOČEVJE

 TOZD Težka konfekcija „SINTEP“
 TOZD LESNA PREDELAVA
 TOZD USLUGA

**Občanom občine Kočevje
 čestitamo za praznik občine**

*Zdrruženo
Kmetijsko
Gozdarsko
Podjetje*

GOZDNO GOSPODARSTVO KOČEVJE:

TOZD Gozdarstvo Rog
TOZD Gozdarstvo Pugled
TOZD Gozdarstvo Draga
TOZD Gozdarstvo Jelenov žleb
TOZD Gozdarstvo Lašče
TOZD Transport – Gradnje
TOZD Gojitveno Iovišče Medved
TOK Gozdarstva Ribnica
DSSS GG

KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE:

TOZD Govedoreja
TOZD Prašičereja
TOZD Mesarija
TOZD Agroservis
TOK Kmetijska kooperacija
DSSS KG

GRADBENO PODJETJE GRAMIZ

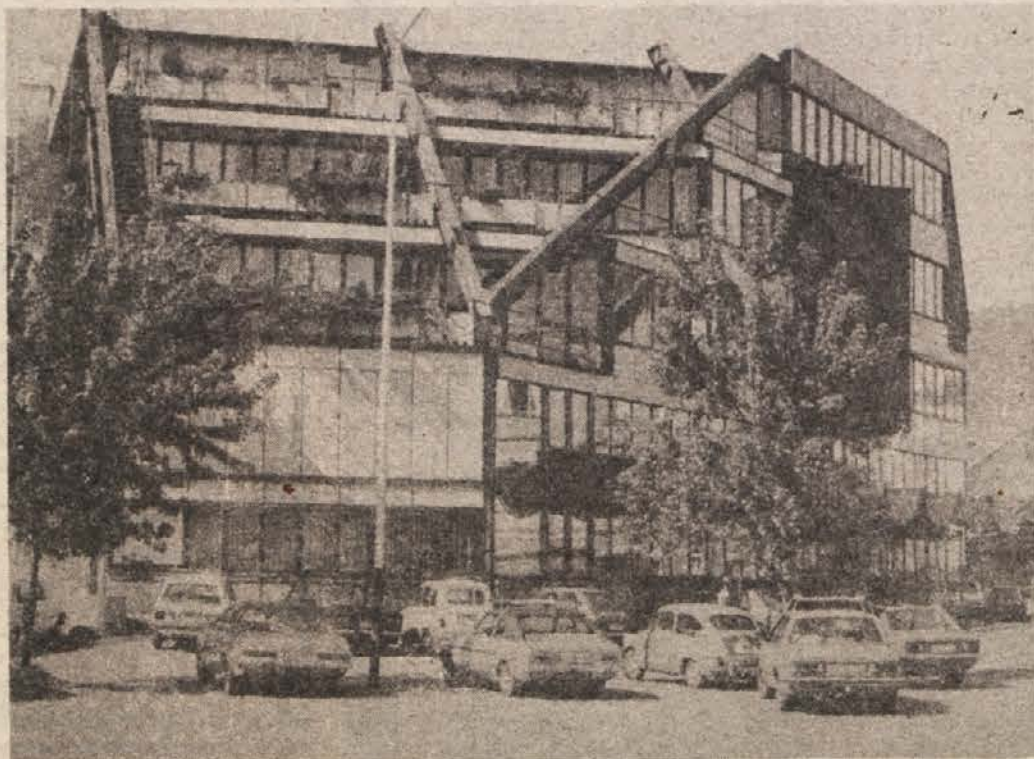
Delovna skupnost skupnih služb ZK GP Kočevje
INTERNA BANKA
VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBCANOM
ZA PRAZNIK OBČINE KOČEVJE
ISKRENO ČESTITAMO!

Ljubljanska banka

Gospodarska banka
Ljubljana, n. sub. o.
Poslovna enota Kočevje

61330 Kočevje
Trg zbora odposlancev 66
telefon: (061) 851-822
telegram: Lbanka

**Ob prazniku občine Kočevje čestitamo
vsem članicam in varčevalcem
Ljubljanske banke**

TRGOVSKA DELOVNA
ORGANIZACIJA
nama
LJUBLJANA n. sol. o.

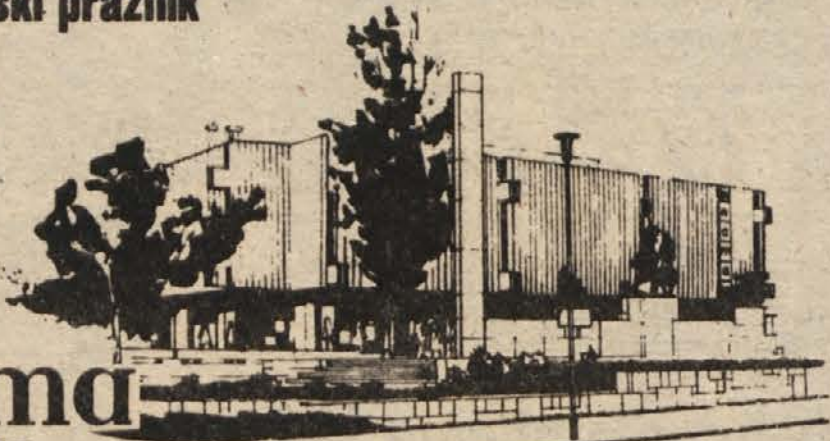
Oblecite vašega šolarja od nog do glave v Veleblagovnici NAMA Kočevje. Če imate smisel za pletenje, kupite volno, ki jo ponuja Nama v lepi izbiri; tako bodo vaši otroci oblečeni po svojem in vašem okusu.

Pridite v NAMO, postreženi boste v vaše največje zadovoljstvo . .

**Vsem delovnim ljudem v Kočevju iskreno čestitamo
za občinski praznik**

nama
KOČEVJE

TRIKON®

TOVARNA PLETENIN IN
KONFEKCIJE

KOČEVJE

TOZD KONFEKCIJA PROIZVAJA: ZENSKÉ, MOŠKE IN OTROŠKE HLAČE
TOZD PLETENINE PROIZVAJA: GARNITURE ZA DOJENČKE IN OSTALE OTROŠKE PLETENINE

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE KOČEVJE

Lepa knjižna nagrada, ki jo vsak teden izrečemo za reševalce naše male nagradne križanke, gre tokrat v Sevnico. Žreb je izbral rešitelja, ki jo je poslala ANICA POŽEK iz Sevnice. V kratkem bo prejela knjigo novel ruskega pisatelja Ivana Aleksejeviča Bunina. Pisatelj je leta 1933 prejel Nobelovo nagrado za izredno mojstrstvo, s kakršnim je nadaljeval rusko tradicijo v pripovedni umetnosti. Prijetno branje in še več razvedrila pri reševanju križank želimo tokratni nagrajenki, ostali vztrajni reševalci pa bodo imeli srečo kdaj drugič, saj je zrebanje vsak teden. Treba je le rešiti križanko in jo poslati na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 7, Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

Kar se s solzami dobi, se s solzami izgubi.

TIRUVARALA

Zlato je najtežja reč na zemlji, zato ni čudno, da čestokrat celo može visokotelečnih miši tako potlačiti k tlom, da lezejo podlo po blatu in prahu.

J. MENCINGER

tona	gr. material filozof	m. ime	drž. socializem	nixon richard	dj	gr. popis bojnih pohodov	živalske ustnice	star človek	d l
					dan. otok naš violonist				d l
	zavetništva								it.m.ime
	vrba				zahod				
	geom. pojem skup celic				pirenej. narod odmaknjen kraj		1		
							ynetje šarenice		
d l	insekt	napad	odločini trenutek vstopnica			slavni brazil. nogometaš pod			
zlato jabolko			mit. pijava del vietnama					musl. sodnik	padanje vode
trava druge košnje			tonovski način irska vojska			mit. duša umrlih			
laš-i kostanj					redka kovina ivan tavcar				
spis		tvorec arianizma				verdijeva opera			
eg. bog sonca		j. am. čaj				vsutje			

Evropa izgublja gozdove

Srednjeevropskim gozdovom grozi ekološka katastrofa

Narodom srednje Evrope grozi ekološka nevarnost brez primere, če ne bodo takoj začeli z najrazličnejšimi ukrepi za čistejšo ozračje in čistejše vodne tokove. V nasprotnem primeru bodo ob koncu stoletja namesto bujnih gozdov na milijonih arov površin samo še borni ostanki.

Že zdaj se je na Poljskem posušilo na milijone borov, nemški gozdovi izgubljajo lepe smreke, jelke in bore, na Češkoslovaškem pa se je posušilo pol milijona hektarov igličastega gozda. Poljski znanstveniki opozarjajo, da bo ob sedanji stopnji uničevanja gozdov ta dežela ob koncu stoletja ob vse gozdove. Škoda, doslej prizadejana gozdu, je nepopravljiva.

Glavni krivec je znan že nekaj let. To je tako imenovani kisli dež, ki nastaja zaradi izgorin, ki jih v industrijskih središčih spuščajo v ozračje skozi visoke dimnike. Tako se škodljivo onesnaženo ozračje razprostira na mnogo širšem področju, kot se je prej, temu primerno pa je tudi škoda, ki jo povzroča, vse širša. Na udaru so predvsem gozdovi in vodni tokovi, ki se suše, oziroma zastupljajo zaradi kislega dežja. V nevarnosti je tudi rodovitna prst, ki postaja prekisla. Tako so žalostno propadli tudi poskusi, da bi na Češkoslovaškem pogozdili predele, saj se je igličasti gozd posušil. Šadike se niso prijele!

Na Češkoslovaškem je problem toliko hujši, ker za gorivo uporabljajo rjavi premog z velikimi količinami žvepla, dimniki pa nimajo potrebnih filtrov. Seveda posledice najprej čutijo sami, saj so danes že ob tretjino gozdov. Vendar pa skupaj s Poljsko in Vzhodno Nemčijo pripomorejo, da se je vsa srednja Evropa znašla pred grozljivo ekološko nevarnostjo. Zahodna Nemčija, kjer je ekologija najbolj razvita, tudi trpi posledice onesnaženja, čeprav njeni industrijski bazeni v Porurju zastupljajo švedska jezera in gozdove, kamor potujejo škodljive sestavine z vetrovi v visokih zračnih plasteh.

Prvi koraki k izboljšanju so že narejeni. Češkoslovaška vlada je z vzhodnonemško podpisala dogovor o zmanjševanju žveplene dvokisa v izgorininah, hkrati pa v obeh socialističnih državah intenzivneje premišljajo o atomskih elekترمah namesto o termoelektrmah, ki kurijo rjavi premog.

Ura pa neusmiljeno tolče. Če ne bodo v Srednji Evropi hitro ukrepali, potem bodo čez deset let srednjeevropski gozdovi samo še lepa pravljica.

MIM (Vir: Newsweek)

Ce zanikaš usodo, postane življenje niz izgubljenih priložnosti.

O. FALLACI

Nov vijak

Za varčnejši pogon ladij

Kaže, da so se v razvitem svetu odločili za varčevanje z energijo zelo dolgoročno, saj vesti o novih izumih s tega področja prihajajo ena za drugo. Med najnovejšimi je novica o izumu novega ladijskega vijaka, ki naj bi zmanjšal porabo goriva pri ladjah za celih 15 odst.

Novi ladijski vijak so načrtali v španskem podjetju Astilleros Espanoles. Poglavitna konstrukcijska novost so kovinske ploščice, ki so pravokotno pritrjene na liste vijaka. Z njimi so dosegli dodatni potisk. Dodali pa so še dvojne konstrukcijskih izboljšav: okoli vijaka je kovinski zaščitni plašč, ki brani vijak pred stranskimi udarci vodnih valov, ter poseben kovinski obod pred vijakom, katerega naloga je, da usmeri tok vode na vijak.

Kot zatrjujejo konstruktorji, je novi ladijski vijak že patentiran v več državah in bo v nekaj letih postal nekaj povsem običajnega na ladjah, če bodo ladjedelničarji španski izum sprejeli.

Ujeti beli morski pes in pisatelj, ki ga je proslavil in mu s tem naredil medvedjo uslugo.

Škodljiva slava

Ko je pisatelj Peter Benchley napisal kasneje slovitvo knjigo „Zrela“, si ni nikoli mislil, da bosta knjiga in film, ki so ga posneli po nji, spodbudila brezobzirno pobiranje morskih psov. Fenomenu strahu pred temi morskimi živalmi, ki je zajel množice tisto leto, ko je film žel velike uspehe in polnil blagajne kinematografov po svetu, se je zdaj pridružilo še uničevanje. Ker so beli morski psi – junak „Zrela“ spada mednje – povzru tega dokaj redke živali, je ubijanje in lov nanje toliko bolj vprašljivo.

To poletje je športnima ribičema Erbieju Celottu in Gregu Dubrulu uspelo uloviti pravo zverino. Harpunirala sta in po skoraj šesturnem boju zvelkalo na barko polmrtvo tono težkega belega morskega psa, katerega mu so namerili od gobca do repa 488 cm. Ujela sta ga v vodah ob otoku Block pri Long Islandu.

Ujeto zverino si je ogledal tudi pisatelj Benchley in ob tej priložnosti označil tovrstni šport za brezobzirno ubijanje.

Redijo se na delu drugih

Tudi družba socialnih žuželk pozna izkoriščevalce, ki se maskirajo, da jih delovno občestvo sprejme

V družbi delavnih je vedno prostor za izkoriščevalce, ki se rede od dela drugih. Nikar ne mislimo, da to velja le za človeške družbe. Biologi namreč poročajo, da so odkrili več vrst žuželk, ki so se vrinile v družbo tako imenovanih socialnih žuželk in v nji prebivajo kot družbeni paraziti. V jeziku moralno razvrednotenega mišljenja, ki žal ni tuje tudi pri nas, bi se reklo, „da se znajdejo“. Vse kaže, da bodo biologi odkrili še več teh izkoriščevalcev, saj najnovejši pregled šteje že 17 rodov in 120 družin.

Neka vrsta hroščev je tako s pomočjo mimikrije razvila vrsto zunanjih znakov, ki jih izdajajo za mravlje. Stržkovnjaki jim pravijo myrmecophilii, kar bi se po naše reklo ljubitelji mravelj. A kakšni ljubitelji so to, se pokaže, ko je treba jesti in so prvi pri koritu, medtem ko se takrat, ko je treba delati, previdno umaknejo. Z zunanjostjo, podobno mravljam, se prikrijevajo tisti hrošči, ki žive z mravljami, katerih življenje poteka predvsem na prostosti. Tisti zajedalci, ki žive z mravljami, katerih življenje poteka pod zemljo, pa se prikrijevajo tako, da imitirajo kemične znake razpoznavanja oziroma oponašajo vedenjska razpoznavna znamenja, kjer so ta odločilna.

Kolonije mravelj imajo svojstven vonj, katerega elementi so prirojeni in pridobljeni. Mravlje te elemente prepoznajo tako, da se s tipkami dotikajo povrhnjice. Povrhnjica naj bi po mnenju biologov izločala snovi-vonje, značilne za posamezno kolonijo, hkrati pa seveda tudi vskavala vonje okolja, ki tako postane sestavni del prepoznavnih kemičnih znakov. Vse to seveda ni preprosto in za vsiljivca ni lahko prodreti v kemično skrivnost mravelj. No, kot kaže, mu to nekako le uspeva. Raziskovalci so dokazali, da hrošč Trichopsenius frosti, ki se je vsilil kot izkoriščevalec v kolonije termitov, lahko na svoji povrhnjici proizvede natanko takšne ogljikove vodike, kot jih za sporazumevanje in identifikacijo izločajo termiti.

Zanimive so tudi raziskave, ki sta jih opravila Vander Meer in Wojcik. Opazovala sta mravljeljubega hrošča Myrmecaphodiusa axacavaticollis, pri katerem nista opazila nikakršne zunanje, vidne mimikrije, pa se hrošč lahko vsilil v kolonije vsaj štirih vrst mravelj, ne da bi svojo identiteto prikrival ali pa se zavaroval s posebnimi snovmi, ki bi mravljam onemogočale prepoznavati vsiljivca. Hrošči se svobodno sprehajajo med mravljami, se hranijo neposredno iz drobovja mravelj – delavk, ki izločajo hranilne sokove, z ropanjem mravljinčjih ličink in celo z uživanjem sveže ubitih ali z že razpadajočimi crknjenimi mravljami, da sploh ne omenjamo prehranjevanja na plenu mravelj. Skratka, hrošči te vrste so pravi družbeni zajedalci, ki žive na račun drugih!

Raziskovalca sta uporabila plin-sko kromatografijo, da sta zabeležila značilne ogljikove vodike v povr-

njici mravelj, nato pa sta jih primerjala s snovmi iz hroščev povrhnjice. Nista se začudila, ko sta odkrila, da ima hrošč poleg svojih tudi tiste od mravelj. Ko sta hrošča preselila v drugo kolonijo mravelj, katerih plin-ski kromatograf je kazal drugačen vzorec ogljikovih vodikov povrhnjice, sta prišla do zanimivega odkritja. Hrošček se je začel hitro prilagajati novemu okolju. V dveh urah je imel že 15 odst. enakih ogljikovih vodikov v svoji povrhnjici kot njegovi novi gostitelji, v dveh dneh pa že kar 50 odst. Preden si je tako nadel kemično masko, pa je preživljal težke trenutke, saj so ga mravlje ob prenosu v mravljišče prepoznale kot vsiljivca. Vendar pozna preizkušeno taktiko. Kadar so ga mravlje napadle, se je naredil crknjenega. No, kmalu se je suvereno gibal po novem mravljišču in začel najedati mravljivo kolonijo.

Oba raziskovalca sicer domnevata, da hrošček najbrž snovi, značilne za določeno kolonijo mravelj, le pasivno prevzame in da ne gre za dejansko dekodiranje in potem izločanje prepoznanih snovi. Takšno ravnanje bi bilo nekaj čudovitega, zato sta razburljivo zamisel preverila z več poskusi, ki so pokazali, da gre res le za nedejavno prevzemanje snovi okolja oziroma snovi, značilnih za gostitelje. Večina snovi dobe hroščki pri neposrednih stikih z mravljami, ko se branijo pred njimi.

Vander Meer in Wojcik sta v enem od poskusov ubila hroščka M.

Mravlji z otipavanjem prepoznata, ali sodita v isto kolonijo. Vendar ta tipalno-kemični ključ ni povsem zanesljiv.

excavaticollis in ga kot crkovino prenesla v drugo kolonijo mravelj. Čez dva dni sta na crknjeni živalci odkrila precej ogljikovih vodikov, značilnih za kolonijo, v katero je hrošček prišel kot crkovina. Torej ni mogel sam izdelati razpoznavnih snovi, temveč so jih nanj prenesle mravlje, ko so vsiljivca otipavale. Del snovi pa je najbrž prešel z vonjem, ki je za vsako kolonijo mravelj značilen.

Takšni so torej izkoriščevalci v živalskem svetu. Lahko bi dejali, da so zvitveži in hinavci, če bi jih lahko merili z vrednotami človekove morale. Sicer pa nam ni treba prodirati v skrivnosti živalskih izkoriščevalcev in zajedalcev, saj jih v človeški družbi ne manjka. Le s čim se oni zamaskirajo, da jih delavni del občestva ne prepozna?

MIM (Vir: Nature)

Proti prehladu

Izraelska naprava zoper zamašene nosnice

Z jesenskimi hladnimi dnevi je prišel tudi neljubi gost – prehlad. Tej nadlogi običajno nismo kos ne z vročimi čaji ne z vitaminskimi napitki in ne z drugimi zdravili, ker jih začnemo po navadi jemati prepozno, ko so nosnice že zamašene in je dihanje oteženo. Izraelski medicinski strokovnjaki so izdelali napravo, ki po njihovem zatrjevanju edina zares učinkovito pomaga pri zamašenih nosnicah. Imenovali so jo rhinotherm.

Pri uporabi naprave je potrebno vanjo naliti dvojno destilirano vodo, ki jo vgrajeni mikroprocesor segreje na določeno temperaturo in jo potem ohranja ves čas tako vročo. Potem si bolnik natakne na glavo podaljšek, po katerem prihaja v nosnice ovlaženi vroč zrak. Tega mora vdihavati pol ure v razmiku dveh ur. Tako se že po trikratnem vdihavanju zamašene nosnice odmašijo in ta del prehladne nadloge je ozdravljen. Medicini domnevajo, da vroč ovlažen zrak uničuje viruse v nosnicah.

Poskusi kažejo, da je naprava kar 72 odst. prostovoljcev v enem dnevu pregnala prehlad, ki se tudi po tednu dni ni povrnil, kar je zanesljivo znamenje učinkovitosti rhinotherma.

106

Januž Trdnina Črtice in povesti iz narodnega življenja

FORTUNATOV

Čez tri ali štiri tedne mi začne Fortunatov govoriti, da me ljubi, da brez mene ne more živeti, da sem jaz njegova prva in, kakor se je klet, tudi zadnja milica, da se hoče z mano poročiti, če ga morem uslišati, samo da mora dobiti prej privoljenje od očeta. Tako zaljubljen kakor on jaz sicer nisem bila, ali ne bom tajila, da mi je bil močno všeč. Rekla sem mu, naj govori z mojim starši, če dobi od očeta dovoljen odgovor, potem da bomo vprašali za svet še gospoda župnika; če ne bo od nobene strani ovire, se bomo morda pogodili, ali za zdaj in sama zase da ne morem obljubiti nič. Te besede so razveselile Rusa, da je skakal kakor otrok in mi hotel venomer poljubovati roke in celo rokave.

Oče mu odpiše, da se neče protiviti njegovemu nagnjenju, ker ga pozna kot dobrega sina in pametnega človeka, je prepričan, da si je izbral pošteno in omikano nevesto, s katero bo lahko živel zadovoljno in srečno; sprejel jo bo kot svojo hčer in jo ljubil tako kakor njega; da mu pošilja svoj najboljši blagoslov in prisrčno čestitanje. To pismo mi Fortunatov prebere in me prosi za roko. Zopet mu rečem, naj govori z očetom.

Očetu se je bil sicer na vso moč prikupil, vendarle so dejali: „Jaz nočem podirati vajine sreče, ali ena reč me skrbi. Naveli ste nam tolikokrat, da je Rusija večidel ravna zemlja, skoraj kakor miza. Veste, mi pa smo bolj hribovci. Tudi jaz sem dosti hodil po svetu in dobro pomnim, kako strašen dolgčas me je bil v Slavoniji, v Banatu in sem ter tja po Ogrskem. Zmerom sem se oziral, kje bom zagledal kak hrib; tlačilo me je nekaj kakor mora, zadovoljnega se

nisem čutil nikoli prej, dokler nisem prišel zopet v gorate kraje. Ravno to se mi tožili tudi drugi Kranjci, ne vsi, ali skoraj vsi. Skrbi me za Lilo, da se ji bo godila prav taka in, če se ji zavalni na srce ta dolgčas, ne bo mogla živeti srečno, naj bi imela dobro jed, pijačo in postrežbo, kolikor hoče. Ne zamerite, prijatelj, da vam tako govorim. Bog varuj, da bi vas hotel s tem kaj žaliti ali žalostiti! Ali kaj se če, mi Kranjci smo že taki, da se nam zde tudi najrodovitejše ravnine puste in nam začne v njih zmanjkovati sapa.“

Fortunatov je očeta tolažil in mu razkladal, da nama ne bo treba živeti zmerom na ravni, tudi Rusija ima bregove in hribe, dasi niso tako visoki kakor kranjski snežniki ali dolenski Gorjanci. Imenoval je veliko rek in jezer, ob katerih se vzdiguje gričevje, pokrito z zelenimi dobravami, pisanimi travniki, čistimi ribniki; na njem da se diha ravno tako svež prijeten zrak kakor na Kranjskem.

Oče so se nekako pomirili, samo to so dejali in tudi jaz sem bila iste misli, da moramo vprašati gospoda župnika. Jaz, toliko me že poznate, da mi lahko verjamete, nisem tako zabita kakor kmečke tercijalke, ki mislijo, da so besede vsakega farja toliko vredne, če ne še več, kakor sveto pismo. Ali našega župnika dobro poznam in kako ne! Saj so me krstili, me pripravljali za spoved in sv. obhajilo, me učili moliti, brati in pisati, dali dober svet ob vsaki priliki meni in mojim staršem. Še nikoli se nisem pokesala, kadar sem jih bogala, večkrat pa sem se, če sem poslušala svojo pamet. Gospod so že star mož; že to je nekaj vredno, kajti sploh je znano, da se stari duhovniki v vseh rečeh odlikujejo proti mlajšim. Za kaplana nisem marala za nobenega. Če so zboleli župnik, kadar sem se hotela spovedati, sem šla rajši v

Novo mesto k patru Matevzu nego k domačemu kaplanu. Župnik ne žele od nas nobenega dobička; nikdar niso hoteli nobene reči zastojni vzeti, dasi smo jim dostokrat kaj ponujali. Mene poznajo popolnoma in me ljubijo morda bolj kakor očca. Za njih sem prepričana, da bi se vsake moje sreče veselili in bi ob vsaki moji nesreči žalovali. Ta mož spada v vrsto pravih, čisto nesebičnih mašnikov, katerih število se žalibog čimdlje bolj zmanjšuje in kopni. Zato se nikar ne čudite, da sem stavila vanj tako zaupanje, da sem namenila glede modritev ravnati se po njegovih besedi in modrosti.

Župniku razložim vse, kako in kaj je. Poslušal me nekako nemirno, da sem komaj to reč dopovedala. Druge krati se je vselej obnašal neizrečeno resno; preden je znil kako besedo, jo je vselej dvakrat prej premislil; svete je dajal kaj previdno, počasno, ozirajoč se na vse okolnosti. To pot se mi je zdel kakor spremenjen. Ko sem ga na koncu svoje povesti o namenih mojega Rusa pohlevno prosila za svet, bi li se mu smela vdati ali ne, je rekel naglo, ognjeno in skoraj togotno: „Tega pa že ne, nikakor ne! Boljše, stokrat boljše je umreti, nego jemati takega. Vedi, da so Rusi krivoverci, da zaničujejo in preganjajo našo sv. vero huje kakor Turki in luterani. Tega zaveza bi te pahnila v brezno večnega pogubljenja. Le beri Danico, pa boš videla, kaké grozovitosti počenjajo Rusi proti Poljakom zato, ker so katoličani!“ Takih reči mi je pravil župnik še sila veliko o Rusih; vem, da mi je pridigal celo uro, kakšni divjaki da so, in ne le nekateri, ampak skoraj vsi in ta Fortunatov bo težko kaj boljše, kajti vsakemu starovercu se veepi že v otroških letih, tako rekoč že v zibki sovraštvo do naše vere

Ribničani startali z zmago

Prvo kolo 1.B lige: Inles-Mehanka 24:17 — V medrepubliški ligi zmagale le Novomeščanke — Derbi SRL Burji — Visoka zmaga Metličank

DOLENJSKA, POSAVJE — V svojem prvem prvoligaškem nastopu so rokometiški ribniški Inles zabeležili tudi prvo zmago. Doma so premagali ekipo Mehanka s 24:17 (12:8). Uspešno so zaigrali tudi Novomeščanke v medrepubliški ligi, saj odhajajo iz Maribora z dvema točkama, medtem ko so Kočevke po pričakovanju klonile v Ajdovščini. V moški medrepubliški ligi so Krčani zabeležili še tretji poraz. Derbi republiške ženske lige je bil v Sentiernju, kjer so domačinke tesno klonile proti Burji in doživele prvi poraz.

INLES-MEHANKA 24:17 (12:8) — Prvo srečanje v 1.B ligi so Ribničani igrali pred polno športno dvorano. Prikazali so dobro igro in tako povsem uresničili napovedi pred pričetkom prvenstva o odlični pripravljenosti. Od vsega začetka so zaigrali na vso moč in tako gostom niti enkrat niso dovolili, a bi ogrozil njihov uspeh.

ZBOR KOLESARSKIH TRENERJEV

NOVO MESTO — V soboto, 1. oktobra, ob 20. uri bo v dvoran Gami hotela na Otočcu prvi zbor slovenskih trenerjev in inštruktorjev kolesarstva. Govorili bodo o nadaljnji krepitvi vloge in aktivnosti te organizacije, udeleženci zborja pa bodo nekaj besed namenili tudi reševanju športnih in etičnih problemov ter vprašanju športne (ne)discipline.

V POSAVJU ZA ROKOMETNI POKAL

SEVNICA — Te dni bo v Sevnici finalni obračun moških rokometnih ekip Brežic, Sevnice in Krškega za rokometni pokal mladosti na območju Posavja. Pred dnevi sta bili odigrani še zadnji dve kvalifikacijski tekmi. Pri ženskah so Brežičanke izgubile doma z Lisco s 14:15 (6:8), Brežičani pa so ugnali Dobovo z 32:17 (16:7).

POVŠETU SEPTEBRSKI TURNIR

SEVNICA — Na rednem hitropoteznem šahovskem turnirju SK Milan Majcen iz Sevnice za mesec september je med 12 tekmovalci prvo mesto osvojil Martin Povše, ki je zbral 8,5 točke, sledijo pa Derstvenšek 8, Petrovič in Cerar 6,5. V skupnem seštevku vodi Maurer s 70 točkami, Šorli jih ima 58, Povše 55 itd.

J. BLAJ

Zadnje mesto jih „grize“

Kljub začetnim porazom krški rokometiški niso izgubili volje — Ob rokometu niso pozabili na šolo

KRŠKO — Rokometiški Krškega so z uvrstitvijo v medrepubliško ligo v lanskem prvenstvu nedvomno dosegli svoj največji uspeh. Ne gre ga pripisovati naključju, saj pa nekajletnemu trdemu delu, ki se je pričelo z dnem, ko so si krški rokometni delavci z združitvijo ekip Leskovec in Krškega zastavili cilj, da čez pet let nastopajo v republiški rokometni ligi.

Zadnji cilj so presegli. Oskar Kovač, ki je pred leti zbral okoli sebe pionirje, voljne dela in samoodpovedovanja, je kmalu začel žeti sadove dela. Pionirske in mladinske ekipe so stopale vse više, člani pa so se uvrstili v 2. slovensko ligo. Za enega človeka je dela postalo preveč in ker je bilo želja še veliko, je na krmilo kluba prišel poklicni trener Dušan Kokalj. Pod njegovim vodstvom je ekipa predanih prišla v slovensko rokometno ligo, že drugo sezono nastopanja v njej pa zaseda prvo mesto in se prebila v na novo ustanovljeno medrepubliško ligo.

V Krškem se zavedajo, da od mlade in neizkušene ekipe v tako kvalitetnem tekmovanju ne morejo pričakovati preveč. Največja želja igralcev je, da bi častno zastopali

barve kluba, ob tem pa tudi uspešno izpolnjevali šolske obveznosti. Prvi porazi v ligi jih niso razočarali in navzlic zadnjemu mestu na lestvici so fantje še bolj zagrizli. Ob takšni zagnanosti pa rezultati zanesljivo ne bodo izostali.

J. ARH

ALBATROS OBMOČNI PRVAK

TREBNJE — ŽTKO iz Trebnjega je te dni v Slovenski vasi pripravila turnir občinskih prvakov v malem nogometu za naslov območnega zmagovalca, ki bo nastopil v republiškem finalu v Ljubljani. Sodelovale so ekipe Šmarjete, Gabrja, Velikega Gabra in Albatrosa. Zmaga je pripadla povsem zasluženemu mladim, saj so prikazali najboljši nogomet.

KRŠKO-CELJE 28:30

KRŠKO — V prijateljski tekmi sta se med tednom pomerili ekipi Krškega in Celja. V borbenem in zanimivem srečanju je zmaga pripadla gostom, ki jim je bila to tudi zadnje preizkušnje pred pričetkom prvoligaških bojov. Pri Celjanih sta največ pokazala Vlado Bojovič in vratar Lesjak. Srečanja sta odlično vodila Novomeščana Kobašič in Gregorčič.

NOVI CLANI MRL — Krčani so se po dveh sezonah igranja v republiški uvrstili v medrepubliško ligo in tako dosegli svoj največji uspeh doslej. (Foto: J. Arh)

mestu. V naslednjem kolu igra Iskra v gosteh z Jadranom, Metličanke pa potujejo v Duplje.

V vzhodni skupini SRL so igralke Brežic doma izgubile z Zagorjem 11:16 (4:9), podobno usodo pa so na svojem igrišču doživele igralke Lisce: premagala jih je Drava s 25:23 (14:13). Po 4. kolu je Lisca z 2 točkama na 9. mestu, Brežičanke pa so še brez točke zadnje. V petem kolu igrajo Brežičanke v gosteh z Belčinko, Lisca pa potuje k Polani.

Se pogled v moško SRL. Igralci Sevnice so zabeležili svojo drugo zmago. Doma so ugnali ekipo Velike Nedelje s 26:20 (12:7) in so tako na lestvici s 4 točkami deveti. V 5. kolu jih čaka pot k ekipi Poleta.

IZREDNA SKUPŠČINA KARATEISTOV

NOVO MESTO — Jutri ob 18. uri bo v sejni sobi doma športov na Loki izredna skupščina društva za karate, orikido, jujuts in jugokai. Govor bo o dolgoletni želji, da se vsi ljubitelji borilnih veščin v Novem mestu združijo v enotno organizacijo, in problemih, ki takšno akcijo zavirajo.

DVE ZMAGI KRČANOV

LESKOVEC — V 1. kolu rekoemetne lige prvih pionirskih selekcij Posavja so bili doseženi naslednji rezultati: Krško-Krmelj 29:8 (17:1), Krško-Sentjernej 26:5 (14:3), Krmelj-Sentjernej 15:17 (6:8). Rezultati kažejo, da so najboljšo igro pokazali mladi igralci Krškega.

J. ARH

POKAL DOLENJSKEGA LISTA ZA RTV — Na novomeških teniških igriščih je bilo v četrti republiški tekmovalne novinarških hiš za pokal Dolenjskega lista. Zmagala je ekipa RTV pred Večerom, 7 D, Delom, Dolenjskim listom, itd. Stane Škodlar (levo) prejema zmagoviti pokal Dolenjskega lista.

TRI ATLETSKE

• Na vsakoletnem srečanju pionirjev Koroške, Furlanije — Julijske krajine in Slovenije sta v atletski reprezentanci nastopila tudi dva mlada Dolenjca: Toni Zulič, ki je pred tednom dni v Novi Gorici postal slovenski pionirski prvak v teku na 300 m, je v Trstu zmagal v teku na 400 m z odličnim rezultatom 52,8 s, kar je dolenjski pionirski rekord. Toni se je z atletiko začel ukvarjati na osnovni šoli v Kostanjevici, letos spomladi pa je v finalu atletskega pionirskega pokala Slovenije v Postojni že opozoril nase s četrtim mestom v teku na 300 m. V skoku v višino je pri dekletih Suzana Hrastar osvojila 2. mesto z rezultatom 160 cm. Zmagala je tekmovalka Furlanije—Julijske krajine s 3 cm višjim skokom.

• V finalu atletskega pokala Jugoslavije za mladince sta najvišji uvrstitvi dosegla Šikonja v teku na 400 m (3. mesto) in Zupančič v teku na 110 m z ovirami, ki je dosegel električno merjen dolenjski rekord 16,00 s in 5. mesto. Peti je bil tudi Zupančič v skoku v višino, Ercegovič pa je v metu klavira dosegel osebni rekord (39,74 m). Lapanje zaradi poškodbe kolena ni nastopil, Primc pa ni nastopil v kvalifikacijah in ga zato seveda ni bilo v finalu.

• V Gradiški pri Gorici je bil atletski miting, kjer je nastopila manjša skupina novomeških atletov. Najboljša sta bila Cujnik v teku na 100 m z 11,1 s (in 2.—5. mestom) in Žužek z drugim mestom v teku na 500 m.

J. PENCA

ŠESTI TEK IN POKAL DOLENJSKEGA LISTA ZA RTV

RAŠICA — SD Novinar iz Ljubljane razpisuje v spomin na obletnico požiga Rašice, prve slovenske vasi, ki so jo upepeli nemški okupatorji, 6. tek in pohod skozi to vas, ki bo v soboto, 2. oktobra. Start bo ob 11. uri pri športno-rekreacijskem centru na Ježici. Pravico do nastopa imajo vsi, prijavitelj pa se je potrebno najmanj uro pred pričetkom tekmovanja na startnem mestu.

„Zelenci“ v boju za točke

Barve kočevskega namiznega tenisa bodo v tem prvenstvu branili mladi — Dušan Špelič prvo ime

KOČEVJE — Namiznoteniški igralci Kočevja bodo letos začeli boje v 1. A republiški ligi precej oslabilje. Borut in Samo Pogorelec sta namreč pred dnevi oblekla vojaško uniformo, tako da ima trener Marjan Oražem za prvenstvene nastope precej težav s sestavo ekipe. Predvsem na dlani je, da bodo barve kočevskega namiznega tenisa tokrat branili mladi in perspektivni igralci, med katerimi je prvo ime 17-letni Dušan Špelič. Na nedavnem selekcijskem republiškem turnirju v Kočevju je Dušan zasedel drugo mesto in tako samo potrdil napovedi pred pričetkom sezone.

„Namizni tenis igran kakih šest let,” pravi Špelič, čigar nadarjenost za ta šport je prvi odkril prav Oražem. „Pregovoril me je, da pridem v klub in danes mi seveda ni žal.”

Dušan je hitro pritegnil nase pozornost številnih strokovnjakov. Z dobrimi igrami si je zagotovil nastope na številnih turnirjih in tekmovanjih. Najraje pa se Špelič spominja iger, ki so mu prinesle naziv drugega pionirja v Sloveniji, pa nastopov v republiški reprezentanci, zmage na prvenstvu Murske Sobotice, uspeha na Jakobem memorijalu in še nekaterih uspehov.

„Namizni tenis je šport, kjer je potrebno veliko trenirati in prav tako veliko igrati. Sistem tekmovanja je naporen in zahteva poleg znanja tudi dobro fizično pripravljenost. Prav zato treniram vsak dan, le v času počitnic dvakrat tedensko. Sedaj, ko pričnemo z ligaškimi nastopi, pa bo vadbo potrebno še poostrijeti, saj je konkurenca letos izredno huda,” razmišlja Dušan.

Naj omenimo, da bodo letos poleg Dušana v ekipi še M. Špelič, Komac in Lisac, ki bodo skušali potrditi, da kočevski namizni tenis sodi v republiški vrh.

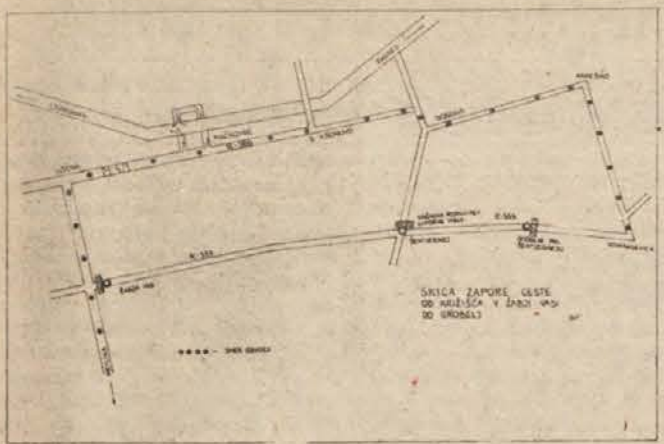
„Pogoji za vadbo in igranje namiznega tenisa so v Kočevju izredno dobri in prav zato me čudi, da v našem mestu ni še večjega zanimanja za ta šport. Konec koncev imamo tudi odličnega trenerja in strokovnjaka, kar je Oražem že velikokrat potrdil,” je zaključil Špelič, sicer učenec 3. razreda kovinske šole v Kočevju.

Kočevci bodo torej navzlic neigranju bratov Pogorelec trd oreh za slehernega nasprotnika, poleg tega pa bodo ligaški boji prinesli mladi in neizkušeni vrsti prepotrebno rutino in samozavest.

M. GLAVONIČ

Dušan Špelič: Prva moč kočevskega namiznoteniške ekipe

ČESTA DO GROBELJ V SOBOTO ZAPRTA — V soboto med 13. in 18. uro bo zaradi državnega prvenstva v vožnji na kronometer zaprta regionalna cesta med Novim mestom in Grobjami. Krajanje naj zaradi zapore načrtujejo prihode in odhode z doma, saj miličniki ne bodo dovoljevali nikakršnih izjem. Vključevanje v promet bo možno do 14. ure le skozi Gumberk in Strugo, od 16. ure naprej pa od Gradišča proti Sentiernju. Zaradi nedeljske gorske preizkušnje pa bo delno moten promet med 9. in 10. uro na cesti med Novim mestom in Vahto.

Novo mesto daje prvake

V soboto in nedeljo se bodo v vožnji na kronometer in gorski preizkušnji pomerili najboljši jugoslovanski kolesarji — Med favoriti tudi Sandi Papež

NOVO MESTO — Sobota in nedelja bosta ponovno v znamenju kolesarstva. Novomeško kolesarsko društvo je namreč organizator državnega gorskega prvenstva in prvenstva Jugoslavije v vožnji na kronometer. Nastopili bodo najboljši mlajši in starejši mladinci ter seveda člani. Organizator pričakuje na startu vse, ki v jugoslovanskem kolesarskem športu kaj pomenijo, tako da se Novomeščanom ponovno obeta res enkratna športna prireditev.

Sobotna dirka na kronometer, ki se bo pričela ob 13. uri pred blagovnico KZ Krka v Zabji vasi, bo potekala na progi med Novim mestom in Strugo za mlajše mladince (15 kilometrov), med Novim mestom in Prekopo za člane, ki bodo morali prevoziti 40 kilometrov. Cilj za vse kategorije bo prav tako pred blagovnico KZ.

Višek dvodnevni bojev pa bo vsekakor gorsko prvenstvo. Start bo ob 9. uri na novomeškem Glavnem tgu, prvi pa se bodo na pot podali mlajši mladinci, ki bodo startali na Jasi pred Koroško vasjo, prevoziti pa bodo morali 7,7 kilometra dolgo progo od Koroške vasi prek Vahte do Vrha nad Vahto. 15 minut za njimi bodo na Glavnem tgu startali starejši mladinci, ob 9.30 pa člani, vse pa čaka 15 kilometrov naporne proge do Vrha nad Vahto.

Toliko o programu, za Novomeščane pa bo prvenstvo še tolikanj bolj zanimivo, ker lahko tudi od domačih kolesarjev pričakujejo kakšno medaljo. Vse oči bodo seveda uprte v Sandija Papeža, ki bo skušal zveznega kapetana naše reprezentance Francija Hvastija še enkrat prepričati, da si zasluži mesto v olimpijski reprezentanci. Po morebitnem podvigu Papeža (nobena skrivnost ni, da Novomeščani potihem upajo na njegovo medaljo) bi se Hvastij našel v zadregi, kajti po tolikšnih uspehih tega mladega rateškega kolesarja bi javnosti sila težko opravičil svojo izbiro šestih olimpijcev brez Papeža.

Ob Papežu ne smemo pozabiti še na Novaka in Šmoleta, ki imata tudi svoji računici. Slabše uvrstitve od običajnih se obetajo Novomeščanom med starejši mladinci (Papež lahko nastopa le med člani), zato pa domačini poleg morebitne Papeževe upajo tudi na kakšno odličje med mlajšimi mladinci. Ti imajo velike možnosti že v soboto v vožnji na kronometer, še posebej Boris Lavrič, medalja pa se nasmiha tudi v gorski preizkušnji, kjer je po napovedih med favoriti tudi Srečko Glivar.

Medalja iz sobote ali nedeljske preizkušnje bi pomenila le piko na doslej daleč najuspešnejši sezoni novomeškega kolesarstva.

B. B.

UPATA NA MEDALJI — Boris Lavrič (levo) in Srečko Glivar sta v soboto in nedeljo med kandidati za odličja med mlajšimi mladinci. (Foto: B. B.)

Z gojzarji in cepinom

ZBOR PLANINSKIH VODNIČOV — 15. in 16. oktobra bo v Camniku in Kamniški Bistrici reubliški zbor planinskih vodnikov Slovenije. Udeleženci bodo govorili o načinu dela, o nesrečah v slovenskih gorah, opravili pa tudi turo po manj znanih poteh. Prijave je potrebno poslati na PZS v Ljubljano.

USPEH SLOVENSKE EKIP — Na pobočjih Šar planine na Kosovu je bilo sredi septembra zvezno tekmovanje v orientaciji za mladince. Nastopilo je 19 ekip iz vseh republik, Slovenijo pa so zastopala moštva iz Ruš, Idrije in Trbovelj. Po izredno zagrizenih in napornih bojih je prvo mesto pripadlo skopski ekipi Ekonomist, medtem ko so Idrijčani zasedli imenitno 2. mesto; Rušani so bili 12. Trboveljčani pa 15.

SEMINAR ZA VODJE ŠOL — Komisija za vzgojo in izobraževanje pri PZS organizira 22. in 23. oktobra v domu na Mrzlici seminar za vodje planinskih šol. Ta seminar je bil predviden že spomladi, vendar je zaradi slabega vremena odpadel.

SREČANJE MLADIH PLANINCEV — V zahodnonemškem Burgbergu je bilo pred dnevi srečanje mladih planincev, ki se ga je udeležila tudi delegacija jugoslovanskih pionirjev. Mladi so v šestih dneh doživeli veliko zanimivega, najdragocenejše pa je bilo spoznanje, da v Sloveniji v marsikateri

držimo korak s sodobnim planinarjenjem.

USPEŠNO DELO PLANINCEV BRIGADIRJEV — Mladinska planinska delovna brigada Triglav 83, v kateri je sodelovalo tudi nekaj Dolenjcev, je zadovoljivo opravila svoje delo na Pologu. Mladi so pomagali pri elektrifikaciji omrežja, napeljavili vodovoda, pomagali so pri kmečkih delih, organizirali pa tudi tečaj za mladinske vodnike.

BAVŠICA SPREJEMALA GOSTE — V minulih tednih se je v Bavšici v mladinskem planinskem vzgojnoizobraževalnem centru dogajalo marsikaj zanimivega: od tečaja za mladinske vodnike v treh izmenah do tečaja za mentorje in republiškega tabora pionirjev planincev.

MILOVANOVIČEV MEMORIAL

IHAN — Zveza tabornikov Slovenije, planinska zveza, društva Partizana Slovenije in domžalska taborniška zveza raspisujejo orientacijsko tekmovanje za Milovaničev memorial 1983, ki bo v nedeljo, 9. oktobra, v Ihanu pri Domžalah. Pričetek tekmovanja bo ob 8. uri pred tamkajšnje osnovno šolo. Zadnji rok za prijave je danes, 29. septembra, zainteresirani pa naj pošljejo prijavnice na naslov republiške konference Zveze tabornikov Slovenije, Parmova 33.

dežurni poročajo

30. IX.

petek

1
8.50 TV V SOLI: Koledar, Varnost v prometu, Francoščina, Odmor, Sime Vučetič, Poročila
17.20 POROČILA
17.25 FESTIVAL JUGOSLOVANSKIH PLESNIH ORKESTROV V RADENCIH. PLESNA ORKESTR RTV LJUBLJANA IN RTV SKOPJE, glasbena oddaja
17.55 ČARODEJEV SIN, oddaja iz švedske nadaljevanke za otroke
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 OTROŠKE NALEZLJIVE BOLEZNI: NJIHOVO SIRJENJE, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FRESKAH: ŽIVA VODA, ljubljanska dokumentarna oddaja

20.40 NE PREZRITE, kulturna oddaja
21.00 ŠERIF V NEW YORKU, oddaja iz ameriške nenizanke
22.10 DNEVNIK
2
22.25 NOČNI KINO: NOŽ V GLAVI, zahodnonemški film
35-letni možak je ranjen v glavo. Ko se v bolnišnici zbudi iz nezavesti, ne more pojasniti, kdo da je. Je res zaposlen v inštitutu za biogenetske preiskave, kakor trdijo prijatelji? Ali ni morebiti terorist, kot domneva policija? Medtem ko se mnogi trudijo, da bi razkrili njegovo identiteto, se možak znova uči gledati, poslušati, govoriti, hoditi... Film je 1978 posnel Reinhard Hanff in z njim načelja silno občutljiva moralna vprašanja o krivdi in odgovornosti posameznika, ki lahko iz različnih vzrokov zgubi spomin in na neki način postane drug človek. Je tak človek še odgovoren za početja prejšnjega človeka? Film ostaja na ravni psihološke drame, četudi premore precej znanstvenofantastičnih prvin. Igrajo Bruno Ganz, Angela Winkler, Hans Christian Blech, Heinz Hoenig in drugi.

2
12.45 Test - 13.00 Jugoslavija: Madžarska (prenos teniškega tekmovanja za Davisov pokal) - 17.45 Vsak petek na začetek (zabavno-glasbena oddaja za otroke) - 18.15 Trikrat deset (izobraževalna oddaja) - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Iz koncertnih dvoran - I. Stravinski: Igra kart; I. Matičič: Koncert za violino in orkester - 20.45 Zagrebška panorama - 21.00 Oči v zemlji (dokumentarna oddaja) - 21.40 Okupacija v 26 slikah (jugoslovanski film)
ZAGREB 1
16.40 Video strani - 16.50 TV v šoli: Francoščina, Sime Vučetič - 17.40 Poročila - 17.45 Vsak petek na začetek - 18.15 Koledar - 18.25 Kronika občine Reka - 18.45 Šola zelenega načrta - 19.30 Dnevnik - 20.00 Androsove tarče (oddaja iz ameriške nenizanke) - 21.00 Potujem in pojem (Sov Tereze Kesovije) - 21.45 Dnevnik - 22.00 Kulturni magazin: Paleta - 23.30 Poročila

Sodišče združeno dela SRS odločilo, da mora Zdravstveni dom Trebnje A. Lončarja sprejeti nazaj na delo

LJUBLJANA - Za sodnike je spor trebanjskega zobozdravnika Anteja Lončarja s tamkajšnjim zdravstvenim domom končan. Potem ko je novomeški senat sodišča združenega dela po obnovitvi postopka odločil, da se sklep disciplinske komisije trebanjskega zdravstvenega doma z dne 5. februarja 1982 razveljavi, so se Trebanjci pritožili sodišču združenega dela SRS. Znano je, da so v trebanjskem zdravstvenem domu izrekli Lončarju ukrep prenehanja delovnega razmerja zaradi neupravičenih izostankov iz dela. To odločitev je kasneje podprl delavski svet, vendar so sodniki ta sklep razveljavili. Sestava disciplinske komisije, ki je odločala o Lončarjevi odgovornosti, ni bila v skladu z zakonom o združenem delu, saj v komisiji ni sodeloval zunanji član, ki bi moral biti izvoljen z liste zbora združenega dela skupščine občine Trebnje. Netočne so bile vseskozi trditve delavcev zdravstvenega doma, da so zunanjemu članu mandat podaljšali.

saj je tako občinsko kot sedaj republiško sodišče ugotovilo nasprotno. Takšna odločitev sodišča združenega dela SRS, ki je odločbo novomeškega senata v celoti potrdilo, pa seveda pomeni, da mora zdravstveni dom zaradi nezakonitega sklepa disciplinske komisije Anteja Lončarja sprejeti nazaj na delo in mu povrniti osebne dohodke od dne, ko se je znašel na cesti, pa do dneva, ko ga bodo ponovno sprejeli v službo, poleg tega pa mu morajo delovno dobo vpisati tudi v delovno knjižico. Odločba sodišča združenega dela SRS je dokončna in pravnoobčna. B. B.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Zbirateljska strast za starine je, kot kaže, okupirala tudi tatove. Prejšnji teden je bilo namreč vlomljeno v hišo Jožeta Flojančiča na Trški gori, iz nje pa so izginili lonec, svečnik in srp. Isti dan pa so tatovi obiskali še hišo pokojnega Marjana Kozine in odnesli možnar in starinski likalnik. Kulturna nagnjenja nezadržno prodirajo!
● Ivanka Brajkovec iz Radovčev je imela prejšnji teden v svojem sadovnjaku v Semski gori obiralec. Jablane in slive so bile lepo obrane, manj lepo pa je to, da so neznanec pridelale, ne da bi za dovoljenje vprašali lastnico, odnesli s seboj.
● Brez kokošje zgodbe ta okvir ne bi bil popoln. Ivanki Smolci iz Dolnjega Ajdovca je nekdo prejšnji teden spravil na oni svet tri kokoške, veliko več, oprava s perjadjo pa je imel tisti, ki se je poletil kurnika Pirhovih v Luki pri Straži. Zakol in čiščenje enajstih kokoši pač terja več časa in dela.

RAZBIJAL STEKLENICE - Črnomaljski miličniki so 23. septembra pridržali do iztrežnitve nekega Tadiča iz Kanižarice, ker se je v večernih urah pretepal s Stanislavom Grad, mimogrede pa tudi razbijal steklenino. Da je bil pri tem zelo uspešen, kaže podatek, da je naredil za 60 tisočakov škode.

PRETEPAL ŽENO IN HČERKO - Le dan ztem so imeli črnomaljski miličniki opravka s Stanislavom Gašperičem. Možakar je močno vinjen prišel domov, pričel razgrajati in pretepati bivšo ženo in hčerko. Tudi do miličnikov ni kazal prav nobenega spoštovanja, kakšen pa bo do sodnika za prekrške, še ni znano.

ODNESLI TRI MOTORNE ZAGE - 19. septembra so ugotovili, da je neznanec vlomil v priročno skladišče GG Novo mesto na Gorjancih pri logarici. Vlomilec je odnesel tri motorne žage, vredne 120.000 din.

IZGINIL ZABOJ Z ORODJE - Isti dan so odkrili vlom tudi v barako SGP Pionir na delovišču osnovne šole na Suhorju. Vlomilec je iz barake odnesel zaboj z orodjem, z njim pa tudi vibracijski vrtnalni stroj, vreden nad 9 tisočakov.

OB BRUSILNI STROJ - Na delovišču IMV v Novem mestu je nekdo vdrl v zaboj za orodje, last beogradske Mostogradnje, in odnesel brusilni stroj, vreden 20 tisočakov.

OVIRAL JE PROMET - Novomeški miličniki so 19. septembra dopoldne pridržali do iztrežnitve 33-letnega Bojana Novaka. Možakar je močno vinjen razgrajal in oviral promet na Glavnem trgu v Novem mestu. Novak bo moral pred sodnika za prekrške.

KJE JE MOTORNO KOLO - 20. septembra med 7. in 16. uro je izginilo motorno kolo, last Martina Grubarja iz Malega Bana, ki je vozil- o ocenil na 25 tisočakov.

ODNESEL GOTOVINO - Jože Avsec iz Zabje vasi je 21. septembra ostal brez 15.000 din, ki mu jih je neznan znikav odnesel iz stanovanja.

sobota

1
8.00 POROČILA
8.05 CICIBAN, DOBER DAN: MARKACIJA
8.25 N. Maurer: JESENSKI VETER
8.35 ČARODEJEV SIN, oddaja iz švedske nadaljevanke za otroke
9.05 MODRO KOT PISANO, novosadska oddaja za otroke
9.35 ZEMLJEPISE POSEBNOŠTI: HONG KONG, angleška poljudnoznanstvena oddaja
10.30 MEDICINA DELA, izobraževalna oddaja
10.55 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILMSKIH FRESKAH: LOGIKA GIBANJA, ljubljanska dokumentarna oddaja
11.35 in 17.15 POROČILA

17.20 JAZ, LEONARDO, angleška dokumentarna oddaja
18.15 S. Raven: EDWARD IN GO-SPA SIMPSONOVA, zadnja oddaja iz angleške nadaljevanke
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 PAVLIHOV VEČER, prenos iz Cankarjevega doma
20.55 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.15 MISTER ROBERTS, ameriški film
23.15 KRONIKA
23.30 POROČILA

19.00 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 V družbi z Mirzanim jatom (zabavno-glasbena oddaja) - 20.30 Poezija - 21.05 Poročila - 21.10 Feljton - 21.40 Športna sobota - 22.00 Posnetek z jugoslovanskega ekipnega prvenstva v atletiki - 22.20 Po prostranstvih Kenije (dokumentarna oddaja)

ZAGREB 1
8.50 TV v šoli: Koledar, Moja šola, Otroci ustvarjajo, Zaščiten narava, Biokovo, Parki v NDR - 16.10 Sedem dni TV - 16.40 Poročila - 16.45 Koledar - 16.55 Crvena zvezda: Zeljezničar (prenos nogometne tekme) - 18.30 Mali koncert - 18.45 Neobvezno (dokumentarna oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Eldorado (ameriški film) - 22.05 Dnevnik - 22.20 Za konec tedna - 23.50 Poročila

GOREL TRAKTOR

LOKVE - 19. septembra je prišlo do požara na traktorju Ludvika Sajevca iz Lokve 3. Sajevce je traktor pustil parkirani v šupi, najverjetneje zaradi kratkega stika na električni napeljavi pa je prišlo do požara, ki pa na srečo ni zajel še ostalih predmetov. Škode na traktorju je za 50 tisočakov, ogenj pa je bil še pravočasno pogasjen.

ZARIL SE JE V ZEMLJO

KRŠKO - 20. septembra ob 13.30 se je po lokalni cesti med Kremenom in Krškim peljal z osebnim avtom 47-letni Henrik Kužnik iz Krškega. Bolezen je bila vzrok, da je izgubil oblast nad vozilom, zapeljal v levo, tam trčil v obcestno ograjo, se nato vrnil na cesto, dokler se vozilo ni zarilo v zemljo. Kužnik se je ob nezgodi hudo poškodoval, materialne škode pa je za 100 tisočakov.

Po nafto v lokomotivo

Tatovi odkrili, da nafta poganja tudi lokomotive

ČRNOMELJ - Ne iz avtomobilov, tudi iz traktorjev ali morebiti sodov ne, pač pa so tatovi, ki so se v noči na 20. septembra odločili na vsak način priti do nafte, kradli kar iz lokomotive. Zares nevsakdanja kraja se je dogajala na črnomaljski železniški postaji, kjer je imel vlak polurni počitek. Ob uri strahov, bilo je namreč nekaj čez polnoč, sta k lokomotivi pristopila dva možka, oborožena s kantami za gorivo. Na njuno nesrečo je v istem času mimo lokomotive prišel občan, ki je skrivnostni senci prijavil miličnikom. Ti so hitro stopili v akcijo, vendar tatovi niso prijeli. Našli pa so polne kante nafte, ki so jo natočili nazaj v rezervoar lokomotive. Ta je lahko nemoteno nadaljevala pot. Seveda pa po tem dogodku ostaja železničarjem v premislek, ali se ne bi splačalo tudi na lokomotivah zaklepati rezervoarjev.

PODLEGL POŠKODBAM

SENOVO - Za posledicami hude prometne nesreče, ki se je pripetila 14. septembra med vožnjo z mopedom brez izpita, je v nedeljo v bolnišnici podlegel Senovečan Slavko Strubej.

PREVIDNOST PRI NALAGANJU - Jesen je tu in že so se začela množična romanja na podeželje. Marsikateri voznik ne ve, koliko krompirja in drugih pridelkov lahko naloži na avto in prikolico. Posledice so znane: težko pridelani pridelki se znajdejo pod kolesi avtomobilov. Na sliki: voznik pospravlja črepinje slabo naloženih steklenic. (Foto: J. S.)

KRONIKA NESREČ

OB NEPRAVEM ČASU PREHITEVAL
BOČKA - Branko Dragovan iz Dolnje Lokvice se je v nedeljo ob 18.40 peljal na kolesu z motorjem od Trnovca proti Metliki. Pri Bočki je pričel prehitovati kombi pred seboj ravno v trenutku, ko je nasproti z osebnim avtom pripeljal Ago Nadžipaišič, ki je na začasnem delu v Avstriji. Čeprav se je umikal na desno, nesreče ni uspel preprečiti. Motorista in sopotnika Antona Pluta iz Trnovca je po trčenju odbilo v obcestni jarek, kjer sta obležala poškodovana. Pluta so zdravniki obdržali na zdravljenju. Materialne škode je za 50 tisočakov.

SPOSJENO TRNJE

— Ko se srečujemo, nam ni treba več spravevati: „Kako živiš?“ Vsi vemo, kako. (Iz Večernjih novosti)
— Zdej vsi diskutirajo o novem davčnem sistemu. To bi bilo denarja, če bi uvedli davek na — diskusije! (Iz Politike ekspres)
— Naša prihodnost je v tekstilni industriji. Sodeč po tem, koliko razpredamo. (Iz Politike ekspres)
— Za vse funkcionarje, ki jim je prenehala funkcija, a se niso vrnilii v svoje delovno okolje, je težko najti ustrezno delo. Menda ni na voljo dovolj mikrofonov. (Iz Politike ekspres)
— Časniki so objavili, da je neki delavec dobil pet mesecev zapora, ker je iz svoje delovne organizacije odnesel pršut. Pošteno je priznal, medtem ko tisti, ki so pojedli tone pršuta na družbene stroške, tega ne priznajo, marveč še naprej dobivajo priznanja. (Iz Večernjih novosti)

nedelja

1
9.30 POROČILA
9.35 ŽIVZAV, otroška matineja
10.20 FANTJE S HILL STREETA, oddaja iz ameriške nenizanke
11.10 625, oddaja za stik z gledalci
11.30 DOMAČI ANSAMBLI: FANTJE Z VSEH VETROV
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
15.10 KRONIKA
15.25 ZABAVA VAS ALA PUGAČOVA

16.25 POROČILA
16.30 VELIKA KRAJA, ameriški film
17.40 NAŠ KRAJ: ČATEŽ
17.55 ŠPORTNA POROČILA
18.10 Mile Klopčič: MATTI, drama
19.10 RISANKA
19.25 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 T. Georgijevski - S. Popov: RDEČI KONJ, oddaja iz skopske nadaljevanke
21.05 ŠPORTNI PREGLED
21.35 REPORTAŽA O JUGOSLOVANSKEM EKIPNEM PRVENSTVU V ATLETIKI
21.55 REPORTAŽA O

SPEEDWAYSKI DIRKI ZA ZLATO ČELADO
22.10 KRONIKA
22.25 POROČILA

2
9.00 Oddaje za JLA - 14.00 Jugoslavija: Madžarska (prenos teniškega tekmovanja za Davisov pokal) - 17.30 Mednarodno tekmovanje glasbene mladine - 19.10 Na štirih kolesih (oddaja o prometu in turizmu) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Čas jazza - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Ludwig (oddaja iz italijanske nadaljevanke)

20.00 Pavle Lužan: SANJARJE-NJE, televizijska drama
20.55 STUDIO 2, kulturna oddaja
22.05 DNEVNIK
22.25 KRONIKA

2
19.00 Telešport - 19.30 Dnevnik - 20.00 Po poteh spoznanj - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Življenje brez konca - 21.55 Dober večer

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Radost Evrope - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Obarvana svetloba

ponedeljek

1
8.50 TV V SOLI: Koledar, Praznik Colombina, Slovenščina, Zgodbe, Secesija na Hrvaškem, Poročila
16.40 POROČILA
16.45 KRONIKA
17.00 40-LETNICA ZBORA ODPO-

SLANCEV SLOVENSKEGA NARODA V KOČEVJU, prenos iz Cankarjevega doma
18.00 ČLOVEK IN OKOLJE: ONE-SNAŽEVANJE ZRAKA, izobraževalna oddaja
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 MLADI UPI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREM

20.00 Pavle Lužan: SANJARJE-NJE, televizijska drama
20.55 STUDIO 2, kulturna oddaja
22.05 DNEVNIK
22.25 KRONIKA

2
19.00 Telešport - 19.30 Dnevnik - 20.00 Po poteh spoznanj - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Življenje brez konca - 21.55 Dober večer

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Radost Evrope - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Obarvana svetloba

torek

1
8.50 TV V SOLI: Koledar, Narodna heroja brata Ribar, Za učitelje, Otroci ustvarjajo, Sedmi kontinent, Od Učke do Savudrije, Poročila
16.20 ŠOLSKA TV: Obale vesoljskega oceana
17.20 POROČILA
17.25 KRONIKA
17.40 TRI PREDICE

17.55 JUGOSLOVANSKI NARODI V PESMI IN PLESU: REVILJA FOLKLORE
18.25 GORENJSKI OBZORNIK
18.40 PISANI SVET: OGLEDALO
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 A. Bleasdale: DELAVCI NA ČRNO, oddaja iz angleške nadaljevanke
21.15 40-LET PO KOČEVSKEM ZBORU, dokumentarna oddaja
21.55 PESEM GIBA: ZACETKI

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Radost Evrope - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Obarvana svetloba

sreda

1
8.50 TV V SOLI: Koledar, Varnost v prometu, Kakšno vodo pijemo, Odmor, Zenski svet 1939-1941, Energija vode, Poročila
17.20 POROČILA
17.25 KRONIKA
17.40 CICIBAN, DOBER DAN:

ZLATOROG
17.55 JESENSKA SERENADA
18.25 ZASAJSKI OBZORNIK
18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA: PÓTI in SANJE, jugoslovanska kratka filma
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MEDNARODNI TEDEN EKOLOŠKIH IN ETNOLOŠKIH FILMOV V KRANJU: STRUPI (slovenski film); CE LJUBITE TA

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mi in TV (otročka oddaja) - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Gledalec urednik (zabavno-glasbena oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Zrebanje lota - 20.50 Dokumentarna oddaja - 21.35 Zagrebška panorama

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Radost Evrope - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Obarvana svetloba

četrtak

1
8.50 TV V SOLI: Koledar, Čuvajmo knjige, Hormoni in proizvodnja mesa, Odmor, Matematika, Zaščiten narava, Poročila
16.10 ŠOLSKA TV: Obale vesoljskega morja
17.10 POROČILA

17.15 KRONIKA
17.20 ZEMLJEPISE POSEBNOŠTI: ŽIVI ZAKLADI JAPONŠKE, angleška poljudnoznanstvena oddaja
18.25 DOLENJSKI OBZORNIK
18.40 ČAS, KI ŽIVI: DACHAU
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK
21.00 T. Pluch: VAS OB MEJI, oddaja iz avstrijske nadaljevanke

22.30 DNEVNIK
22.50 KRONIKA

2
17.25 Dnevnik - 18.45 Dvojčka - 18.15 Znanost - 18.45 Zabavno-glasbena oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana (L. Lebič: Novembrske pesmi; J. Brahms: Nemški requiem) - 21.30 Povodi in sledi (kulturna oddaja)

INKOP
— INDUSTRIJA KOVINSKE
OPREME p. o. — KOČEVJE

PROIZVODNI PROGRAM:

- lestve
- likalne mize
- kopalniška oprema
- kovinsko pohištvo

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

ITAS

KOČEVJE

PROIZVODNI PROGRAM:

- prikolice in polprikolice — kiper prikolice in polprikolice — polprikolice za prevoz kontejnerjev — avtomešalce za prevoz betona — cisterne za prevoz materialov v razsutem stanju — betonarne — oprema za prevoz in uskladičenje prehrabnih artiklov, umetnih gnojil in živinske krme — mešalnike in raztrosevalnike umetnih gnojil — stabilne silose za žitarice in druge materiale v razsutem stanju — pretovarne postaje za materiale v razsutem stanju — kompletna oprema za pnevmatski transport materialov v razsutem stanju — kontejner-cisterne za prevoz materialov v razsutem stanju

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

hydrovod
kočevje — ribnica
Tel.: (061) 86 430

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE KOČEVJE

M E L A M I N

KEMIČNA TOVARNA KOČEVJE

**Delavci, združeni v DO Melamin,
čestitamo vsem delovnim ljudem
za praznik občine Kočevje**

mercator - velepreskrba
ljubljana n. sub. o.

TOZD
trgopromet

61330 Kočevje, Ljubljanska 18 o. sub. o.

ČESTITAMO CENJENIM KUPCEM IN OSTALIM OBČANOM ZA PRAZNIK
OBČINE KOČEVJE IN SE PRIPOROČAMO ZA OBISKI!

GOSTINSKO PODJETJE
HOTEL PUGLED p. o., sedež KOČEVJE
TRG ZBORA ODPOSILANCEV št. 64

POSTA 61330 KOČEVJE, POSTNI PREDAL 32, TELEFON: N.C. (061) 851-286
ZA UPRAVO (DIREKTOR, TAJNISTVO, RACUNOVODSTVO), RECEPCIJO IN
RESTAVRACIJO HOTELA "PUGLED", DIREKTOR 851-361, ZIRO RACUN PRI
SDK KOČEVJE ŠT. 51300-601-10168

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE KOČEVJE

**kovinar
kočevje**

REŠKA CESTA 23

Podjetje storitvenih obrti

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

**SAP LJUBLJANA
TOZD STOJNA
KOČEVJE**

ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK

Lepo je biti kipar, lepo in pametno - kamnosek

Stoletja dolgo je veljalo prepričanje, da je poklic kamnoseka nekaj težkega, nekaj skratka, kar človeku nihče ne bi privoščil. Delo v yročini, enolično in garaško vihtenje kladiva in že ga vidimo — to je kamnosek. Tako je bilo včasih. Z razvojem tehnologije pa so stroji odvzeli človeku težaško delo in poklic kamnoseka je postal nekaj povsem drugega. Postal je oblikovanje, s poudarkom na lepem, skladnem in natančnem, malodane kiparstvo. Šola za kamnoseke mladega človeka nauči, kako naj obrne kamen, da najde pravo žilo ter ga s pomočjo mehanizacije obdelata do najbolj zahtevnih oblik. Kot pika na i nato sledi še montaža, vgraditev izdelkov v razne objekte. Pa ne le to, da delo sodobnega kamnoseka ni več težko, tudi plačilo zanj je znak pametne odločitve za ta poklic. Povprečni mesečni osebni dohodek kvalificiranega kamnoseka danes presega 18.000 dinarjev.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SRS
JE PODALJŠALA ROK ZA VPIS NA SREDNJI
GRADBENI ŠOLI — ODDELEK
ZA KAMNOŠTVO DO 30. 9. 1983.

Delovne organizacije, ki so združene v slovensko kamnoseško skupnost, vsem dijakom na tem oddelku nudijo več kot veliko:

- brezplačno bivanje in hrano v dijaškem domu
- brezplačne šolske potrebščine
- štipendije in kar je najpomembnejše v tem času
- zagotovljeno zaposlitev.

Če se nisi star 18 let in če imaš dokončano osnovno šolo potem je še čas, da se odločiš in tudi ti postaneš član skupine zanimivih strokovnjakov, ki svoj pečat vtiskajo v večne oblike kamna, mojstrov, ki jim ljudje še vedno pravijo kamnoseki, le da danes to besedo izgovore s spoštovanjem. Za vse informacije pokliči sedež skupnosti, ki je v DO Mineral, Ljubljana, Letališka 5, kadrovska služba, tel.: (061) 443-210 oz. (061) 447-419 ali najbližjo delovno organizacijo, članico kamnoseške skupnosti: Marmor Sežana, Marmor Hotavlje, Ingmag Pohorje — Josip dol, Industrija granita Oplotnica — Oplotnica, Obnova TOZD Obrtno delo Celje.

KAMNOŠEŠKA SKUPNOST SLOVENIJE

Prenesite del skrbi na banko

Ali ste tudi vi dobili splošno položnico za poravnavanje stroškov porabe električne energije? Poslovanju preko poštnih položnic se lahko izognete. Pooblastite banko, da bo v vaše breme mesečno poravnala stroške za porabljeno električno energijo. Za otvoritev pooblastila je potrebno le, da se s poštno položnico zglasite v enoti banke, kjer imate tekoči račun. Banka vam bo odprla trajno pooblastilo in vas mesečno obveščala o višini zneska, ki ga je nakazala Elektrogospodarstvu.

Do prejete omenjenega obvestila morate še naprej poravnati stroške za porabljeno električno energijo v zneskih in po datumih, ki so navedeni na položnici. Razmislite o prednostih omenjenega načina poravnavanja obveznosti do Elektrogospodarstva in izkoristite ugodnost, ki vam jo nudi vaša banka.

hitreje do cilja

PRAZNIK OBČINE KOČEVJE

**tekstilana
kočevje**

Telefoni: Direktor: 851-109, h. c. 851-911 • Telegram: TEKSTILANA • Žir. rač.: 51300-601-10082 pri SDK Kočevje • Zel. postaja Grosuplje

TEKSTILANA Kočevje izdeluje
— odeje vseh vrst in velikosti
— otroške odeje
— tafting pregrinjala

lastna prodajalna
tel.: (061) 851-911
telex: 32208

**ČESTITAMO ZA
PRAZNIK OBČINE!**

**Delovna skupnost OŠ
KOPRIVNICA,
Koprivnica pri Brestanici,**

razpisuje za nedoločen čas
prosta dela in-naloga

**— RAČUNOVODJA —
TAJNIKA**

Pogoji:
— ekonomska šola
— 2 leti prakse v računovodstvu
— stalno bivališče v šolskem okolišu
Poskusno delo 3 mesece.
Začetek dela 1. 12. 1983.
Prijava z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi razpisa.
607/39-83

Krajevna skupnost Bela cerkev

prodaja traktor z rovokopačem. Ogled bo v nedeljo, dne 2. 10. 1983, ob 9. uri v Beli cerkvi.
610/39-83

gorjanci

**AVTOPROMET, GOSTINSTVO IN TURIZEM
GORJANCI Straža
Tozd Avtobusni promet — Novo mesto**

Objavljamo spremembe in ukinitve nekaterih voženj na linijah:

Linija:
Črnomelj—ŽP—Gradac—Griblje—Črnomelj obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Črnomelj—ŽP—Butoraj—Lahinja obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Veliki Podluben—Stopiče—Ločna—Bršljin obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Novo mesto—Ločna—Šmarjeta—Škocjan z odhodom ob 13.30 iz Novega mesta in 15.50 iz Škocjana obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Šentjanž—Krmelj—Pijavice—Tržišče—Sevnica se ukine ob 19.00 iz Sevnice in ob 20.00 iz Šentjanža.

Linija:
Stopiče—Novo mesto—Ločna—Bršljin obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Stopiče—Novo mesto—Stopiče z odhodom iz Novega mesta ob 5.30, 6.25 in 7.00, odhod iz Stopič ob 5.40, 7.35 obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu. Ostali odhodi ostanejo nespremenjeni.

Linija:
Bršljin—Novo mesto—Stopiče—Cerovec—Dolž—Zajčji vrh z odhodom iz Dolža ob 5.50, 13.50 in 22.00 obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu. Odhod iz Novega mesta ob 15.10, 23.10 obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu, odhod iz Novega mesta ob 7.00 13.00 obratuje v času šolskega pouka.

Linija:
Novo mesto—Draga—Novo mesto obratuje v času šolskega pouka.

Linija:
Šentjernež—Orehovica—Novo mesto z odhodom iz Šentjerneja ob 8.00 in 11.00 iz Novega mesta obratuje ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Linija:
Žužemberk—Soteska—Gor. polje—Straža—Prečna—Novo mesto z odhodom iz Žužemberka ob 7.20 iz Novega mesta 14.30 obratuje v času šolskega pouka.

Linija:
Novo mesto—Podgrad—Stopiče—Novo mesto z odhodom iz Podgrada ob 6.05 obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu. Ostali odhodi obratujejo v času šolskega pouka.

Linija:
Ločna—Novo mesto—Bršljin—Mirna peč—Trebnje z odhodom iz Novega mesta ob 7.10 iz Mirne peči ob 7.30 obratuje v času šolskega pouka. Odhodi iz Trebnjega ob 21.50 in iz Novega mesta ob 23.15: obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Laze—Uršna sela—Novo mesto—Ločna z odhodom z Laz ob 14.00 in ob 22.00 in z Novega mesta ob 13.10 in 23.10 obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu. Ostali čas ostane nespremenjen.

Linija:
Žužemberk—Dobrič—Trebnje obratuje ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Linija:
Novo mesto—Karteljevo: z odhodom iz Novega mesta ob 13.50 in 23.20, odhod s Karteljevega ob 14.07 in 23.37, obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu. Ostali odhodi ostanejo nespremenjeni.

Linija:
Bršljin—Novo mesto—Ratež—Gaberje z odhodom iz Novega mesta ob 23.05 iz Gaberje ob 22.00, obratuje ob delavnikih in prvo soboto v mesecu.

Linija:
Šmihel—Novo mesto—Bršljin—Ločna se ukine z odhodom iz Šmihela 17.25, 19.25, 21.25, iz Bršljina za Šmihel ob 17.10, 19.00 21.10. Ostali odhodi ostanejo nespremenjeni.

Spremembe in ukinitve veljajo od 1. oktobra 1983 dalje.
GORJANCI
tozd Avtobusni promet

616/39-83

**Zbor delavcev VIO Trebnje
TOZD OSNOVNA ŠOLA DR. PAVLA LUNAČKA
ŠENTRUPERT**

razpisuje licitacijo za prodajo:

— terenskega vozila LAND ROWER 109, letnik 1973, število sedežev 8 + 1, izklicna cena 100.000 din.

Licitacija bo javna in bo 4. oktobra 1983 pred osnovno šolo ob 17. uri. Polog varščine je 10 % od izklicne cene in ga je treba vplačati pred licitacijo od 15. do 17. ure. V ceni ni vključen prometni davek, ki ga plača kupec. Kupec mora skleniti kupoprodajno pogodbo in plačati kupnino v 8 dneh po licitaciji, sicer mu varščina zapade. Omenjeno vozilo si lahko ogledate 4. oktobra 1983 od 8. do 17. ure. Prodano bo po načelu: ogledano — kupljeno; po prevzemu ne bomo upoštevali reklamacij. Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in civilne osebe.
611/39-83

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 29. septembra - Mihael Petek, 30. septembra - Rafael Sobota, 1. oktobra - Terezija Nedelja, 2. oktobra - Miran Ponedeljek, 3. oktobra - Evald Torek, 4. oktobra - Francišek Sreda, 5. oktobra - Marcel Četrtek, 6. oktobra - Bruno

LUNINE MENE
29. septembra ob 21.05 - zadnji krajec
6. oktobra ob 12.16 - mlaj

Ko pokliče neznanec. 2. in 3. 10. francoski film Pridi k meni, stanujem pri dekletu. 4. in 5. 10. ameriški film Elvis Presley.

CRNOMELJ: 29. 9. in 2. 10. italijanski film Zakaj se vse dogaja meni. 30. 9. in 2. 10. ameriški film Clovek - pajek proti zmajem. 4. 10. angleški film Drakula. 6. 10. angleški film Strup in med.

KOSTANJEVICA: 1. 10. ameriški film Idealen par. 2. 10. ameriški film Gostje iz Galaksije. 5. 10. italijanski film Ljubzen in naboj.

NOVO MESTO - KINO JLA: Od 30. 9. do 2. 10. ameriški film Edini moški na svetu.

SEVNICA: 29. in 30. 9. ameriški film Petek 13. 1. in 2. 10. ameriški film Ali je prostor za ljubezen?

KINIO

BREŽICE: 30. 9. francoski film Zgodba o dekletu O. 1. 10. ameriški film Otok piratov in ameriški film

maliglas

SLUŽBO DOBI

TAKOJ ZAPOSIM dva delavca za pručitev ključavnice. Avgust Bučar, Slavka Gruma 11, Novo mesto.

MONTERJA ROLET takoj zaposlim. Prednost ima pručitev ključavnice. ROLETARSTVO MEDLE, Zobja vas 47, Novo mesto.

KV KUHARICO ali NATAKARICO sprejememo v delovno razmerje. 7-urni delavnik, OD dober, možnost stanovanja v hiši. Gostišče PAVLIN, Mačkovec 31, Novo mesto, telefon 22-308.

MIZARJA ali fanta, ki ima veselje do mizarskega dela, takoj zaposlim. Delo je tudi na terenu. Ivan Vrhovsek, Otočec 73, telefon (068) 85-148.

STANOVANJA

SOBO ali garsonjero išče mamica z 2-letno hčerko. Naslov v upravi lista (4241/83).

STANOVANJE išče mlada družina. Naslov v upravi lista (4242/83).

SOBO v Novem mestu iščejo trije študentje. Jože Plut, Volčičeva 25, Novo mesto.

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Novem mestu ali okolici vzame v najem mlada družina. Naslov v upravi lista (4243/83).

GARSONJERO ali enosobno stanovanje išče mlad zakonski par brez otrok. Naslov v upravi lista (4244/83).

SOBO, opremljeno, s souporabo kopalnice oddam dvema. Naslov v upravi lista (4247/83).

KRŠKO: SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice, posebnim vhodom, takoj oddam samskim. Katič, Kajuhovala, Krško (nad vrtočem). Oglasite se v Lapajnetovi 6.

MLADA DRUŽINA nujno išče stanovanje. Telefon 23-118, interneta 18.

STANOVANJE oddam. Vončina, Ređerca vas 27 a, Novo mesto.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Ribar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezak, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože P. Rustja, Jože Simčič, Jožica Tepey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinč.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din - Za delovne in družbene organizacije 1.200 din - Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temoljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretarjata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 - Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 - Nenaročeni rokopisi in fotografije vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelomi: DITC, tozd Grafika, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PRODRAM P-126, letnik 81. Informacije po tel. 24-221.

PRODRAM os. avtomobil DACIA 1300, letnik 1974. Inf. na tel. 25-226, popoldne.

Z 101 GTL 55, letnik junij 1983, prodam. Telefon 85-916 (v večernih urah).

DIANO 6 L, letnik 1978, prodam za 6,5 M. Kaplan, Heroja Slaka 8, Trebnje.

GOLF JLA, letnik julij 1980, z dodatno opremo, prodam. Telefon 23-898 (v petek popoldne).

LADO, novo, in ohranjen WARTBURG prodam. Jože Kic, Škočjan 6 a.

Nujno in ugodno prodam 126 P, letnik 1979, registriran do 15. septembra 1984. Ppar, Dobrič 9.

MINI MORIS 1100, letnik avgust 1979, dobro ohranjen, registriran do leta 1984, prodam. Ogled vsak dan po 16. uri. Bizjak, Gorjanska 5, Kostanjevica na Krki.

Z 750 luxe, letnik 1973, registriran, prodam. Tel. 21-055.

Z 101, letnik 1977, prodam. Čolič, Novi trg 5 (dom JLA), Novo mesto. Ogled od 15.30 do 20. ure. Cena ugodna.

LADO 1200, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Bohorič, Dolenjci 14, Adlešiči.

FIAT 750 S, letnik 1978, po ugodni ceni prodam. Kličite od 16. ure dalje na telefon (068) 72-539.

PRODRAM tovornjak MERCEDES 1418, letnik 1965. Cena po dogovoru. Informacije: telefon (068) 81-356.

TOMOS APN 4 prodam. Franci Znidaršič, Log 14 a, Boštanj.

TOMOS 14 TL, dobro ohranjen, prodam. Martin Tomažin, Podulce 21, Raka.

126 P, letnik 1978, prodam za 10 milijonov. Djule Bajrič, Ragovo 9, Novo mesto.

Z 101, karambolirano, prodam. Telefon 85-754.

Z 101, letnik 1976, registrirano do junija 1984, ugodno prodam. Telefon (068) 72-856.

NSU 1200 C, letnik 1970, registriran, prodam za 3 milijone. Franc Koželj, Ljubljanska 20 (pri Keramiki), Novo mesto.

ZASTAVA 101 L, letnik 1976, registrirano do junija 1984, prodam za 9 M. Telefon (068) 24-197.

ZASTAVO 101, letnik 1978, 55000 km, ugodno prodam. Telefon 25-006 ali C. brigad 29, Novo mesto.

OPEL KADET, garaziran, prodam. Telefon (068) 62-672. Kličite zjutraj ali zvečer!

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Levstikova 4/4, Novo mesto, telefon (068) 22-403.

R 4 TLS, prevoženih 61000 km, letnik 1977, prodam. Informacije na telefon 25-214 (od 9. do 14. ure).

BMW 1602, letnik 1971, prodam. Informacije po 17. uri na telefon (068) 85-196.

Zaradi odhoda v JLA ugodno prodam Z 101. Prva registracija 4. junija 1976, registrirana je do 19. avgusta 1984. Jože Ravbar, Dol. Karteljevo 30, Mirna peč, telefon (068) 25-847.

SKODO 120 LS, rdeče barve, letnik 1982, po zelo ugodni ceni prodam. Andrej Polšak, Poklek 21, Podsreda.

126 P, letnik 1979, prodam. Smolejnja vas 50, Novo mesto.

ZASTAVA 750, letnik 1978, prodam. Telefon 44-037, Trebnje.

ZASTAVO 101, prodam. Janez Gril, Dobindol 11, Uršna sela.

Z 101, letnik 1972, ugodno prodam. Škrubej, Valantičeva 10, Novo mesto.

FIAT 126 P, letnik 1979, prodam. Telefon 84-144.

LADO STANDARD, letnik 1975, prodam. Telefon 24-462.

VW GOLF, letnik 1978, karamboliran, prodam. Lado Ule, Jurčičeva 17, Trebnje.

REZERVNE DELE za wartburga (motor, prevoženih 11.000 km, menjalnik, polosovino, zavorne bobne, komplet in izpušno cev) prodam. Cena 40.500 din oziroma po dogovoru. Anton Fabjančič, Poklek 20 a, Blanca.

VW, letnik 1972, nujno prodam. Telefon 56-645 (popoldne).

Z 750, letnik 1982, prodam. Informacije na telefon 72-923 (od 18. do 20. ure).

FIAT 101 L, letnik 1977, ugodno prodam. Brane Suhy, Strelška 5, Novo mesto.

PRODRAM FIAT 125 P, letnik 1977, registriran do septembra 1984, in smrekovo kad, približno 800 l. Ogled v soboto od 15. ure dalje pri Čemčič, Ilke Vaštetove 19, Novo mesto.

SIMCO 1100, celo ali po delih, prodam. Jože Stepan, Valantičeva 8, Novo mesto.

Z 101 B, letnik 1979, dobro ohranjen, prodam. Kličite na telefon 23-301 (v popoldanskih urah).

GOLFA, letnik 1978, prodam za 29 M. Telefon 23-818 (zvečer).

PRODRAM

OVČJI PAR - SOLČAVSKE PASMES (samica breja) prodam. Janez Sluga, Vrhnica 11, 68216 Mirna peč.

PRODRAM nov globok otroški voziček. Cena po dogovoru. Roman Župevec, Drečjetova pot 6, Novo mesto.

BARVNI TELEVIZOR Gorenje selectomatic prodam. Falkner, Jerobova 6, Novo mesto.

POHIŠTVO za samsko sobo ugodno prodam. Naslov v upravi lista (4245/83).

JUNCA, starega tri leta, prodam. Rifelj, Zdinja vas 30.

PRODRAM 6 KW termoakumulacijsko peč in malo rabljeno plinsko peč Iskra. Telefon (068) 82-128 (popoldne).

PRODRAM fiat 126 P - 2,5 leti star, 21000 km. Tel. (068) 21-477.

PRODRAM nekaj obžaganega lesa za ostreže (strešna, škarje, špirovci, letve - 90 kosov) in smrekove punte. Grubar (pri Kušljan), Sentjernej 58.

PRODRAM KINOPROJEKTOR (tonski) z dodatno opremo. Telefon 22-344.

PRODRAM rabljen kombiniran štedilnik, tel. 22-903.

PRODRAM TV barvni Iskra panorama. Informacije na tel. 22-147 od 15.30 do 18. ure.

PRODRAM zlate in srebrne fazane. Viktor Richter, Dovsko 13, Senovo.

FISHER STOLP, nov, prodam. Telefon 72-754.

KITARO EKO prodam za 25.000 din. Hribar, Anke Salmič 75, Leskovec pri Krškem, telefon 71-254 (od 7. do 15. ure).

PRODRAM barvni televizor Gorenje z velikim zaslonom. Telefon 88-860.

GRADBENO BARAKO prodam. Informacije po telefonu 22-173 (dopolodne) in 25-377 (popoldne).

PRODRAM črno-beli televizor, dnevno sobo in termoakumulacijsko peč. Telefon 21-970.

PRODRAM raztegljivo okroglo mizo, štiri stole in raztegljivo sedežno garnituro za 30.000 din. Plavec, Cesta herojev 22/V-22, Novo mesto.

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Telefon 22-022.

PRODRAM dve leti starega junca. Naslov v upravi lista (4246/83).

PRODRAM tri sode za vino (1800 l, 2300 l, 3000 l). Martin Cvelbar, C. herojev 19, Novo mesto, telefon 21-582.

GARAŽO na Mirni 165 prodam. Janežič.

PRODRAM kombinirani štedilnik (2 plin, 2 elektrika), plinsko bombo in 80 l akvarij. Tkalec, Sadijnja vas 4/a, Semič.

PRODRAM štiri ovce. Radelj, Stranska vas 10, Ivančna gorica.

ZMRZVALNO SKRINJO (310 l), novo, prodam. Telefon 25-298.

PRAŠICA, težkega 150 kg, prodam.

PRODRAM novo dokončano dvostanovanjsko hišo. Bizjak, Cesta na grad 34, Sevnica.

RAZNO

ODDAM kokeršpanjela (mladička). Informacije na telefon 25-618 (vsak dan med 18. in 19. uro).

NA POTI od Zaloga do Laz sem izgubil zadnje straničko od prikolice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Jerman, pri gostilni „Pod smreko“, Volavče.

PREKLICI

MARTIN KUČIČ, Gozdna pot 1 a, Leskovec, izjavljam, da so vse govornice, ki se širijo o meni, neresnične. Opozarjam vsakogar, ki bi se naprej širil neresnične govornice o meni, da ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

POSTAVLJAM hišne TV antene. Čas obratovanja od 16. do 19. ure. Ivan Matjašič, telefon 23-369.

MARTIN BARBO iz Malega kala 11 pri Mirni peči, obveščam ceneje stranke, da bom pričel s prodajo jabolk in hrusk za ozimnico 1. oktobra. Cena jabolk je od 13 do 18 din, hrusk 20 din.

OBVEŠČAM, da sem na Mirni 26 odprla kozmetični salon. Delovni čas od 11. do 20. ure, ponedeljek zaprt, sobota od 8. do 14. ure. Stranke sprejemam tudi brez prednaročila. Se priložim! KOZMETIČNI SALON JANA KOS, 68233 Mirna 26.

»Dolenjski list« v vsako družino

ZAHVALA

Ob nepričakovani smrti našega

JOŽETA MOHARJA

iz Potovrha 36

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem, govorniku, pevcem, duhovniku, posebna zahvala pa velja družini Mihelič.

Zalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil naš dragi oče, očim, stari oče, brat in stric

JANEZ JENIČ

iz Stranske vasi 33

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali v najtežjih trenutkih, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja podjetju Kremen iz Novega mesta, KUD Ruperč vrh ter duhovniku za opravljeni obred. Vsem prava lepava hvala!

Zalujoči: hčerka Malči z družino, Fani z družino ter Mici, brat, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je tragično zapustil naš ljubi mož, očka, brat, stric, boter in svak

RUDI JUDEŽ

iz Gaberja pri Trzišču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v tragičnih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi prerani zadnji poti. Zahvaljujemo se OŠ Trzišče in SKS Grm iz Novega mesta. Iskreno se zahvaljujemo delavni organizaciji Metalna Krmelj za pomoč, godbi, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovljene besede in župniku za opravljeni obred. Hvala dr. Moscatelliju in tov. Susterju ter vsem neomenjenim, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali.

Zalujoči: žena Rezika, sin Franci, hčerke Tatjanca, Cvetka in Nataša ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu nas je po dolgi in težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

TEREZIJA TRAMTE

iz Rateža 12

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sosedom za pomoč, znancem in prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Hvala tudi kolektivoma ZPV ter IMV tovarni prikolic Novo mesto. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje in patronažni sestri. Zahvaljujemo se tudi pevcem za zapete žalostinke, govorniku ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Ratež, 17. septembra 1983

*Zjutraj si videl
sončne žarke na nebu,
zvečer pozno v noč
življenje tvoje je ugasnilo,
za vedno lahko noč.*

V SPOMIN

2. oktobra bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je v 38. letu tragično zapustil ljubljeni mož, dobri oče, sin, brat in stric

MARJAN ČRNIČ

iz Bednja v Beli krajini

Spominjamo se te in zaman čakamo na tvojo vrnitev. Tvoje želje in načrti so bili veliki, toda kruta usoda se je poigrala in vzela tvoje mlado življenje. V naših srcih si pustil hude in neozdravljive bolečine. Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate svečke na njegovem preranem grobu.

NEUTOLAŽLJIVI: žena Marija, hčerka Tatjana, sinova Marjan in Tinček, mama, brat in sestra z družinama ter drugo sorodstvo

*Po goricah grozdje že zori,
tebe, dragi Jože, ni,
da bi skupaj trgat šli.*

ZAHVALA

— V 49. letu nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE BEVC

Debenc 5, Mirna

Iz srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala sorodnikom in sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Toplo se zahvaljujemo kolektivu Kremen Novo mesto — obrat Mirna, Dani Mirna, Kolinski Mirna, IMV Mirna, mladinskemu odredu Matija Gubec, duhovniku za opravljeni obred ter pevskemu društvu Mirna.

ŽALUJOČI: žena Justina, sinova Jože in Dušan z družinama, sin Marjan, brat Žan z družino, sestre Mici, Ani in Cvetka z družinama ter ostalo sorodstvo

*Neizprosna smrt je bila edina,
čemu naša draga mama ni bila kos.
Ne moremo dojeti, da je ni več,
ko ji je bogata jesen želela podariti
sadove njenih pridnih in
žuljavih rok.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice, sestre in tete

FRANČIŠKE LENART

roj. Smuk
iz Smolenje vasi 21

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vaščanom za izraženo sožalje, darovano cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala p. Andreju za opravljeni obred in Seničarjevi mami za poslovilne besede. Hvala tudi DO Krka, Labod in IMV za izraženo sožalje in darovano cvetje.

VSINJENI

ZAHVALA

Za vedno je ugasnilo ljubeče in dobre polno srce naše dobre žene, mame, stare mame, tašče, sestre, tete in svakinje

MARIJE TURK

roj. Stopar
iz Drganjih sel št. 4

Zahvaljujemo se vsem vaščanom, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani in nam pomagali. Hvala vsem darovalcem cvetja in vencem in vsem, ki ste se prišli posloviti od pokojne, nam izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu spremili do njenega zadnjega doma. Zahvaljujemo se zdravnikom in ostalemu osebju nevrološkega, internega in kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za zdravljenje in nego med njeno boleznijo, obenem gre zahvala tudi dr. Vodniku. Zahvalo smo dolžni osebju ambulante Straža, posebno dr. Živkoviču za pozornost in pomoč v času mamine bolezni. Hvala pevcem, KO ZZB NOV Straža, obema govornikom in župniku za opravljeni pogrebni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: mož Alojz, hčerka Majda z možem, sin Dušan z družino, vnuki, sestri in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 66. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ROZALIJA CESAR

roj. Plut
Kot 21 pri Semčiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali v najtežjih trenutkih, pokojni darovali cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Enaka zahvala gre onkološkemu inštitutu za nego in skrb med boleznijo, posebno dr. Pircu, in osebju ZD Semčič, delovnim organizacijam Dolenjka, Novoteks, internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, ZZB Kot, SZDL, upokojencem, pevcem GD Šmihel in kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

13. septembra 1983 smo se z bolečino v srcu mnogo prezgodaj poslovili od

ANTONA SMERDEJA

iz Vrhja 58 pri Kapelah

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in prijateljem, LD Bistrica ob Sotli, LD Kapele in drugim lovskim tovarišem. Posebna hvala Obrtni zadruzi Grič, Agrariji Brežice, Ciglani Zlatar-Bistrica, Ingradu iz Rogaške Slatine, Prevozu Brežice, srednji šoli iz Črnoljca ter godbi iz Kapel in rogistom. Hvala govornikom za besede slovesa ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Zlata, sin Matjaž, oče, mama, sestra in ostalo sorodstvo
V Brežicah, 23. septembra 1983

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, stara mama in tašča

FRANČIŠKA ZAGOREC

iz Ždinje vasi 40

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno Zoretovim in Klemenčičevim za nesebično pomoč, znancem za izrečeno sožalje in cvetje ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Še posebej se zahvaljujemo ŽTO, tozdu za promet iz Novega mesta in Janezovim sosedom za podarjeni venec.

Žalujoci: sin Tone, Janez z družino, hčerke Mici in Joži z družino ter ostalo sorodstvo

*Kje si, ljubi ata,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata, stari ata in stric

ALOJZ MERCINA

iz Bogneče vasi pri Trebelnem

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste z nami sočustvovali, pokojnemu darovali vence, nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti. Posebej se se zahvaljujemo župniku za opravljeni obred.

ŽALUJOČI: sinovi Tone, Jože, Lojze, hčerke Marija, Slavka, Joži, Anica z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 83. letu starosti za vedno zapustila naša draga teta in sestra

PEPCA KOVAČIČ

iz Dol. Podboršta 4
pri Mirni peči

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja Slapničarjevim, Slakovim, Jarčevim, Povšetovim ter Sajatovim, pevcem za zapete žalostinke in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: nečak Lojze z družino, sestra Metka z družino in sestra Tilka z možem ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama, prababica in sestra

ANA SKUBIC

roj. Repovž
Čelevec 12, Šmarjeta

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali v najtežjih trenutkih, pokojni darovali cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: hčerka Ani z družino ter sinovi Franc, Jože, Martin, Lojze z družinami, Gustelj, sestre in brat

ERNEST RUSJAN

Na enem od lojstrkih vozov, ki so pred štiridesetimi leti, vozeč odposlanca slovenskega naroda na Kočevski zbor, čijazili proti roškim hostam, je nekaj časa sedel tudi Ernest Rusjan. Kje je zlezal dol in kako se je nadaljevalo tisto potovanje, se komajda še spominja.

Rusjana so za odposlanca izvolili Novomeščani, ki so takrat, po italijanski kapitulaciji, uživali nekajtedensko svobodo. Seveda ni bil edini, ki so mu na večernem zborovanju pri grmskem gradu zaupali to častno in obenem odgovorno poslanstvo. Vseeno je bil med šesterico izvoljenih nekaj izjemnega; nenavadno pojača govornica in priimek sta ga izdajala, da ni dolenjske gore list.

„Res mi je zibelka tekla daleč od Dolenjske, v Renčah pri Novi Gorici, in sem torej pravi primorski Slovenec,“ je povedal prejšnji teden po proslavi prvič praznovanega praznika krajevne skupnosti Kandija – Grm. Na tem slavlju ni bil naključno, skupaj s Ferličevim Mico sta bila častna gosta. Ta krajevna skupnost obhaja svoj praznik prav v spomin na izvolitev odposlancev na Grmu, Rusjan in Ferličeva pa sta edina preživela od šestice.

„Kaj vse je primorske Slovence doletelo v zgodovini, gotovo veste, zato tega ne bom razlagal. Najbolj nas je pestil fašizem s svojo zatiralško in raznarodovalno politiko. Sam sem to občutil na svoji koži še kot otrok. Ne morete si misliti, kako zelo sem bil srečen ob sklepu o priključitvi Primorske k Sloveniji, obenem pa žalosten,

ker na Kočevskem zboru ni bilo mojih rojakov,“ je pripovedoval Rusjan.

V naše kraje je prišel še pred vojno. Razpad stare Jugoslavije je dočakal na Senovem, kjer je bil pri tamkajšnjem gradbeniku Umeku delovodja. Službeno mu je bil podrejen tesar Ignac Tratar, sicer visok partijski funkcionar, s katerim sta skupaj ustanovila osvobodilni odbor. Ker je imel stalno bivališče v Ljubljani, je sklenil, da se bo preselil v tisti del Slovenije, ki je bil pod italijansko oblastjo. Toda ker je šel ilegalno, so ga pri Trzišču ujeli in aretirali. Nekaj časa je bil zaprt v Trebnjem, potem pa v Novem mestu obsojen na šest mesecev.

„V Novem mestu kazni nisem odsedel do konca, ker so me aktivisti OF spravili v bolnišnico. Naneslo je, da sva bila z Ivom Pirkovičem v isti sobi. Veliko sva se pogovarjala o razmerah in nalogah, ki jih je čas zastavil slehernemu zavednemu Slovincu. Zahrepenel sem po Primorski in že koval načrt, kako bi se prebil skozi okupirane kraje, a me je Ivo od tega odvrgel, češ da svojim rojakom lahko enako pomagam v Novem mestu. V Novem mestu sem se povezal z znanimi aktivisti, postal vojaški referent v mestnem odboru in prek Ferličeve Mice navezal stike z antifašisti med Italijani.“

Zelja, da bi vendarle šel med svoje Primorce, se mu je izpolnila po Kočevskem zboru. Kot bi v glavnem štabu slutili, pa čem mu hlepi srce, so ga poslali v njegovo rodno deželo, vendar domačih še dolgo ni videl, čeprav so vedeli, kje je. „Kar sredi zasedanja Zbora odposlancev sem iz torbice vzel list in materi v dolgemu pismu napisal, da se pridružujem boju za osvoboditev Slovenskega primorja.“ Rusjan se še vrača v Novo mesto, kadar more. Da se pogovori z ljudmi, s katerimi se je še včasih aktivista. In včasih tudi zabentni, če ni vse tako, kot so si zamišljali in govorili pred štiridesetimi leti.

I. ZORAN

Z AVTOM ZADEL PEŠAKINJO

STRAŽA – Zvonko Majer iz Gornje Straže se je 20. septembra zvečer peljal v osebnem avtu iz Soteske v Stražo. Ko je pripeljal do Gornje Straže, sta mu nasproti pripeljala dva avtomobila, kar je zakrivilo, da je Majer po srečanju z njima zadel Martino Lavrič, ki je pešakinja ob levem robu ceste. Lavričeva je bila hudo ranjena in so jo odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

ČUDEN TRS – Tončka Bašelj iz Soteske je na uredništvo prinesla svojevrsten „pridelek“ vinske trte. Mirko Wolf je namreč v vinogradu zanj „utrgal“ skoraj polmetrskega gada, ki se je sončil med grozdem na vinski trti v vinogradu in si nabiral moči toplega jesenskega sonca. Bašljeva se kač ne boji, kot sicer velja za nežnejši (pa tudi močnejši spol). Na uredništvu pa je bil zaprt sikačiči gad, nismo upali odpreti in tako je fotografiran kot slabo vidna daljša kumarica.

NESREČA MED NAKLADANJEM

VELIKA LOKA – 32-letni Ivan Levičar iz Blata pri Trebnjem je 21. septembra skupaj s sodelavcem Ignacom Kastelicem iz Korenitke belil hlodovino na žagi v Veliki Loki, ki je last trebanjskega toka Gozdarstvo. Med beljenjem in nakladanjem na transportni voziček pa je Kastelic sprožil hlod, ki se je skotalil s kupa in Levičarju stisnil nogo. Poškodovanca so prepeljali v novomeško bolnišnico.

ZMAGA V ZAGORJU

ZAGORJE – V 4. kolu 2. slovenske rokometne lige so Ribničani gostovali v Zagorju in zmagali s 27:25 (14:11). Največ zadetkov za goste je dal Lukič (10). V naslednjem kolu bo derbi lige, saj se bosta pomerila Inles in vodilna ekipa Črnomlja.

DANES TAKO, KAKO PA JUTRI? – Pred športno dvorano so pari sprejemali darila delovnih organizacij. Na poročni dan so se na gugalnikih zibale neveste, kako bo pa jutri, se pa še nič ne ve. Na sliki (od leve proti desni): semiški, mokronoški, metliški in novomeški par. (Foto: J. Pavlin)

Turistični teden na pol poti

Dolenjsko svatovanje z uspehom prebilo led – Obujeni običaji – Jutri modni reviji na Loki, danes pa koncert zborov – V soboto in nedeljo bogat program

NOVO MESTO – Za nami je pet dni prvega tedna turizma na Dolenjskem, ki so povsem upravičeni pred prireditelji zastavljene cilje. Prireditelj se je nekolikaj ustel le pri obisku, saj je sobotno lepo vreme velika večina izkoristila za trgatve, kar se je poznalo predvsem pri

so bile v petek dobro obiskane, da pa tudi dobre volje ni manjkalo, se je poznalo v soboto na nekaterih obrazih svatov in folkloristov. Sicer pa, prvo dolenjsko svatovanje je za nami, led je prebit, to pa je tudi najpomembnejše.

Poleg svatovanja je največ zanimanja veljalo še razstavi „Dom in cvetje“ v Novolesovem salonu po hišstva, gobarski razstavi in prireditvi čebelarjev. Več tisoč obiskovalcev je zadovoljnih zapuščalo razstavne prostore, čeprav je bilo nekaj pripomb, zakaj tudi letos razstavljalcev ni gostila športna dvorana. Ob tem pa moramo zapisati, da so stroški najemnine za dvorano tako visoki, da jih organizator s skromnimi sredstvi ni mogel več kriti, medtem ko je na drugi strani Novoles svoj salon ponudil brezplačno.

Seveda pa bogat in pester program tedna turizma s temi prireditvami še zdaleč ni izčrpan. Danes ob 18. uri bo v Domu kulture nastop pevskih zborov Pionirja, IMV, Krke in Zagorja, v katerem bo pel tudi Ladko Korošec. Osrednja jutrišnja prireditve bosta nedvomno modni reviji ob 17. in ob 19. uri na Loki, manekini in manekenke pa bodo predstavili modele Novoteksa, Laboda in Beti. Revijo bo vodil in povezoval Toni Gašperič. V soboto bodo odprte gobje razstave v Trebnjem in Metliki, zasajen bo drevored lip v Občicah pri Dolenjskih Toplicah, popoldne bo na Loki oglarski piknik, zvečer pa na Suhorju nad Prečno polharska noč z otvoritvijo lokala pri Rostanu, v katerem bodo nudili izključno gobje jedi. Seznam prireditev bo zaključen

v nedeljo s tradicionalnim gobarskim plesom v hotelu Kandija.

VIKEND GARNITURA – Na fotografiji je razstavljena vikend garnitura, ki jo na osnovi patenta Jožeta Lovšina izdeluje tudi Franc Tanko. Drugo garnitura pravkar odpira Tanko. (Foto: Primc)

Domači patent

Šolske in vikend garniture

RIBNICA – France Tanko iz Bukovice je na nedavnem Ribniškem semnju razen svojih stalnih izdelkov, zibelk in sklendnikov, pokazal in prodajal tudi tako imenovane vikend garniture za dve osebi ali za 4 osebe.

„Izdelave vikend garnitur se je spomnil Jože Lovšin iz Lipovca, ki ima tudi patent za ta izdelek za območje Jugoslavije. Lovšin izdeluje le okrove za te garniture, ki so zelo primerne za izletnike, lovce, ribiče, tabornike in druge. Garnitura predstavlja lesen kovček, v katerem so dva ali štiri stole. Cena garniture je 1.800 din.

Podobna je šolska garnitura, ki jo je tudi patentiral Lovšin. V njej je poleg mize in stolčkov še manjša šolska tabla. Ta garnitura je primerne za šolo v naravi.

JAPONSKA VZGOJA – Trikrat precepljena jablana

zanimivost še večja, je vse skupaj zraslo v lesenem, nekoliko večjem lončku. Vejica sama ne more držati plodov, zato jo je moral lastnik podpreti.

Nenavadno jablano japonske vzgoje je Klobučar dobil pred tremi leti kot novoletno darilo prijatelja sadjarja Jožeta Barba iz Mirne peči. Postavil jo je na balkon in se je že naslednje leto okitila z dvema plodovima.

J. P.

Liliputanska jablana

Pritlikavo drevo Franca Klobučarja bogato rodilo

STOPIČE – Letošnja jesen je res nad vse radodama s plodovi vseh vrst. Več plodov kot lista se je letos obesilo tudi na pritlikavo jablano Franca Klobučarja iz Stopič. Človek težko verjame, dokler ne vidi. Šibka, šestdeset centimetrov dolga vejica nosi 15 debelih plodov, da bo

– Slabo kaže, slabo, je rekla Strojnikova, ko ji je povedal delovodja, da bo morala na dvotedenski neplačani dopust zaradi pomanjkanja materiala.

– Je to sploh še kakšen dohodek? Ne vem, ali naj denar porabim ali naj ga dam v okvir in ga gledam, ješlo bolj na jok kot na smeh Metlovi.

– Za stanje, v kakršnem smo se znašli, nymorem več odgovarjati, je začel sestanek direktor vseh direktorjev.

– Zvezane roke imamo. Danes ne veš, kako bo jutri.

Preprosto mi ni jasno, če bo marka čez dve uri še vedno štiri jurje ali ne, je kričal finančni direktor.

– To je norišnica, ni hotel biti konkretnejši komercialni direktor.

– Na občinska vrata bi bilo treba potrkati. Zdi se mi, da so za veliko stvari krivi prav oni, je konkretiziral reč sekretar...

Župan je bil bled kot rjuha. Drugi prisotni nič manj.

– Z vseh strani pritiskajo name, hočejo rešitve, je iztisnil iz sebe tovariš Župan.

– Žica mojega telefona žari od pogovorov. Kaj naj odgovorim na množico vprašanj o pravicah uvoza, o nabavah repromateriala, o novih davkih pa o novih cenah? je spraševal tovariš Izvršnik.

– Zdolaj so popenili. Poštar se bo pretegnil od silnih pisem, uvesti bomo morali nove telefonske linije. Kličejo me iz delovnih organizacij, sprašujejo kot nori, hočejo rešitve, zahtevajo rešitve, je mencial po pisarni tovariš Republicič.

– Tajnici sem že naročil, naj zmeče vse ovoj-

nice v pakete, telefone pa naj preusmerja skupaj s paketi na naslov tovariša Federaliča. Naj se prično tisti, zgoraj enkrat za vselej zavedati svojih odgovornosti in krivd, je zvalil problem s pleč tovariš Republicič.

P. S. Samogovora ali pogovora tovariša Federaliča nisem imel priložnosti slišati. Belo mesto je zelo daleč od mojega rodnega kraja in tudi tovariš Federalič se najbrž izgovarja na „tiste zgoraj“. Tisti zgoraj pa govorijsko meni nerazumljiv jezik.

TONI GAŠPERIČ

Njihov cilj ni lov za trofejami

Posavski lovci gojijo raco mlakarico in fazane

BRESTANICA – Gospodarjenje z raco mlakarico, edino raco, ki gnezdi pri nas, v okviru gojitvenega bazena od ustja Mirne do jezov na Savi pri krški nuklearni imajo na skrbi lovske družine Boštanj, Sevnica, Studenec, Brestanica in Krško. Eden pobudnikov za vlaganje v raco mlakarico je bil predsednik boštanske LD dr. Jurij Pesjak, ker pa naravno okolje na območju LD Brestanica racam najbolj ustreza, ne preseneča, da jih je največ, tudi okoli 300, v zalivih ob Savi pri Dolnjem Brezovem.

„Lov je sicer dovoljen od 1. avgusta do 15. januarja, a postane zanimiv šele 1. novembra.“

Franc Slemenšek: „Kepčki brž najdejo pot iz prilagojevalne remize.“

Race so vajene človeškega glasu in so redne gostje naših krmišč na Brezovem, v Penku in na ribniku v Mačkovicu. Večina lovcov na race sploh ne strelja, saj smo veseli že ob opazovanju dokaj naglega razmnoževanja te pernate divjadi,“ pripoveduje Franc Slemenšek, gospodar LD Brestanica, ki gospodari s približno 5.000 hektari površin.

„Že več kot 10 let vlagamo fazane, a še nismo zadovoljni z uspehi. Zadnjih pet let vlagamo po 120 fazanov-kepčkov, ki jih dobimo tri tedne stare iz Beltincev (tako kot race mlakarice); letos smo uredili prilagojevalno remizo na Brezovem. Po brezovskem polju je 5 stalnih gnezd, kajti žita in še posebno fižol imajo fazani zelo radi,“ pravi gospodar Slemenšek. P. PERC

AVSTRALSKI FIŽOL – Drago Novak iz Dol. Radulje pri Bučju je letos pobral nenavaden vrtni pridelek. Iz semena, ki ga je dobil od sorodnika iz Avstralije, je pognal fižol z nenavadno dolgimi stroki; posamezen strok meri do 70 cm. Na uredništvo je nekaj avstralskih fižolovih strokov prinesla pokazat Novakova nečakinja Diana. (Foto: MiM)

NE JAZ, KRIVI SO TISTI ZGORAJ!

– Slabo kaže, slabo, je rekla Strojnikova, ko ji je povedal delovodja, da bo morala na dvotedenski neplačani dopust zaradi pomanjkanja materiala.

– Je to sploh še kakšen dohodek? Ne vem, ali naj denar porabim ali naj ga dam v okvir in ga gledam, ješlo bolj na jok kot na smeh Metlovi.

– Za stanje, v kakršnem smo se znašli, nymorem več odgovarjati, je začel sestanek direktor vseh direktorjev.

– Zvezane roke imamo. Danes ne veš, kako bo jutri.

Preprosto mi ni jasno, če bo marka čez dve uri še vedno štiri jurje ali ne, je kričal finančni direktor.

– To je norišnica, ni hotel biti konkretnejši komercialni direktor.

– Na občinska vrata bi bilo treba potrkati. Zdi se mi, da so za veliko stvari krivi prav oni, je konkretiziral reč sekretar...

Župan je bil bled kot rjuha. Drugi prisotni nič manj.

– Z vseh strani pritiskajo name, hočejo rešitve, je iztisnil iz sebe tovariš Župan.